PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 119 (12.751)

Trst, četrtek, 21. maja 198

559
ije)
723
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.132
66001 KOPER
8554 AA
60100200

Krajša žalna svečanost v Bahreinu za 35 žrtvami iraške rakete exocet

Afera zadete fregate buri duhove v ZDA

Irak se opravičuje, Iran piha na ogenj

Saudska Arabija ni pristala na zahtevo Američanov, naj prepreči beg iraških lovcev

BAGDAD — Ameriška fregata Stark je zasidrana v bahreinski luki. Tri dni po nesreči v Zalivu so fregato privlekli v 85 morskih milj oddaljeno pristanišče, kjer je zasidrana tudi ameriška poveljniška ladja Lasalle. Včeraj dopoldan so s helikopterjem prenesli na bahreinsko letališče krste s posmrtnimi ostanki ameriških mornarjev, ki so izgubili življenje zaradi pomotoma izstreljene iraške rakete. V Bahreinu so opravili prve pogrebne svečanosti. Od ameriških vojakov so se med drugimi poslovili kapitan fregate Glenn Brindel ter vdova ene izmed žrtev, Barbara Kiser s sinom Johnom. Krste 35 vojakov (žrtev je bilo 37, identificirali pa so jih zaenkrat le 24) so natovorili, ovite v ameriško zastavo, na letalo starlifter, ki je poletelo najprej v ZRN, od koder bo vzletelo proti ZDA.

Fregata Stark razkazuje široko odprtino na levem boku, ki jo je povzročila raketa exocet, ki so jo pomotoma izstrelili iz enega izmed dveh iraških lovcev mirage. Iraški zunanji minister Tarik Aziz je tudi včeraj potrdil verzijo, da je šlo za neljubo in tragično pomoto pilotov iraških lovcev. Da bi se osebno opravičil, pa je tudi iraški predsednik Sadam Husein vzel v roke pero in napisal predsedniku Ronaldu Reaganu pismo, v katerem obžaluje »nenamerno pomoto«.

Irak se torej trudi, da bi ublažil napetost, ki se je ustvarila v Zalivu in tudi ZDA dajejo razumeti - čeprav se nekateri člani kongresa ne strinjajo s predsednikovo linijo - da sprejemajo iraška opravičila in verzijo o napaki. V zalivsko pogorišče pa pridno drezajo Iranci, ki zagovarjajo verzijo o spodletelem stranskem napadu na Iran. Po vesteh, ki jih je posredovala iranska tiskovna agencija Irna, naj bi se ZDA in Iračani, morda celo Saudska Arabija, domenili za skupno vojaško akcijo, streljanje na fregato Stark, ki bi jo morali potem naprtiti Iranicem.

Iranska verzija je najbrž le pretirano strumentalizirana, drži pa, da je afera Stark vse prej kot razčiščena. Iračani se oproščajo, obstaja pa še vedno odprto vprašanje, kako to, da je bila raketa exocet kos eni izmed tehnično najboljše opremljenih ladij ameriške vojaške mornarice. Prav tako je treba še razčistiti, ali so v Iraku res aretirali pilota obeh lovcev, kot je to objavil bejrutski Siriji naklonjen dnevnik As šark.

Pentagon je tudi posredoval vest, da sta dva saudska lovca F-15 opazila iraška miragea F-1 in jima sledila v smeri proti ameriški fregati. Ameriški obrambni minister Weinberger je izjavil, da so Američani prosili pilota saudskih lovcev, naj preprečita Iračanoma beg, tega pa pilota nista storila, ker so jima saudske oblasti prepovedale vmešavanje v zadevo. Po mednarodnem pravu je to povsem korektna poteza, Američane pa vseeno moti negativni odgovor Saudske Arabije.

Glenn Brindel (desno), kapitan fregate Stark (AP)

Kdaj bo Paris izročil Italiji tri teroriste?

PARIZ — Pristojna sodna oblast v Franciji bo vzela te dni v pretres prošnjo Italije o izročitvi teroristov Vincenza Olivierija (obsojenega na 20 let zapora), Paole De Luca (30 let) in Paola Cerianija Sebregondija (dve dosmrtni obsodbi), ki so jih aretirali v torek zjutraj v Parizu oziroma njegovem predmestju. Postopek utegne trajati tudi nekaj mesecev. »France Soir« piše, da je v Franciji poleg zaprte trojice še okrog 300 italijanskih ultralevih teroristov in da se jih je nekaj deset pripravljalo na nove atentate tako v tej državi kot v Italiji. Časopis dodaja, da je torkova aretacija važna tudi zato, ker so se z njo zamajala tla prevratnikom-skrivačem, saj so že začeli bežati v Španijo, Belgijo in Zahodno Nemčijo, in ker je lanski oktobrski sporazum med notranjima ministroma Pasquajem in Scalfarom končno obrodil sadove, potem ko so bile francoske oblasti nekam preveč popustljive do priseljenih brigadistov.

Do trojne aretacije je prišlo, ker so italijanske in francoske protiteroristične enote dva meseca in pol iskale Olivierija tako zaradi sodelovanja pri ugrabitvi neapeljskega veljaka KD Cira Cirilla kot zato, ker so ga priče videle v skupini, ki je 14. februarja letos v Rimu napadla poštno vozilo in ubila dva ter ranila enega policista. Zajetje Paole De Luca in »rdečega grofa« Paola Cerianija Sebregondija pa je bilo samo posledica zasleditve Olivierija, ki je služboval kot natakar v Parizu, a je zelo pogosto obiskoval par, ki je stanoval v predmestni četrti Asnieres.

Kardinal Siri izzval novo polemiko KD-PSI

RIM — Spopad med KD in PSI se še zaostruje. K temu sta prispevala socialistični politolog Tamburrano, ki je zelo blizu Craxiju, in genovski nadškof kard. Siri: prvi z inovativnim tolmačenjem petstrankarske vlade pod vodstvom PSI, drugi pa s potrditvijo svojih protisocialističnih čustev.

»Craxijeva vlada je bila vlada anti-KD, ki bi lahko pomenila prvi korak k alternativi,« je zatrdil Tamburrano s pripombo, da je to De Mita dobro vedel in zato povzročil krizo. Tega pa ni vedela KPI, »ki bi lahko pomagala Craxiju« v tej smeri, a tega ni storila. Odgovor KD: »Te drastične izjave pomenijo več kot vse retrospektivne analize o tem, zakaj je propadlo zavezništvo,« piše danes Il Popolo. Ta pa napada tudi Forlanija, Andreottija in tako imenovane filosocialiste v KD: »Tamburranovo misel naslavljamo na vse, ki kritizirajo De Mito in ponujajo kamilico za pomiritev odnosov KD—PSI, pa tudi na tiste modre posrednike, ki ne marajo doumeti političnih vzrokov razbitja koalicije.« Tudi na včerajšnjem zasedanju državnega sveta KD so prišla namreč do izraza nesoglasja o tem, kako opredeliti odnose s socialisti. Ti pa so spet napadli KD in KPI.

Craxi je v intervjuju za Il Messaggero dejal, da je vse preveč aspektov zgodovine KD in KPI »napisanih v latinščini ali v cirilici in da vsaj en njihov del še zmerom ni bil prevedeni: od izgona don Sturza pa do zadnjega "žametastega" dokumenta škofovske konference.« Tajnik PSI meni, da so bili številni »odlomki iz življenja KD, ki niso drugotnega pomena, sestavljeni onkraj italijanskega obzidja«.

No, kardinal Siri je včeraj v intervjuju za Il Secolo XIX dejal, da je PSI prišla v vlado le po zaslugi KD, kar je izzvalo zelo ostre reakcije. Signorile (PSI) je označil izjavo kot žolčno, Luciano Lama (KPI) je poudaril Sirijevo doslednost, češ, saj je bil vedno desničar, Macaluso (KPI) je pribil, da ne bi smeli kardinali nikdar razpravljati o politiki, Dutto (PRI) pa, da bi morala Cerkev biti le Cerkev, medtem ko je duhovnik Gianni Baget Bozzo (poslanec v evroparlamentu na listi PSI) takole komentiral: »Siri je povedal natanko tisto, kar misli, da namreč PSI ne sme več v vlado.« Dodal je, da kardinal že dolgo ne živi v stvarnosti.

G. R.

Lucchinijevo poročilo na skupščini zveze industrijcev

Obdobje ugodnih pogojev za razvoj italijanskega gospodarstva je mimo

Luigi Lucchini

RIM — Splošen trend italijanskega gospodarstva kaže na postopno upadanje sklopa ugodnih okoliščin, ki so v zadnjih letih omogočale razvoj industrijskih dejavnosti. Inflacija je začela zopet naraščati in borza je v zadnjih dneh krepko padla. Ti dve dejstvi, in še številni drugi pokazatelji, so navdihovali poročilo predsednika zveze italijanskih industrijcev Lucchinija na včerajšnji letni skupščini Confindustrie.

Lucchini je dokaj jasno zastavil mejnike med državnim in zasebnim sektorjem, ko je dejal, naj država in politične stranke opravljajo svojo institucionalno dolžnost, ne da bi se vmešavale v široke sektorje industrije in bančništva. Spoštovati je treba sporazum o draginjski dokladi iz leta 1986, poleg tega je treba tudi omejiti državne izdatke. Davčni vijak pa naj koristi predvsem za spodbujanje investicij. Industriji je treba zagotoviti poceni energijo in zato je treba graditi jedrske elektrarne. Znižati je treba obrestne mere. To je sklop pogojev, ki jih je treba izpolniti, da bo industrija lahko kos, kljub »temnim oblakom na mednarodnem obzorju«, novi »sezoni investicij«.

Lucchinijevo poročilo je torej poziv k pravilom tržišča in sklicevanje na sedanjo gospodarsko konjunkturo z ugotovitvijo, da ni mogoče sprejemati stališč, po katerih naj bi industrija lahko sprejemala naraščajoča bremena.

Predsednik zveze industrijcev je prepričan, da so industrijska podjetja opravila svojo dolžnost pri zmanjševanju stopnje inflacije. Po njegovih besedah najnovejši podatki potrjujejo, da se je v lanskem letu dobiček zmanjšal v primerjavi s prejšnjim letom zaradi večje konkurenčnosti na mednarodnem tržišču, medtem ko so se stroški za delovno silo v letu 1987 povečali v dvakrat večji meri kot inflacija. S padanjem cene petrolejskih proizvodov je bilo zamujenih več priložnosti, kajti prišlo je do kratkoročnih posegov namesto do obnove v sektorju dobave energetskih virov.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dražji bencin v Jugoslaviji

BEOGRAD — Od včeraj so v Jugoslaviji višje cene naftnih derivatov. Tako zdaj po novem 86-oktanski bencin stane 315 dinarjev, medtem ko je za 98-oktanski bencin poslej treba odšteti 341 dinarjev. Bencin brez svinca velja 354 dinarjev, diesel gorivo D1 in D2 pa sta po 267 dinarjev. Kurilno olje prodajajo po 135 dinarjev za liter. Odločitev o zvišanju cen naftnih derivatov je sprejela jugoslovanska vlada.

Vlada je, po besedah predsednika Branka Mikulića, to odločitev sprejela na osnovi velikih razlik cen derivatov v Jugoslaviji in nekih sosednjih državah. Zaradi nizkih cen v Jugoslaviji se je tako pomemben del dohodka prelival v tujino, znano pa je, da Jugoslavija mora uvažati dve tretjini potrebne nafte.

Kontradiktorno pričanje policijskih funkcionarjev na procesu v Benetkah

Vinciguerra napisal dokument o Petovljah

Jutri bo pričal Stefano Delle Chiaie

MARKO WALTRITSCH

BENETKE — Zaradi pozabljivosti in kontradiktornih izjav marsikateri priči na sedanjem procesu pred porotnim sodiščem v Benetkah, kjer sodijo krivcem atentata v Petovljah, grozi obtožba krivega pričevanja, aretacija in hitra sodba. To se je pripetilo tudi včeraj, ko je javni tožilec Ferrari zahteval obtožbo policijskega komisarja Rosaria Sannina, v letu 1972 šefa političnega oddelka na goriški kvesturi. Sannina so sodniki zaslišali že 5. maja letos. Takrat je povedal, da ni imel opravka z anonimnimi pismi Roitera - Miniussija, ki je že prve dni po atentatu s prstom pokazal v pravo smer. Pisma je ta Tržičan, sicer zaposlen na prefekturi v Trstu, poslal takratnemu goriškemu prefektu Molinariju. Ta jih je takoj izročil kvestorju De Focatiisu, ki pa jih je spravil v predal.

Na pismih je De Focatiis napisal, da jih bo v roke dobil tudi Sannino. Ta pa je zanikal, da bi jih zares dobil v roke. Javni tožilec ni bil v to prepričan in je včeraj zahteval aretacijo in obsodbo priče. Predsednik Gavagnin pa je vsako odločitev odložil na 1. junij, ko pride do soočenja med Sanninom in funkcionarjem goriške kvesture dr. Giovannijem Pisanijem.

Ta je sicer bil že včeraj zaslišan. Povedal je, da ga je takratni kvestor De Focatiis seznanil z vsebino nekaterih od teh šestih pisem.

Med pričami je bil tudi kvestor Zappone, ki je nasledil De Focatiisa. Ta je povedal, da je vodil preiskavo v zvezi s temi pismi, da pa ni bilo rezultatov.

Pričal je tudi takratni vrhovni poveljnik italijanske policije Angelo Vicari. Sannino je namreč 5. maja povedal, da je Vicari na pogrebu treh karabinjerjev, ki je bil v Gorici, omenil, naj se preiskava vodi politično. Vicari pa je dejal, da se tega sploh ne spominja. Kako so na goriški kvesturi vodili takrat preiskavo, je povedal funkcionar političnega oddelka milanske kvesture Valentini, ki je bil leta 1972 več kot mesec dni v Gorici. Iz tega kraja je odšel, ker je ugotovil, da krivcev atentata ni iskati na levici.

Omenili smo »nevarnost« aretacije in obtožbe sedanjih prič. V ponedeljek je bil tik pred zdajci nekdanji misovski prvak v Gorici Raffaele Zefilippo. O njem bodo še razpravljali in sklepali. Pričati pa bo moral tudi sedanji goriški občinski svetovalec MSI Luigi Coana. Na torkovi razpravi pa so po hitrem postopku aretirali in obsodili na šest mesecev zapora pogojno še eno pozabljivo pričo, in sicer Renata Bolzicca, tajnika sekcije MSI v Manzanu.

Vincenzo Vinciguerra, priprti obtoženec materialnega atentata v Petovljah, pa je sodniku izročil svojo pismeno izjavo o atentatu v Petovljah. Gre za gosto napisani dokument na sedmih straneh. Ni dano vedeti, kaj je v njem napisano.

Očitno je to v zvezi s pričevanjem kolovodje neofašistične organizacije Avanguardia nazionale Stefanom Delle Chiaie, ki bo pričal jutri, v petek. V ponedeljek, 25. maja, pa bo pričal nekdanji minister Mariano Rumor.

V okviru priprav na beneški vrh razvitih držav

Predsednik Fanfani v Bonnu in Parizu

RIM — Predsednik vlade Fanfani je včeraj opravil kratek obisk v Bonnu in v Parizu, v okviru priprav na vrh najbolj razvitih držav v svetu, ki bo v začetku junija v Benetkah. To srečanje nikakor ne bo lahko, predvsem zaradi notranjih problemov, ki obstajajo v skoraj vseh državah: predvolilno leto v ZDA, zadnji volilni izidi v Zahodni Nemčiji, predvolilno obdobje v Veliki Britaniji in v Italiji, spori v vladni liberalno-demokratski stranki na Japonskem pa tudi dokaj različna stališča do raznih gospodarskih vprašanj znotraj same Evropske gospodarske skupnosti so dejstva, ki dajejo slutiti veliko previdnost in torej v glavnem neuspeh beneškega vrha. Odtod potreba, da predsednik vlade države gostiteljice predhodno preveri stališča in skuša uskladiti vsaj tista stališča, kjer je usklajevanje mogoče. Tako je pred dnevi Fanfani odpotoval na Japonsko, v prejšnjih dneh se je v Rimu srečal s predsednikom Evropske gospodarske skupnosti Delorsom, včeraj pa so bili na vrsti zahodnonemški in francoski voditelji.

V zvezi s temi potovanji je Fanfani pojasnil, da ne gre za predhodna pogajanja z udeleženci beneškega sestanka ampak le za »ugotavljanje razlik«. Podobna srečanja je imel z voditelji vseh držav tudi japonski premier Nakasone pred začetkom tokijskega vrha. Do teh srečanj — po Fanfanijevih besedah — prihaja z namenom, da bi se beneško zasedanje ne omejilo na običajno izmenjavo pozdravov in potrjevanje splošnih načel. Vendar pa dokajšnja lakoničnost predsednika vlade po srečanjih v Bonnu in v Parizu kaže na dokaj slabe obete beneškega sestanka.

Edina konkretna novost, ki je bila objavljena včeraj, je tako dnevni red beneškega zasedanja, ki se bo začelo 8. junija popoldne, ko bo Fanfani na ločenih sestankih sprejel vse ostale državnike. Sledil bo prvi plenarni sestanek in zasebna večerja. 9. junija dopoldne bo sestanek vseh sedmih voditeljev brez spremstva, medtem ko se bodo popoldanskega zasedanja udeležili tudi zunanji in proračunski ministri. To zasedanje se bo nadaljevalo 10. junija, ko bodo, po slavnostnem kosilu, ki ga bo priredil predsednik republike Cossiga, tudi izdali sklepno poročilo.

V zvezi z beneškim vrhom je včeraj v Stresi izdala ekonomska komisija socialistične internacionale poziv k ukrepom v korist držav v razvoju in za popuščanje napetosti. V dokumentu, ki so ga izdali, udeleženci zasedanja socialistične internacionale obtožujejo konservativne vlade razvitih držav, da je zaradi njihove gospodarske politike v državah OCSE 35 milijonov brezposelnih.

Predvolilno potovanje po političnih strankah

Skromne perspektive laikov

RIM — Ali obstajajo v Italiji še pogoji za prodor laičnega in socialističnega bloka, ki bi se lahko enakovredno zoperstavil volilni in politični premoči KD in KPI? To vprašanje je dolgo let ostalo brez odgovora in brez jasnih smernic bo skoraj gotovo ostalo tudi po teh volitvah, na katerih se laične sile spet predstavljajo močno skregane med sabo, brez jasnih ciljev in brez skupnih idej, samo za ljubosumno zaščito svojega (majhnega) vrtička in v strahu pred nasprotniki. Omejeno volilno zavezništvo med socialisti, socialdemokrati in radikalci nima velikih perspektiv, ker ne temelji na daljnoročni politični strategiji in ker konec koncev lahko samo utrdi Craxija in upravičene ambicije PSI, ki hoče postati moderna laburistična sila. Republikanci, liberalci in socialdemokrati se vsekakor predstavljajo v optiki »eden proti drugemu«, z različnimi načrti in predvsem z zelo različnimi cilji.

PRI je med tremi »sorodnimi strankami« najmočnejša in bo to prvo mesto tudi ohranila, čeprav bo zelo težko dosegla uspeh (skoraj pet odst. glasov), ki ga je zabeležila leta 1983. Takrat so republikanci lahko ponosno vihrali zastavo prvega laičnega ministrskega predsednika (Spadolinija), med to kampanjo pa ne razpolagajo več s tako »močnimi« argumenti kot pred štirimi leti. Njihov prestiž v javnosti je v zadnjem času nekoliko upadel, nekatera dogajanja pa so zameglila vlogo te stranke kot družbene sile »modernega in razsvetljenega kapitalizma«. Giovanni Spadolini je nedvomno zelo sposoben politični voditelj, ni pa Ugo La Malfa, ki je bil v ključnih zgodovinskih trenutkih sposoben pogumnih izbir. Na zadnjem kongresu v Firencah se je PRI zavzela za ekvidistanco med demokristjani in socialisti, voditeljem pa je vseeno nekoliko bolj simpatičen Craxi kot tradicionalni zaveznik De Mita, strankina baza pa verjetno ni tega mnenja in je precej protisocialistično usmerjena. Ves aparat je trdno v rokah Spadolinija, ki ima za sabo 90 odst. stranke, ugledna voditelja pa sta dolgoletni minister za finance Visintini in sin pokojnega La Malfe Giorgio. Prvi je akter pogumne, a neizpolnjene davčne reforme, La Malfa pa velja za ostrega Craxijevega kritika in mnogi ga že danes proglašajo za Spadolinijevega naslednika. V tej volilni kampanji posveča PRI kot vedno veliko pozornost obravnavi gospodarskih tematik.

Upravičeno zaskrbljeni nad usodo stranke pa so socialdemokrati, ki se bojijo »efekta Craxi« in ostre volilne konkurence socialistov. Tajniku Nicolazziju je treba priznati, da je v zadnjem času skušal postaviti na noge novo javno podobo PSDI, kar pa mu le s težavo uspeva, tudi zato ker je stranka, zlasti na periferiji, zasidrana kot stranka »odbornikov in stolčkov«. Na januarskem kongresu v Rimu se je sekretar precej odločno opredelil za reformistično alternativo, to se pravi za koalicijo brez KD, kasneje pa je nekoliko odstopil od teh stališč ter se prilagodil stališčem Craxija, s katerim je sklenil omejeno volilno zavezništvo. PSDI sodeluje v skoraj vseh pomembnejših krajevnih upravah, tako v petstrankarskih kot v levičarskih.

Tudi liberalci se krčevito borijo za prostor pod soncem, čeprav so že zdavnaj izgubili ugled, ki so ga uživali v prvih povojnih letih. Njihova zvezda je končala blesteti v začetku šestdesetih let, ko so se na političnem obzorju pričele pojavljati prve levosredinske koalicije, ki jim je PLI sprva odločno nasprotovala, s časom pa se je postopno prilagodila novim razmeram v državi. Na zadnjih parlamentarnih volitvah so liberalci tvegali popolno katastrofo, nato so se nekoliko opomogli, njihova bodočnost pa je še vedno močno na kocki. Stranko vodi bivši minister za industrijo Altissimo, ki je na zadnjem kongresu za las premagal bivšega tajnika Biondija.

SANDOR TENCE

Waldheim skušal pojasniti Avstriji in svetu svojo vlogo v II. svetovni vojni

Nepreprič ljiv zagovor avstrijskega predsednika

DUNAJ — V svojem sinočnjem televizijskem govoru je avstrijski predsednik ugotovil, da se je zdaj končno izkazalo, kako ni od obtožb, da je bil vpleten v vojne zločine na Balkanu, »ostalo nič, absolutno in popolnoma nič«. To se je potrdilo tudi ob povratku »trojice visokokvalificiranih zgodovinarjev iz Beograda«, kjer jim je »naša soseda Jugoslavija odprla vojaške arhive. Pregledanih je bilo na tisoče, nam doslej nepoznanih aktov — rezultat je več kot jasen: nič, čisto nič«.

Waldheim, ki se je preko TV obrnil na Avstrijce »kot človek in kot predsednik«, je priznal, da je zagrešil »marsikatero napako«, do česar pa so vodili v prvi vrsti očitki zoper njegovo osebnost, ker namreč le-teh »sploh ni bilo mogoče razumeti«. Waldheim je včeraj ponovil, da je bil enaindvajsetletni »prisiljen v režim«, ki ga je »odklanjal«, da so se nenadoma znašli sredi »zgodovinske tragedije z vsemi njenimi človeškimi grozotami, kateri smo stali nasproti nemočni. Globoko obžalujem vse zločine, ki so bili spočeti v vojni na Balkanu, pa čeprav pri njih sam nisem bil udeležen.« In potem dobesedno: »Le redkim se je tedaj posrečilo pretrgati te vezi pritiska ob tveganju lastnih življenj. Jaz nisem sodil mednje«.

O »izpolnjevanju dolžnosti« je Waldheim dejal: »Kar sem hotel izraziti s temi besedami, je bila nemoč moje generacije svobodno odločati, je bila nemoč pritiska«. V zvezi z »izpolnjevanjem dolžnosti« je Waldheim tudi uporabil jedrnat stavek, po katerem »za ljudstvo ne more biti kolektivne krivde«, pač pa nekaj takega kot težka, skupna dediščina. In prav iz »dolžnosti« od tedaj je potrebno poiskati »zaključke za danes«, kar za njega kot avstrijskega predsednika pomeni tisto, kar je poskušal že kot diplomat: boj zoper rasizem, fanatizem, antisemitizem in nestrpnosti.

Po tem govoru v stilu »mea culpa« so se oglasili predstavniki vseh štirih avstrijskih političnih strank. Heinrich Keller, centralni sekretar SPOE, meni, da je Waldheim zelo pozno našel razlago za svoje »izpolnjevanje dolžnosti«, da je sicer pokazal veliko mero dobre volje, vendar je dvomljivo, da bo to zadostovalo. Po vseh dogodkih še v lanskoletnem predvolilnem boju, plakatiranjem parol: »Zdaj šele zares«, potem ko si »generalni sekretar OEVP Michael Graff niti dandanes ne pusti vzeti, da bi v povedano ne vnašal antisemitične podtone (približno: JWC, Svetovni židovski kongres, oziroma Bronfaman, Singer in kompanija diktirajo polovici sveta), je težko verjeti, da bi en govor lahko vso zadevo spravil s sveta. Pa še rahlo pozen.

Zato pa je Graff sam »presrečen, ker je gospod predsednik Waldheim« s svojim priznanjem, ki je »znamenje veličine«, končno »vzel veter iz jader«. Predsednik FPOE Joerg Haider je izjavil, da je »ta govor prepozen«, da je edino, kar bi Waldheimu in Avstriji pomagalo, ko bi se on sam odpravil k tožbi tistih, »ki ga klevetajo«, in to kar naravnost v ZDA. Predsednica parlamentarnega kluba zelenih Freda Meissner-Blau je dejala, da je bil včerajšnji predsednikov govor »tisto, kar je svet želel slišati pred letom in tri četrt«, da bo zgolj s tem govorom »Waldheimovo verodostojnost zelo težko postaviti na noge« ter da bi napravil spoštovanja vredno gesto, ko bi stopil pred javnost z besedami: »Tej deželi sem hotel služiti, zdaj vidim, da ji ne morem. zato odstopam.«

Paul Grosz, predsednik izraelitske verske skupnosti na Dunaju, pa pravi, da »so govori, ki so dejanja«, da takšnega »še nismo doživeli« ter da včeraj povedano ne bo »bistveno vplivalo na Waldheimovo moralno kompetenco«.

Današnja koroška socialistična KTZ pa ugotavlja, da »smo se že navadili na to, da imajo zadeve, ki jih Waldheim zamolči, neprimerljivo večjo težo od tistih, ki jih pripoveduje.« Podobno je bilo včeraj, pa še »prav ob kanclerjevem odhodu v ZDA se je Waldheim ponovno zrinil pred javnost«, kar kaže na to, da »Kurta Waldheima ni še nič izučilo. Njegovi govori niso razjasnitve, ampak utrujajoči referati brez smisla in cilja«.

Je torej molk zlato?

BARBARA GORIČAR

Novi šef CIA

WASHINGTON — Ameriški senat je včeraj potrdil Williama Websterja za novega šefa CIA. Nadomešča pred kratkim umrlega Williama Caseya, ki je bil med drugim do grla vpleten v zadevo Irangate. Webster je že bil šef FBI.

Dve bombi sta eksplodirali pred krajevnim sodiščem

Trije mrtvi v Johannesburgu

Avtomobil, v katerem sta bili nameščeni bombi, je bil parkiran pred sodno palačo (levo zgoraj). (AP)

JOHANNESBURG — Trije člani južnoafriške policije so izgubili življenje, medtem ko je bilo kakih 12 oseb težje ranjenih, v dveh eksplozijah, ki sta razdejali prostore krajevnega sodišča v središču Johannesburga.

Minister za policijo Adriaan Vlok je prepričan, da nosi včerajšnji atentat — eden med najhujšimi, ki so v zadnjih letih prizadeli južnoafriško glavno mesto — podpis ilegalnega gibanja African national Congress (ANC). Verižni eksploziji na sodišču sta sledili eksploziji mine, ki je predsinočnjim stresla temelje johannesburškega nebotičnika Carlton Center.

Bombi, ki sta opustošili sodišče, sta eksplodirali približno ob 12.30. Obe sta bili nameščeni v avtomobilu, ki je bil parkiran pred vhodom v sodno palačo in nista eksplodirali istočasno. Po prvi eksploziji je na desetine ljudi zbežalo na cesto, kjer so se znašle v trenutku, ko je skočilo v zrak še drugo razstrelivo. Policija je obkolila sodno palačo ter zadržala 11 fotografov, ki so posneli kraj eksplozij.

• Lucchinijevo poročilo na skupščini zveze industrijcev

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Dalj časa se je predsednik zveze industrijcev zaustavil pri vprašanju počasnosti političnega in birokratskega kolesja. Poleg tega obstaja tudi nekakšna »degeneracija«, ki jo predstavlja prisotnost državne industrije v italijanskem gospodarstvu; slednje namreč pogosto delujejo v nasprotju z dejanskimi razlogi za nastopanje države v funkciji podjetnika. Sedaj se nekatere stvari spreminjajo, vendar pa se mora zasebni sektor »odločno zoperstaviti novim državnim monopolom, še zlasti na področju storitev«.

Končno pa se je Lucchini zaustavil pri sedanjem političnem stanju. Potem ko je dejal, da je petstrankarska koalicija pripomogla k stabilnosti v državi ter da so junijske volitve pomembne, je izrazil željo, da bi prišlo ob tej priložnosti do resnega soočanja o vseh vprašanjih in do novih konkretnih predlogov, tudi zato, ker se v zvezi z industrijo ponovno pojavljajo stare in nevarne težnje, ki kažejo na industrijska podjetja kot na krivce za vse težave v gospodarstvu.

Lucchini pa se ni zaustavil pri »moralnem vprašanju«, torej pri problemu, ki je postal aktualen v zadnjih dneh s sodnim obvestilom upravitelju Olivettija De Benedettiju v zvezi s stečajem Calvijeve banke. Predsednik zveze industrijcev je temu vprašanju bežno namenil tri vrstice, pa tudi ostali voditelji zveze industrijcev in minister Piga, na katere so časnikarji navalili, niso hoteli o tem govoriti.

Odkod sredstva za uresničitev sprejetih sklepov o ribolovu?

LJUBLJANA — Na včerajšnjem zasedanju zbora združenega dela slovenske skupščine je delegat iz Kopra Mirko Pavšič postavil delegatsko vprašanje v zvezi z ratifikacijo sporazuma o ribolovu v Tržaškem zalivu. Uvodoma je ugotovil, da finančno breme uresničevanja ob sporazumu sprejetih ukrepov nosijo le tri obalne občine, za kar pa nimajo zagotovljenih potrebnih sredstev. Zato ga je zanimalo, kdo bo dal denar in prevzel obveznost za takojšnjo uresničitev sprejetih sklepov. Obenem je zahteval, da se sprejmejo ustrezni ukrepi, ki bodo preprečili ponavljajoče kršitve italijanskih ribičev. Zanimalo pa ga je tudi, kako je italijanska stran reagirala na dodatne sklepe Zvezne skupščine in ali je pripravljena sodelovati pri njihovi uresničitvi, kar predvsem zadeva izvajanje raziskav v Tržaškem zalivu.

Mirko Pavšič je izrazil tudi zaskrbljenost glede izvajanja predlaganega zakona o obveznem izpolnjevanju osebnih formularjev pri prestopu italijansko-jugoslovanske meje, ki je v nasprotju s helsinško deklaracijo in osimskim sporazumom. Obenem pomeni tudi nazadovanje dobrega sodelovanja med državama. Delegati zbora občin in družbenega dela slovenske skupščine pa so med drugim včeraj sprejeli tudi predlog za izdajo zakona o varnosti pomorske in notranje plovbe.

Trije francoski miragei strmoglavili pri Parizu

PARIZ — V dolini reke Loire, nedaleč od Pariza so včeraj popoldne strmoglavili trije miragei francoskega vojnega letalstva. V trenutku nesreče je nad vsem območjem, nad katerim so leteli lovci, visela gosta megla, ki je najbrž botrovala nesreči, v kateri so izgubili življenje vsi trije piloti. Letala niso bila oborožena, imela pa so obešene pod krili inertne izstrelke, ki jih rabijo na poskusnih poletih.

Neposredno po nesreči so govorili, da so tri letala trčila v zraku, kar pa se letalskim izvedencem zdi dokaj neverjetno. Bolj verjetna je domneva, da sta dve letali sledili poveljeniškemu, ki je zaradi pičle vidljivosti treščilo v pobočje hriba. Trupli dveh pilotov so našli v bližini razbitin, ki jih straži policija, tretje pa so našli komaj v večernih urah, ker ga je silovit udarec ob tla vrgel daleč stran.

V rimskem parlamentu

Tudi za jezikovne skupnosti bo treba po volitvah pričeti vse znova

RIM — V zakonodajni dobi, ki se počasi izteka, je tako v senatu kot v poslanski zbornici večkrat tekla beseda o nerešenih problemih narodnostnih manjšin ter o splošni problematiki ogroženih jezikovnih in etničnih skupnosti. Senat se je ukvarjal pretežno z našo zakonsko zaščito, poslanska zbornica pa s predlogom zaščitnega normativa za jezikovne skupnosti, nekajkrat pa tudi z nerešenimi vprašanji nemške in ladinske skupnosti, ki sicer sodijo v pristojnosti vlade oziroma njenih pooblaščenih teles in mednarodnih komisij.

O dogajanjih v senatu, ki so bila nam najbližja, smo redno obveščali naše bralce in isto lahko rečemo tudi o postopku za zaščito etničnih skupin, ki pa je z razliko od našega zakona pred koncem leta vendarle priromal na plenarno zasedanje poslanske zbornice. To je bil zelo pomemben dogodek, zato se nam zdi vredno, da na kratko obnovimo potek in bistvene etape parlamentarnega postopka, ki se je začel že nekaj mesecev po volitvah, to se pravi jeseni leta 1983.

Delo ožjega odbora poslanske komisije za ustavna vprašanja, ki ji je predsedoval socialist Labriola, je trajalo manj kot eno leto, to se pravi do julija leta 1984, ko je poročevalec, pokojni minister PSI Loris Fortuna predložil komisiji poenoteno besedilo tega predloga. Osnutek kot znano ne obravnava problematike nemške, francoske, slovenske in ladinske manjšine, ampak jezikovne in kulturne pravice okcitanske, provansalske, grške, srbo-hrvaške, albanske in ciganske manjšine ter posebej še sardinsko in furlansko skupnost. Fortuna je zedinil v skupno besedilo vse predložene osnutke, posebno pozornost pa je posvetil zlasti zakonskim predlogom KPI, PSI in KD.

Parlamentarna pot osnutka je bila vseskozi zelo težka in posuta z vsakovrstnimi ovirami. Minister za dežele Vizzini je skušal v vladnem imenu večkrat vsebinsko izvoliti poenoteno besedilo, kar mu je v ključnem trenutku tudi deloma uspelo ob podpori liberalcev, republikancev in fašistov, to se pravi treh strank, ki so v teh letih redno demagoško napadale Fortunov predlog. Postopek pa je vseeno šel naprej svojo pot in to tudi zato, ker je imel za sabo zelo »uigrani trio« furlanskih poslancev (ministru Fortuni sta stala zvesto ob strani komunist Baracetti in demokristjan Bressani), ki pa niso vedno uživali podpore lastnih strank, v notranjosti katerih je manjšinska problematika deloma še »tabu argument«. Zadnje leto je po Fortunovi prezgodnji smrti in po izvolitvi Bressanija za videmskega župana boj za odobritev zakona vztrajno (in nekoliko osamljeno) vodil Baracetti, ki je na koncu dosegel, da je enotni predlog vendarle priromal pred plenarno skupščino, ki pa ga zaradi vladne krize ni utegnila odobriti.

Po volitvah bo treba tudi za odobritev tega zakona pričeti vse znova, Fortunovo besedilo pa bo lahko predstavljalo politično in vsebinsko izhodišče za novo razpravo, ki se v vsakem primeru obeta zelo težka. Njen potek bo v prvi vrsti odvisen od političnih razmer v novem parlamentu, a tudi od državljanske občutljivosti posameznih parlamentarcev.

SANDOR TENCE

Pier Giorgio Bressani

Še en primer krivolova v Tržaškem zalivu

Italijanski ribiči prerezali vrvi in odpluli

Posadka patruljnega čolna jugoslovanske vojne mornarice je v ponedeljek ob 21.43 med svojim rednim nadzorom državne meje na območju pred Debelim rtičem opazila skupino italijanskih ribiških ladij, ki so ribarile eno morsko miljo v jugoslovanskih ozemeljskih vodah.

Dobrih dvajset minut kasneje je patruljni čoln jugoslovanske vojne mornarice priplul do italijanskih ribiških ladij in z reflektorjem osvetlil ladjo Emilia.

Posadka ribiške barke je v tem trenutku prerezala vrvi, spustila mreže v morje in z vso hitrostjo odplula proti italijanskim vodam.

(zk)

Na sestanku mešane komisije o vodnogospodarskih vprašanjih

TRST — Na rednem dvodnevnem sestanku italijansko-jugoslovanske komisije za vodnogospodarska vprašanja so obravnavali za obe državi pomembne projekte. Za nadalnjo oceno z jugoslovanske strani ostane odprt spremenjeni italijanski načrt, da bi načrtovani jez na Soči pri Podgori razen namakalne opravljal tudi energetsko funkcijo. Uresničenje tako spremenjene zamisli bi Sočo spremenilo v jezero vse tja nazaj do solkanske eleketrarne in onemogočilo vse ureditvene načrte novogoriške občine za to področje. Za sanacijo Koritnice je italijanska stran nastopila s predlogom, naj ne bi zaprli rajbeljskega rudnika, temveč zgradili čistilne naprave in to na jugoslovanski strani. Jugoslovanska delegacija pa je obvestila o načrtovanju in realizaciji celotnega sistema čistilnih naprav in dveh akumulacij, ki bodo dokončno preprečevale onesnaževanje notranjske reke, ki pride na dan na italijansko stran kot Timav. V skladu s terminskimi načrti gradijo tudi sistem odvajanja meteornih voda pri Novi Gorici kot protipoplavno preventivo za obe mesti; do leta 1990, pa bi pri Mirnu predvidoma zgradili tudi čistilno napravo za novogoriške odpadne vode, ki zdaj odtekajo in onesnažujejo Sočo. Italijanska stran je imela pripombo le na za njih pozen rok izgradnje.

od četrtka do četrtka - od četrtka do četrtka - od četrtka do četrtka

POTUHA

Stanislav Renko

Ne mine teden brez objavljanja protislovenskih vesti v dnevniku, preseljenem z Goldonijevega trga k predmestju Sv. Andreja. Če začnemo s fašistovskim federalom, naj opozorimo na njegovo mastno natiskano izjavo prejšnji četrtek, ki poleg že znanega zanikanja nujnosti zaščitnega zakona poudarja kot najbolj prepričljiv »argument« preštevanje. Saj mu niti na misel ne pride, da bi obrazložil fašistična in njemu podobna nasprotovanja že stokrat objavljenim razlogom posebno ob ljudskih štetjih vsakih 10 let. Da smo namreč Slovenci siti farse preštevanja po narodnosti, oziroma po občevalnem jeziku, ki se je začela že pred 77 leti (1910), ko so nas na primer v Trstu našteli 37.843 občinski uslužbenci, ki jih je bilo kar okrog 800 »regnicolov«, nastavljenih po tedanji nacionalistični »liberalni« občinski italijanski iredentistični upravi pod rajnko avstrijsko monarhijo. Falzifikat je bil tako grob, da se je moralo štetje ponoviti - predvsem po zaslugi dr. Josipa Vilfana - ko so našteli s slovenskim občevalnim jezikom še 56.916 oseb in 2.403 s srbohrvaškim, tako da se je število Slovencev in Hrvatov zvišalo za kar 20.834. Vso takratno manipulacijo je dokumentirano opisal pokojni dr. Lavo Čermelj v brošuri leta 1958 (Izdavački zavod Jugoslovenske akademije, Zagreb), ki je bila prevedena tudi v francoščino. Če je bila farsa pod Avstrijo neužitna, je bila tista s štetjem leta 1921 pod Italijo tako zelo sramotna, da jo je sam izvedenec italijanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu leta 1946 proglasil za nezanesljivo in neuporabno: Italija nas je namreč naštela samo 18.150 s Hrvati vred. Seveda nas pod fašizmom niso preštevali, ker so nas enostavno zbrisali. Po vojni pa so nas preštevali najprej šele leta 1961, ko so nas našteli v Trstu 15.819, nato pa še leta 1971, ko naj bi nas bilo še 15.564 kot beremo v uradnih publikacijah »Istituto centrale di statistica (Rim, 1965 in 1973). Leta 1981 so ugodili naši želji ob enotnem navajanju znanih razlogov, zakaj takih preštevanj ne moremo priznati. Kdor pa želi zvedeti, s kakšnimi številkami razpolagajo in so tudi pod fašizmom razpolagale oblasti za svojo notranjo uporabo, naj prebere brošure »Koliko nas je« (ZTT, Trst 1971) in »Rimski mlini« (ZTT, Trst 1985).

Dva dni pred tem je tržaški dnevnik še bolj vidno objavil vest, da je tukajšnja liberalna stranka na posebni tiskovni konferenci sporočila, da bo njen kandidat za senatorja odv. Giorgio Bevilacqua, ki je takoj povedal, da je na kandidaturo pristal »zaradi nujnosti, da prepriča Rim, da glede vprašanja slovenske manjšine obstaja truma, ki je že pomagala odstraniti toliko mistifikacij«, odv. Trauner, ki je član rimskega vodstva stranke, pa je poudaril, da je »slovenska manjšina že dovolj zaščitena in da je nujno le zbrati v enotno besedilo obširen normativ«. Kot je znano, je odv. Bevilacqua član odbora za italijanstvo Trsta in avtor nezaslišano pristranske brošure iz leta 1984 »La minoranza slovena a Trieste e il rapporto Italia-Slavia. - Cenni di diritto e di storia« (Edizioni Lint, Trst). O enostranskosti in protislovenskosti te knjige smo v našem dnevniku že večkrat obširno pisali zlasti pa v dveh nadaljevanjih 14. in 15. februarja 1985. Njen avtor je znan tudi po letošnji polemiki s predsednikom tukajšnjega »Deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini«, ki je učinkovito zavrnil odvetnikove obtožitve slovenskih partizanov.

Poleg te potuhe protislovenskim političnim silam je isti dnevnik nadaljeval s podobno podporo tudi republikancem z objavo pisma njihovega tržaškega tajnika, ki piše, da so tržaški republikanci v posebnem dokumentu »poudarili oportunost, da se ne raztegnejo privilegiji, in da se kvečjemu omogoči dovršena organizacija že obstoječih blagrov in privilegijev, v prid slovenski etnični manjšini v enotno besedilo«. Nato pa je še dodal, da bodo take »težnje po jasnosti glede te zadeve omogočile tudi nadaljevanje miroljubnega in koristnega sožitja s slovensko manjšino«.

Še hujšo potuho pa je nudil isti dnevnik melonarskemu vodstvu in še prav posebno najegovemu voditelju prišleku iz Toskane, ki je 30. aprila iz protesta zapustil sejo skupščine Krajevne zdravstvene enote, ker je slovenski član skupščine govoril v slovenščini kot določa pravilnik, ki ga je že lani skupščina odobrila. List je namreč prejšnji teden objavil sporočilo melonarske liste, v katerem poudarja, da so posegi v slovenščini »nezakoniti in nesprejemljivi, vsaj do takrat, ko ne bo nov zakon uvedel dvojezičnost v Trstu«.

Kam vodi ta Toskančeva protislovenska zastrupljenost z nacionalističnim neozdravljivim bakcilom in potuha v tisku? Bo prepovedal slovenščino z obnovitvijo fašističnih napisov na vseh javnih krajih »QUI SI PARLA SOLTANTO ITALIANO«? Spominjamo se ob tej priliki, kako zelo je imel prav Toskančev melonarski predsednik, ko ga je lani v kinu Capitol ozmerjal z žaljivko, ki je zaradi kazenske zakonodaje ne moremo ponoviti. - Hkrati pa tudi ugotavljamo, kako posrečeno smo v februarju temu Toskancu pripisali okrasni pridevek - »Epeiteton ornans« - povzet iz izrazoslovja pokojnega toskanskega pisatelja Curzia Malaparteja. Krstili smo ga namreč »Maledetto toscano štev. 3«. »Maledetto toscano štev. 1« je namreč požigalec tržaškega Narodnega doma v današnji Ulici F. Filzi, Francesco Giunta, »Maledetto toscano štev. 2« pa je vojni zločinec Gaetano Collotti iz tiste strašne mučilnice v »Villa triste«.

No, najbolj nevarno potuho predstavlja dnevnikovo sistematično zamolčevanje protislovenskih mazaških akcij predobro znane mladinske fašistične organizacije. Zamolčevanje in minimiziranje pred več kot 50.000 - kot se hvali - bralci. Višek potuhe pa je dosegel dnevnik, z objavo v najbolj skritem kotičku lista, vesti, da je ta organizacija pred desetimi dnevi z velikimi črkami na pločniku zagrozila z umorom znanemu slovenskemu odvetniku v središču mesta. S kakšnimi nameni je torej prišel novi urednik tega lista v Trst? In s kakšnimi navodili sedanjega dnevnikovega lastnika? Spada med ta navodila tudi ignoriranje slovenskega dela bralcev, ki ga je novi urednik zagrešil v svojem predstavitvenem članku? In to za dobrobit našega mesta, kot je takrat v tem članku zagotavljal? Ali pa iz solidarnosti s sprenevedanjem oblasti, ki še vedno okleva s prijavo dobro znanih krivcev sodišču?

Končno naj z najglobljim zgražanjem zapišemo, da pomeni pravo »superpotuho« tista torkova (19. t. m.) objava histeričnega vabila in slaboumnih zahtev demokratičnim strankam predsednika provokatorskega »Odbora za obrambo italijanske identitete«, kar ne zasluži niti polemičnega odgovora, ampak samo prezir — tudi zaradi nenavadne nekulturne okrutnosti.

SLOVENIJALES TRGOVINA
doma in v svetu dobro poznan

56.

FULVIO TOMIZZA
Prevod: Majda Capuder

Mladoporočenca iz Ulice Rossetti

Tragedija neke manjšine

COPYRIGHT ZTT

Ona bi se lahko zaljubila še v koga drugega. Po načelu paradoksa, na katerega nas je Stanko že navadil, se je prav on, neuklonljivi in hkrati skrajno občutljivi zapornik znašel v vlogi, ko se je tega zbal, ji to možnost hkrati predočil in jo s tem skušal odgnati. Kaj ji ni nedolgo po prepiru zaradi potovanja na Gardsko jezero pisal takole: »Pogostokrat pomislim, kako bi se zavrgla, če bi se vdala drugemu moškemu... Ne veš, kako močno željo nosim v sebi, da bi te varoval in zato mi, prosim, nikar ne prikrivaj svojih tegob, vse mi jih lepo zaupaj... Mika te toliko stvari, vidim da se težko uravnovesiš in da si včasih kot zgubljena. A četudi se počutiš tako zgubljeno, ne pusti se potolči. Še zmeraj je bolje, če se boriš z lastnimi čustvi, kot pa da se prepustiš toku... Sodeč po tistem, kar si mi nazadnje pisala, se prav ne moreš toliko umiriti, da bi se lahko posvetila meni.... Ne vem, a vse bolj s skrbjo bedim nad tvojimi pismi in svojimi odgovori. Od kod in zakaj ti občutki?«

Kljub temu da je mož budno pazil nanjo, so mu vseeno ušle določene podrobnosti, ki se zdijo pravzaprav zgovorne: denimo to, kako ga je vztrajno prosila, naj uniči njena pisma; njen odhod v Miren in nato povratek v Trst, oboje v naglici in v notranji oporeki; previdno tipanje, češ ali je gardska zadeva že pozabljena; vse večje zanimanje za politiko in še dejstvo, da si je v taistem času napolnila omare z oblekami, klobučki, torbicami, čeprav se je zredila in dala nekoč vedeti možu, da se bo poslej zadovoljila samo še s »cunjicami«; in končno, oziraje se na upoštevanja vredno pričo, nedvoumna zavrnitev ljubezenskega objema, po katerem naj bi, ob neokusnem komentarju (ki je bil tudi malce perfiden), Dani uničila nekaj njunih najbolj intimnih pisem. Rekel sem upoštevanja vredno pričevanje, kajti prav v tem času mu ona z dvomljivo upravičenostjo, ki pa je bila za Stanka sakrosanktna, v pismih očita, češ da se med njunimi pogovori v zaporu ni oziral na to, da je njena črna obleka znamenje žalovanja.

Zatrdno vemo, da je Sveti večer pred Božičem preživela pri Pahorjevih, kamor jo je z drugimi dekleti povabila pisateljeva sestra na željo Borisa, ki je hotel zbrati na domu nekaj vrstnikov. Bil je to ne da bi se tega zavedali, poslovilni večer te skupine mladih ljudi, ki se je videvala še v časih, ko so organizirali skrivne izlete Štempiharjev (to je bil Boris, in prav tako tudi protagonist v romanu, mož v talarju) in ki sta jih preostali dve leti vojne docela razkropili ali celo pokopali. Dani je prišla v stanovanje na Ulici San Nicolò, med Corsom in Ponterossom, nedaleč od zaprtega očetovega bufeta in prinesla vsakemu darilo; za prijateljico in gostiteljico biografijo Eve Curie in orhidejo, znak spoštovanja kot ga učiteljica Evelina ni nikoli dobila in ki bi verjetno vse bolj skromnemu Stanku pokvaril dan, če bi kajpak novica prišla do njegovih ušes. Kmalu zatem, ko so si opolnoči voščili praznike, so se starši umaknili, medtem ko je imenitno razpoložena družba med vrtenjem plošč in občasnim ugašanjem luči pričakala četrto uro zjutraj.

Dani seveda ni bilo do tega, da bi vztrajala v vlogi užaloščene žene, sicer bi bila ostala doma. Prilagodila se je razpoloženju in izkazala je naklonjenost prijatelju, ki ga je obiskala na Gardskem jezeru in s katerim jo veže sokrivda, čeprav nehotena; vsaj tolipo jo je, da bi lahko ugasnil v možu plamen, ki je nepretrgoma gorel štiri leta. Toda kljub temu, da je to slutila mu je poročala tudi o tem obisku, tako kot mu je bila pisala nekoč poprej iz Garde. Čutila se je dolžno, da mu pove, kje je praznovala Božič in dodala je tudi, da se je ob povratku domov po dolgem času spet zazrla v zvezde. Sledilo je pismo, v katerem je zaupala Stanku, kako jo vznemirja ugotovitev o tem, da njeno čustvo do njega vse bolj pojenjuje; on ji odgovarja in jo spodbuja k »najbolj kruti odkritosrčnosti«. V naslednjih dneh, ko naj bi bilo razmerje s pisateljem že več kot utečeno, se zdi jetniku soproga tako zagrenjena, da »ne ve, kaj naj bi počel s svojo svobodo«. Dne 19. januarja pa prispe v alessandrijsko kletko kar pet njenih pisem, ki mu jih je pisala od 7. do 14. Zde se mu »kot roka, ki me zna zmeraj poiskati in ki me zmerom poboža«. 21. januarja Pahor pristane v zaporu in dvaindvajset dni zatem bo Stanko ob vrnitvi domov doživel sprejem, kot so mi ga opisali.

*Knjigo prodajata **Tržaška knjigarna** in knjigarna **Terčon v Nabrežini***

Razgreta razprava na zadnji seji občinskega sveta

Premestitev pogrebne službe in gradnja grezničnega iztoka

Tržaška občinska uprava namerava poskrbeti za premestitev pogrebne službe (oziroma mrtvaških vežic) od povsem neprimerne lokacije v Ulici Pietà, sredi najgostejšega mestnega prometnega vrveža, k novemu prostoru v okviru glavnega pokopališča pri Sv. Ani, kjer naj bi tudi zgradili upepeljevalnik za posmrtne ostanke. V ta namen je na predsinočnji seji tržaškega občinskega sveta socialistični odbornik za javna dela Darij Jagodic predložil ustrezni sklep, ki predvideva skupni strošek skoraj 9 milijard in pol lir.

Čeprav je bila tudi opozicija za to, da se vendar najde rešitev za problem občinske pogrebne službe, ki je v sedanjih razmerah povsem neustrezna, in so vsi soglašali, da je primerno urediti mrtvaške veže in zgraditi upepeljevalnik v okviru pokopališča, so se pa mnenja močno razhajala glede načina, kako namerava občinski odbor izpeljati ta načrt. Predloženi sklep je namreč predvideval, da bi zgradili 29 navadnih mrtvaških vežic (in dve posebni za »ugledne« mrliče) ter ustrezna parkirišča in upepeljevalnik, vse skupaj, torej izdelavo načrta in izvršitev del, pa naj bi enostavno poverili s koncesijo konzorciju krajevnih gradbenih podjetij.

Leva opozicija, zlasti svetovalca De Rosa (KPI) in Parovel (Tržaško gibanje), je odboru pri tem oporekla, da že sistematično posega po poverjanju načrtovanj zunanjim dejavnikom, namesto da bi usposobil občinski tehnični urad za izdelavo navsezadnje enostavnih načrtov, kakršen je v tem primeru. S tem se prepušča tujim izbiram, obenem pa stanejo dela verjetno več, kot bi bilo treba. De Rosa je pri tem naglasil, da je pri oddajanju javnih del koncesija le sredstvo v skrajni sili, medtem ko bi moralo biti pravilo, da Občina izdela sama načrte, nakar sklicuje licitacije za izvedbo del in jih dodeli najboljšemu ponudniku. Pri tem se je vnel manjši besedni spopad med odbornikom Jagodicem, ki je dejal, da se koncesij poslužujejo tudi Občine, ki jih upravlja KPI, in svetovalci opozicije, ki je zagrozila, da bi lahko zapustila dvorano in s tem onemogočila izglasovanje sklepa. Napetost se je nato ublažila, ko je odbornik popravil sklep, s tem da bo izvršilne načrte odobril občinski svet (in ne odbor) in da ne bodo zgradili omenjenih dveh »uglednih« vežic, nakar je bil ukrep odobren ob sicer nasprotnem glasu KPI in MT ter vzdržanju listarja Dolcherja.

Precej ostre tone je zabeležila tudi razprava o drugem pomembnejšem sklepu, ki je bil na dnevnem redu predsinočnje seje, potem ko so ga na prejšnji odložili. Šlo je točneje za tri povezane sklepe, ki so zadevali načrtovanje in izvedbo del na končnem odseku grezničnе kanalizacije, ki se izteka v Miljskem zalivu. Dela bodo skupno stala skoraj 35 milijard lir, več kot 2 milijardi pa naj bi izplačali nekemu inženirju za načrte in vodenje del. In ravno pri tem je komunistična opozicija (kateri se je z običajno zagnanostjo pridružil tudi Parovel) oporekla, da občinski odbor razmetava denar in preplačuje načrtovalca za delo, ki ni bilo potrebno.

Gradnja končnega odseka kanalizacije so namreč finansirana od Dežele s sredstvi iz državnega sklada za investicije in zaposlovanje in je bil zato potreben le okvirni načrt, ki ga je deželna uprava že plačala načrtovalcu. Ker se je temu zdelo, da je bilo 340 milijonov, ki mu jih je Dežela izplačala za okvirni načrt premalo, je pač izdelal še (nepotrebni) izvršilni načrt, nato pa mu je občinski odbor sklenil poveriti še nadzorstvo nad izvajanjem del, kar je privedlo njegovo nagrado čez 2 milijardi, kar je vsekakor pretirano, je zatrjevala opozicija. Zadevni sklep je bil nato vseeno odobren z glasovi večine, medtem ko se svetovalci KPI, MT in listar Dolcher iz protesta niso udeležili glasovanja, komunist Poli pa je celo zahteval, da vso dokumentacijo predložijo državnemu pravdništvu, kar je župan Staffieri sprejel.

S predsinočnjo sejo, ki se je končala pozno ponoči, je tržaški občinski svet prekinil svoje upravno delo, ki se bo nadaljevalo po političnih volitvah, ko bo začel razpravljati o letošnjem proračunu in priloženih dokumentih, za kar so ustrezne sklepe na predlog pristojnega odbornika Bassanija že vključili na dnevni red.

V soboto in v torek v priredbi KD Vesna

V Križu bodo proslavili 100-letnico Alberta Sirka

V torek, 26. maja, bo minilo sto let, odkar se je v Križu rodil Albert Sirk, likovni mojster in največji slovenski marinist. Križani se bodo z vrsto prireditev konec tega tedna in ob stoletnici, v torek, spomnili svojega velikega rojaka in se mu tako oddolžili za vse njegovo umetniško delo.

Albert Sirk - Avtoportret

Spominske prireditve, ki jih organizira domače KD Vesna, se bodo začele v soboto, 23. maja, s koncertom ansambla Miramar, v torek, 26. maja, pa se bodo slikarju poklonili kriški osnovnošolci.

Ansambel Miramar je bil ustanovljen leta 1964, deloval je vrsto let, dosegal je odlične uspehe, zatem pa je njegovo delovanje za nekaj let zamrlo. Letos je pod vodstvom prof. Eliane Zajec, ki je vodila ansambel že od ustanovitve dalje, obnovil svoje vrste in spet začel z delom. Ansambel igra razne slovenske skladbe, ruske narodne, skladbe klasikov (Borodina, Ravela, Straussa) in drugih skladateljev. Za priredbo vseh teh skladb je poskrbela prof. Zajec. Ansambel sestavlja 18 harmonik, 3 elektronske orgle, bas kitara, električna kitara in tolkala. Sobotni koncert, ki bo v Domu Alberta Sirka, se bo začel ob 20.30.

V torek, na dan obletnice rojstva Alberta Sirka, se bodo domačemu občinstvu predstavili učenci kriške osnovne šole, ki nosi prav ime po velikem Križanu. Na prireditvi, ki bo tudi v Domu A. Sirka ob 20.30, bo zapel še Dekliški zbor Vesna.

V torek predstavitev knjige G. Sodomaca

V Časnikarskem krožku bodo prihodnji torek, 26. t. m., na pobudo Kulturnega krožka Istria predstavili novo knjigo Gianfranca Sodomaca z naslovom "Trovare Trieste? e altre storie", ki jo je izdala založba Italo Svevo. Ob navzočnosti mladega avtorja bosta spregovorila prof. Rinaldo Derossi in novinar Pierluigi Sabatti, odlomke iz knjige pa bo brala igralka Giorgia Vignoli. Začetek ob 18. uri.

Predložitev proračunov v Nabrežini in Dolini

Za krajevne uprave je nastopil čas razprav o proračunih, ki bi jih morale odobriti, ali vsaj začeti o njih razpravo, do konca meseca, kar bo verjetno nemogoče, spričo sočasnega poteka volilne kampanje. Nabrežinska občina bo vsekakor poskušala spoštovati predvideni rok, saj je v ta namen že sklicala tri zaporedne seje, katerih prva bo že drevi, naslednji pa 25. in 29. t. m., ko naj bi proračunske dokumente izglasovali. Uradna predložitev proračuna bo drevi tudi v dolinskem občinskem svetu, ki pa bo razpravo začel šele po volitvah in bo proračun z majhno zamudo (kot sicer večina krajevnih uprav) odobril 26. junija. Hkrati s proračuni bodo morale občinske uprave odobriti tudi prilagoditve (oziroma podražitve) raznih tarif za javne storitve, kot so služba odvažanja smeti, občinske davščine za dobavo vode in dodatni davek na uporabo električne energije, kot določa novi dekret o krajevnih financah, ki sicer še ni dokončno odobren.

Jutri tradicionalno podeljevanje bralnih značk

Pesniki in pisatelji na obisku pri naših malih knjižnih moljih

Jutrišnji dan bo za naše dijake in učence poseben dan. V svoji sredi bodo imeli slovenske pesnike, pisatelje in ilustratorje, ki jim bodo podelili bralne značke v priznanje za njihovo ljubezen do slovenske knjige. V slabem desetletju se je tekmovanje za bralno značko razširilo na Tržaškem na skoraj vse osnovne in nižje srednje šole. Nekatere šole prirejajo bralno značko samostojno, druge skupno. Prav te šole bodo jutri obiskali ustvarjalci iz matične domovine in iz zamejstva.

Književniki in ilustratorji se bodo najprej zbrali na osnovni šoli France Bevk na Opčinah, kjer jim bo Združenje staršev pripravilo (kot že vrsto let) sprejem. Tu se bodo gostje srečali z mentorji bralnih značk, ki jih bodo nato pospremili na posamezne šole.

Književniki bodo obiskali sledeče šole. **Niko Grafenauer** bo gost nabrežinske nižje srednje šole Gruden; **Ivo Zorman** bo obiskal proseško srednjo šolo Levstik; **Anton Ingolič** bo podelil značke na openski srednji šoli Kosovel, **Jože Snoj** pa na šentjakobski srednji šoli Cankar.

Učenci osnovnih šol iz nabrežinske občine se bodo zbrali na šoli Jurčič v Devinu, kjer jih bosta obiskala **Boris A. Novak** in **Marija Lucija Stupica.** Učenci zgoniške občine se bodo v občinskem Športno-kulturnem centru srečali z **Ljubko Šorli** in **Marjanom Mančkom.** Učenci s Proseka in kriške osnovne šole Sirk bodo imeli v svoji sredi **Janeza Bitenca**; opensko osnovno šolo Bevk in repentabrsko šolo Gradnik bosta obiskala **Neža Maurer** in **Božo Kos.** Miljske osnovnošolce bo nagradila **Marjana Jemec**, učence iz Boršta, s Peska in boljunske šole Venturini pa **Berta Golob.**

Zamejski pesnik **Miroslav Košuta** in ilustratorka **Magda Tavčar** bosta gosta katinarske osnovne šole Milčinski. Na svetoivanski osnovni šoli Župančič bo podeljevala priznanja **Polonca Kovač**, ki bo obiskala tudi učence osnovnih šol Tomažič iz Trebč, Kajuh iz Gropade in Trubar iz Bazovice. **Miha Matè** in **Draga Tarman** se bosta srečala z učenci svetjakobske osnovne šole Ribičič. Učenci šole Gregorič-Stepančič od Sv. Ane in šole Grbec iz Škednja bodo imeli v svoji sredi **Janeza Mušiča**, učence šol Finžgar iz Barkovelj, Bazoviški junaki iz Rojana, Širok iz Ul. Donadoni in Kette iz Ul. Gatteri pa bosta obiskala **Branka Jurca** in **Jože Horvat**.

V SK predavanje dr. Sterleta o kitajskem tradicionalnem zdravilstvu

V simbiozi med vzhodnim in evropskim načinom zdravljenja je bodočnost medicine

Dr. Marko Sterle

V skrivnostni svet kitajskega tradicionalnega zdravilstva in taoizma je v torek obiskovalce Slovenskega kluba popeljal zdravnik Marko Sterle, ki z zanimanjem že več let preučuje medicino daljnega vzhoda. Bistvo kitajskega zdravilstva je že 2500 let pr. Kr. izrazil cesar Huang Ti z mislijo: »Ljudje bodo zdravi, dokler bodo živeli v harmoniji z naravo.«

Že od vsega začetka je imela kitajska tradicionalna medicina, ki so jo Evropejci z nepravilnim izrazom poimenovali akupunktura, prizvok religije. Dejansko gre za zapleteno življensko filozofijo, za prepričanje, da morata biti človek in vesolje med seboj povsem uravnotežena. Če v organizmu ni harmonije med Yinom in Yangom, med temnim in svetlim delom, med moškim in ženskim počelom, potem človek zboli. Kitajci so telo razdelili na deset temeljnih meridianov, poti, preko katerih kroži življenska energija Či in ki so med seboj logično povezani. Po čistem filozofskem postopku so tako odkrili pomembno medicinsko resnico, ki se je pokazala za popolnoma učinkovito.

Pravi akupunkturist mora do potankosti poznati pulzno diagnostiko. Samo po utripu je mogoče ugotoviti, če sta Yin in Yang uravnovešena. Če te harmonije ni, mora zdravnik zabosti z iglo v določeno mesto in s tem spet vzpostaviti ravnovesje med obema silama. Kitajski zdravniki poznajo 200 različnih pulzov. Prava »zemljevida« človeškega zdravja sta uho in očesna šarenica. To je v zadnjih letih na novo »odkrila« tudi zahodna medicina, v resnici pa gre za že izredno staro kitajsko umetnost. Akupunkturologi so v svojem zdravljenju prišli celo tako daleč, da lahko opravljajo tudi izredno težke operacije brez anestezije. Z zbodljajem z iglo omrtvičijo obolelo mesto in tako pacient pri kirurškem posegu ne čuti nobene bolečine.

»Kitajsko tradicionalno zdravilstvo ima izredno preventivno moč,« je nadaljeval dr. Sterle. Pred 6000 leti so tamkajšnji zdravniki dobivali od svojih pacientov plačilo le dokler so bili zdravi; in res — le malokdo je zbolel. Evropska medicina pozna okrog 20 tisoč diagnoz. Največja napaka je v njenem analitičnem gledanju človeka. Kitajsko zdravilstvo pa gleda na človeka sintetično. Prav gotovo se bo takšen način zdravstvene metode marsikomu zdel povsem neznanstven. Dejstvo pa je, da na Kitajskem danes povsem uspešno zdravijo nekatere bolezni, ki na zahodu še vedno veljajo za neozdravljive. Bodočnost medicine je torej v simbiozi med vzhodnim in evropskim zdravilstvom.

H. J.

S srečanja Združenja anonimnih alkoholikov

»Sem alkoholik in bi želel drugim pomagati«

»Ime mi je Giorgia in sem alkoholik.« Tako je začela svoj uvodni govor predstavnica Združenja anonimnih alkoholikov na srečanju, ki se je odvijal konec preteklega tedna v eni od dvoran Pomorske postaje. In v tem tonu, v tem načinu svoje predstavitve, v predstavitvi bolezni (in za bolezen gre), ki jih muči, ali pa so se je končno rešili, je potekalo srečanje alkoholikov, njihovih družinskih članov in predstavnikov ustanov in organizacij, ki se s problemom alkoholizma ukvarjajo.

Novinar je že po svoji službeni dolžnosti nekako navajen poslušati in doživljati marsikaj, kar ni vedno nekaj vsakdanjega. To pa, kar doživlja na srečanju ljudi, ki so se združili le zato, da bi se otresli svojega suženjstva alkoholu, ki so se z muko izvelkli iz temnega tunela, v katerega so zaradi alkohola zašli, ki nesebično podajajo roko drugim sotrpinom z željo, da bi jim pomagali in jim vlili ponovno vero v življenje, je nekaj takega, kar se s skromno besedo kronista pravzaprav niti ne da opisati.

Dvorana je bila do kraja zasedena. Videli smo mlade in starejše občane, veliko moških, a tudi veliko žensk, ki so najprej tiho, a prizadeto prisluhnili izpovedim tistih, ki so srečanje začeli, nato pa tudi sami dodali svojo zgodbo. A to ne v želji, da bi postavili sebe v ospredje, se pohvalili češ - jaz sem že izven nevarnosti - temveč, da bi skušali pomagati drugim, jim dokazati, da je mogoče živeti tudi brez alkohola in da je pravzaprav alkohol tisti, ki jih onesrečuje, ki ustvarja v njihovem življenju težke konflikte, ki jih odtujuje družbi, družini, ki jih vodi v umobolnice, na zdravljenja, večkrat v smrt.

Gre za združenje, kot je na začetku povedala Giorgia (in ime sploh ni pomembno), ki ne dela med tistimi, ki pristopijo v njegove vrste, nobene razlike. »Tu smo si vsi enaki, tu ne poznamo družbenih razlik, od nikogar ne zahtevamo, da nam pove, kakšnega političnega ali verskega prepričanja je, kaj v življenju dela in pomeni. Nam je važen le kot človek, ki išče pomoči in opore v svoji stiski. In če nam izrazi željo, da bi se iz te svoje stiske rad rešil, smo mi tukaj, da mu z dobro besedo, s svojim zgledom in tudi s svojimi izkušnjami pomagamo in mu tako dokažemo, da ni zapuščen, da v svojih mukah in bolečinah ni sam. Mi dobro vemo, kaj pomeni, če se zopet dotaknemo kozarca,« je še dejala Giorgia. »Zato tudi vemo, da smo sicer zaenkrat ozdravljeni, da smo se izkopali iz najhujšega, da pa lahko alkoholu ponovno podležemo, če nimamo ob sebi sotrpinov, ki nas razumejo, ki so prehodili enako pot kot mi, ki so vedno pripravljeni, da nas poslušajo, razumejo, da nam nudijo svojo roko, potem ko so jo nam ostali odrekli.«

Na srečanju so spregovorili tudi predstavniki Združenja družinskih članov alkoholikov Al-Anon, ki so orisali svoje izkušnje, pa tudi izrazili zadovoljstvo, da so v tem združenju našli sebi enake, ljudi s podobnimi izkušnjami, ljudi, ki so jim prikazali, kako je treba z alkoholikom ravnati, kako ga razumeti kot bolnika in kako mu stati ob strani v trenutku, ko se odloči, da ne bo več pil.

Nič nismo spraševali po imenih, niti po funkcijah tistih, ki so srečanje vodili, ker smo ugotovili, da to ni imelo v tem primeru nobenega pomena: tudi po narodnosti nismo spraševali, čeprav smo v raznih pripovedih slišali slovensko ime.

Če so bili na začetku posamezniki nekoliko zadržani, so kaj kmalu strah, razburjenje in sram odpadli. Vse je bilo tako preprosto, vse tako čisto, jasno. »Tu smo,« so si med seboj rekli, »skušajmo si pomagati in skušajmo pomagati še tistim, ki niso našli pot do nas.« Združenje anonimnih alkoholikov v Trstu je le eno od tolikih, ki delujejo ne samo v naši deželi, temveč v vsej državi. Prav je, da mu vsaj z našo besedo, našim zapisom dokažemo našo solidarnost in željo, da bi pri svojem hvalevrednem delu čim večkrat uspeli. (N. L.)

Danes pod Nabrežino

Seminar izvedencev o posledicah Černobila za našo deželo

Kakšne so bile zdravstvene, prehrambene in družbene posledice Černobila za deželo Furlanijo-Julijsko krajino? Na to vprašanje bodo skušali odgovoriti izvedenci, politiki in upravitelji na posvetu, ki ga prireja danes deželna uprava v Hotelu Europa pod Nabrežino.

Po uvodnih besedah Gabrieleja Renzullija, do pred kratkim podpredsednika deželnega odbora, ki bo tokrat nastopil kot podpredsednik Vsedržavnega zdravstvenega sveta, bodo imeli besedo izvedenci inštituta ENEA-DISP in Visokega inštituta za zdravstvo, nakar bodo govorili deželni izvedenci, seminar pa se bo zaključil z razpravo, v katero bodo posegli tudi politični predstavniki in krajevni upravitelji. Začetek seminarja bo ob 9. uri.

Boj na sterilnih poljih

Tako kot po vsej državi, je volilna kampanja tudi v naši pokrajini stekla povsem mimo odprtih vprašanj gospodarskega položaja in njegovih razvojnih perspektiv. Kopja se lomijo na čisto drugem bojnem polju, predvsem na hrbtu naše manjšine, ki je še enkrat tako pripraven za lov na nacionalistične in šovinistične glasove (tačas v Trstu nič manj žive kot v časih najhujših nacionalnih razprtij). V ozadju, kot bi se jih sramovali, ostajajo vprašanja življenjske perspektive tega mesta-pokrajine na pragu novega stoletja, vprašanja preobrazbe njegove miselnosti in delovnih navad, ob katerih večji del Trsta ostaja še vedno povsem brezbrižen.

Emblematični primer rafinerije Aquila, kronična kriza podjetij z državno udeležbo in vse prej kot učinkovita vloga malih in srednjih podjetij, ki bi kot drugod po Italiji mogla ublažiti krizo velikih proizvodnih struktur in z njo krizo zaposlenosti, so glavne značilnosti, s katerimi gospodarski Trst stopa v volilni spopad. Dosedanji predsednik združenja tržaških industrijcev Federico Pacorini je pred dnevi, ob formalni predaji štafetne palice novemu predsedniku Toreselli, s svojo običajno pronicljivostjo in objektivnostjo opozoril na nevarnost tega spopada: »Zaskrbljeni smo tudi zaradi možnih negativnih odsevov vsedržavnega političnega položaja na naše krajevne politične razmere, ki so že same po sebi krhke; z obnašanjem in z novimi zavezništvi krajevnih političnih sil v volilni kampanji se te razmere le še bolj šibijo. Z izrednim zanimanjem gledamo na možnost povečanja našega parlamentarnega zastopstva: želimo si le, da cena zanj ne bo posledična kriza naših krajevnih uprav, ki bi nas znova potisnila v položaj nezadovoljive zastopanosti na deželni in vsedržavni ravni.«

Italijanski tisk je danes poln opozoril in groženj pred novo svetovno gospodarsko recesijo, ki se kot črni oblaki pred nevihto zbirajo že nekaj časa in ki jih je včeraj zelo jasno izrazil predsednik vsedržavne zveze zasebne industrije Confindustria Lucchini. Italijanski politični razred je obtožil popolne neobčutljivosti do gospodarskih vprašanj v tej volilni kampanji, v kateri so problemi finance, industrije in blagovne menjave za stranke prava španska vas. Za soočanje s preusmeritvijo mednarodne gospodarske konjunkture, ki sta ji zmanjkala osnovna pozitivna elementa — padanje vrednosti dolarja in naftnih cen — je namreč potrebna odločna zakonodajna akcija, ki je sedanja vlada z omejenimi pristojnostmi in razpuščeni parlament pač nista sposobna. Tudi vse zadnje makroekonomske raziskave napovedujejo za prihodnja leta zastoj svetovnega razvoja in torej, kot posledico, občutno zmanjšanje že itak skromnih italijanskih razvojnih možnosti. In če to velja za državo v celoti, je še toliko bolj zaskrbljujoče za našo pokrajino, ki se še vedno ni otresla hude in dolgotrajne strukturne krize, katero so blagodejni učinki zadnjih dveh let gospodarske konjunkture le delno ublažili.

Resnici na ljubo so se sramežljivo pokazali komaj v drugi polovici lanskega leta, in še to le na nekaterih sektorjih. Vprašati pa se moramo, kakšen je bil resnični obseg teh blagodejnih učinkov, saj niso vzklili na obdelanem polju, pač pa na pogorišču omenjene dolgotrajne strukturne krize tržaškega gospodarstva. In še eno vprašanje se avtomatično poraja: koliko je k tem učinkom pripomogel paket za Trst? Ne da bi ga zanikali kot znak pozornosti do problemov Trsta (in Gorice), moramo ponoviti, kar smo že večkrat zapisali: njegovi učinki niso in ne bodo vidni, če se Trst — in z njim njegovo gospodarstvo — ne bo temeljito preobrazil in si zastavil dolgoročni strateški načrt prenove. Volilna kampanja, v katero smo stopili, nam še enkrat obeta boj na sterilnih poljih, na tistih, iz katerih ne more vzkliti drugega, kot še večja zagledanost v same sebe in v svojo samozadostnost, ki ne vodita drugam kot v novo krepitev zaprtosti in izolacije.

VLASTA BERNARD

Trgovinska zbornica opozarja, da bo kmalu potekel čas za prijavo na jesenski sejem v Budimpešti. Tržaška podjetja, ki bi rada kolektivno sodelovala na tej gospodarski pobudi, naj se čimprej zglasijo na Uradu za zunanjo trgovino tržaške Trgovinske zbornice, tel. 6701205 ali 6701208. Rok za prijave zapade v soboto, 23. maja.

Volilna kampanja poteka še v bolj mirnih tonih

Kandidatka KPI Nives Košuta in Gerbčeva o zaščiti Slovencev

Volilna kampanja se je sicer že začela, toda doslej poteka še vedno v bolj tihih tonih, v pričakovanju prihoda »velikih kalibrov«, ki jih bodo krajevne stranke po vsem videzu privabile v Trst bolj proti koncu, ko se bosta že bližala odločilna dneva ob glasovanju 14. in 15. junija. Za sedaj se stranke omejujejo bolj na notranje manifestacije, z aktivi članov in simpatizerjev, ali z omejenimi manifestacijami na prostem ali v zaprtem prostoru, večinoma s tematskimi razpravami.

Med najvabljivejše včerajšnje manifestacije je prištevati na primer sinočnji shod-koncert, ki so ga priredile komunistične ženske in na katerem so nastopile senatorka Jelka Gerbec, deželna svetovalka Augusta Barbina, miljska občinska odbornica Marina Marzi in tržaška občinska svetovalka Ester Pacor, ki so obrazložile program KPI in predstavile slovensko mladinsko kandidatko za poslansko zbornico Nives Košutovo, sledil pa je koncert godbe »Muja DOC band«. Kandidatka ZKMI na listi KPI Nives Košuta je poudarila, da ima KPI v svojem programu za novo mandatno dobo nadaljevanje boja za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Ta boj, je rekla, spremljajo slovenske ženske z velikim zanimanjem, saj gre za odprto vprašanje, ki pogojuje življenje in delo manjšine in bodo mogle s svojim glasom odločilno prispevati v tem smislu. Senatorka Jelka Gerbec je na shodu naglasila, da so slovenske ženske veliko prispevale za uveljavitev demokracije ter za izvajanje republiške ustave, boj za demokracijo pa je tudi boj za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Sinoči so imeli demokristjani na Valmauri javno manifestacijo lokalnih sekcij o vprašanjih gospodarskega značaja, zlasti v zvezi z perspektivami znanstvenih raziskav, katere sta se udeležila tudi kandidata za poslansko zbornico Coloni in za senat Fonda. Večja, uradna otvoritev volilne kampanje krajevne KD pa bo v soboto na Pomorski postaji, kjer bo nastopil ob kandidatih tudi načelnik demokrščanskih poslancev Mino Martinazzoli.

Socialistični kandidat v obeh senatnih volilnih okrožjih Arduino Agnelli je imel včeraj srečanje z rajonskimi svetovalci PSI, na katerem je obrazložil politiko stranke na sektorjih trgovine, obrtništva in male industrije. Sinoči se je tudi udeležil, skupaj s kandidatom PSI za poslansko zbornico Augustom Seghenejem, skupščine socialistične sekcije za mestno središče, na kateri so razpravljali o programskih smernicah volilne kampanje in o volilnih pripravah. Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar in nosilec liste (pod znakom Sardinske stranke) za poslansko zbornico Bojan Brezigar pa sta sinoči sodelovala pri oddaji Radia Opčine, na kateri so mladinci SSk tudi predstavili navodila za spremembo poitalijančenih priimkov in imen.

Danes prirejajo komunisti večjo manifestacijo na temo »Krajevne uprave in pravica do miru« ob 20.30 v gledališču Prešeren v Boljuncu. Nastopili bodo deželna svetovalka KPI Augusta De Piero Barbina, ki je med pobudniki za izglasovanje deželnega zakona o kulturi miru, dolinski župan Edvin Švab in kandidatka za poslansko zbornico Nives Košuta. Slovenska skupnost pa prireja drevi ob 19. uri zasedanje mestne sekcije na sedežu v Ulici Machiavelli 22, kjer bodo razpravljali o temi »Zakaj in kako gremo na parlamentarne volitve«

Jutri pa sklicuje SSk javno zasedanje na Opčinah, kjer bo od 20.30 v Finžgarjevem domu razprava med predstavniki deželnega vodstva in kandidati o manjšinskem zavezništvu med Slovensko skupnostjo, Sardinsko akcijsko stranko in Valdostansko zvezo za junijske volitve. KPI pa bo imela jutri tiskovno konferenco, na kateri bo senatorka Jelka Gerbec podala obračun svojega dolgoletnega delovanja v parlamentu, zvečer pa bo uradna otvoritev komunistične volilne kampanje v Miljah. V soboto bo o svojem parlamentarnem delu poročal na tiskovni konferenci poslanec Cuffaro, prihodnji ponedeljek pa prireja KPI srečanje s področnimi operaterji in kandidatom Bordonom o vprašanjih turizma na Tržaškem.

Minister Zamberletti danes v Trstu

Danes popoldne se bo v Trstu mudil minister za javna dela in za civilno zaščito Giuseppe Zamberletti. Na sedežu deželnega odbora bo v svoji vlogi predsednika državnega cestnega podjetja ANAS skupaj s predsednikom deželne uprave Biasuttijem podpisal konvencijo, ki sta jo naša Dežela in ANAS sklenila za izgradnjo velikih cestnih povezav. Kot znano, bodo sredstva za ta dela črpali iz triletnega načrta 1985-87, iz rednih skladov in iz deželnih finančnih prispevkov.

Dan mladosti na konzulatu SFRJ

Na jugoslovanskem Generalnem konzulatu v Trstu je bila včeraj popoldne kratka slovesnost, s katero so jugoslovanski državljani, uslužbeni v deželi Furlaniji-Julijski krajini, v raznih podjetjih in ustanovah, proslavili dan mladosti, praznik vseh Jugoslovanov.

Novost tokratnega slavja, ki ga je s svojim prisrčnim pozdravom obeležil jugoslovanski generalni konzul Livij Jakomin, je bila lepa udeležba jugoslovanskih študentov, ki so tako na študiju v mednarodnem zavodu v Devinu, kot tudi v mednarodnem centru za teoretsko fiziko v Miramaru.

Da je bilo razpoloženje še svečanejše in prijetnejše, je poskrbel še nastop okteta iz Škofij.

Odprto pismo Polija (KPI) tajniku PSI Segheneju

Sklicujoč se na časopisne vesti o izjavah voditeljev PSI na torkovem aktivu stranke, češ da se zavzemajo za korist Trsta in za novo vlogo PSI proti novemu kompromisu med KD in KPI, je pokrajinski tajnik partije Ugo Poli naslovil odprto pismo pokrajinskemu tajniku PSI Augustu Segheneju, v katerem ga vabi na javno razpravo, na kateri naj komunisti in socialisti razčistijo svoja stališča glede osnovnih vprašanj vodenja države in upravljanja našega mesta. Državljane bi najbrž zanimalo, ugotavlja Poli, ali se je treba kregati o novih kompromisih, ali pa je koristnejša pot iskanja demokratične alternative za vodenje države in izvajanje reform. Hkrati bi bil potreben razmislek, h kateremu bi bilo treba pritegniti tudi KD, glede vodilnih idej za napredek Trsta, naglaša v odprtem pismu tajnik KPI. Boljša prihodnost gre prek iskanja sporazuma z Listo za Trst, ali pa ni nasprotno veliko bolj obetavna pot zavzetega in pogumnega dela za zbližanje demokratičnih moči in sil, ki si že prizadevajo za reševanje civilnih, gospodarskih, kulturnih, znanstvenih, ambientalnih in družbenih problemov našega mesta? Pismo ne predstavlja izziva, ki bi lahko izpadel ohol, naglaša pokrajinski tajnik KPI, pač pa stvarno vabilo, naslovljeno socialistom in demokristjanom, za resno soočanje o pomembnih vprašanjih, ki ne smejo biti le predmet polemik.

Pogovor z mladimi policijskimi agentkami

S pištolo za pasom in v uniformi da bi pomagale ljudem v stiski

Na sliki (od leve proti desni): Cristina, Gabriella, Maria in Franca

Nasmejane, rahlo našminkane, oblečene v policijsko uniformo. Službo so nastopile šele pred dvema dnevoma, uradno pa se bodo predstavile prefektu danes zjutraj. A že v torek so morale dokazati, česa so se naučile na policijski šoli. Gre seveda za nove agentke, ki so nastopile službo na kvesturi. V tržaški pokrajini jih je skupno štirinajst. Od teh se bodo tri vrstile na izvidnicah letečega oddelka, ena bo delala v uradu za tujce, ena na političnem oddelkuDIGOS, dve pri cestni policiji, tri na obmejnih prehodih in štiri pri pomorski obmejni policiji. Največja novost je seveda, da so tri dekleta dodelili letečemu oddelku: Franca je stara 22 let in je doma iz Vidma, 25-letna Gabriella in 22-letna Cristina pa sta iz Trsta. Včeraj smo se pogovorili z njimi in z njihovo kolegico, 21-letna Mario iz Trsta, ki dela v uradu za tujce.

Najprej smo jih seveda vprašali, zakaj so izbrale ta poklic. Maria,Cristina in Gabriella imajo poklic že v krvi. Gabriellin in Mariin oče sta namreč policista, Cristinina mama pa je bila med prvimi inšpektorji ženskega spola tržaške kvesture. Le Franca je imela doma težave. Starši niso bili prepričani, da je to najprimernejši poklic zanjo in so mu spočetkanasprotovali. Kmalu pa so uvideli, da je trdno odločena in so se sprijaznili z dejstvom. Po drugi strani pa so si vse želele poklica, ki bi jim dovolil, da pridejo v stik z ljudmi in da so koristne družbi, da pomagajo ljudem, ki so v težavah.

Kako pa je bil prvi dan v službi, je bilo drugo vprašanje. Po prvem trenutku zadrege so se takoj znašle: kolegi so bili zelo prijazni in jim pomagali. Sicer, so povedale, se morajo še marsičesa naučiti: kljub temu, da so v šoli imeli tudi praktične dejavnosti, je delo na cesti precej drugačno. Doslej pa niso imele občutka, da bi jih načelniki zapostavljali, ker so ženske. Tudi v šoli, ki so jo obiskovali tako dekleta kot fantje, je bilo ravnanje med spoloma isto. »Delati moramo ravno tako trdo kot naši kolegi moški,« so dejale. Seveda je tudi plača enaka. »Nekoliko prenizka,« je pribila Gabriella, »saj tvegamo precej.«

Pozornost novinarjev jih spravlja nekoliko v zadrego, sicer pa so tega že navajene, saj so jih novinarji večkrat obiskali tudi na šoli. Ženske v uniformi vzbujajo očitno še vedno veliko radovednost.

Kako pa morate biti opravljene, se je glasilo zadnje vprašanje. Nositi morajo kajpak uniformo, o kateri pa moramo reči, da ni najbolj elegantno krojena. Agentke na izvidnicah nosijo hlače, ostale pa lahko izberejo med hlačami in krilom, ne smejo pa biti preveč našminkane. Ljudje na cesti se jih niso še navadili, večina misli, da so mestni redarji. Ljudi pa najbolj preseneča dejstvo, da so oborožene.

Z nasmehom so se poslovile: eno od njih je čakala večerna izmena na »panteri«. (bg)

Verižno trčenje na Tržaški cesti pri Miljah

Pet ranjenih v prometni nesreči

V torek zvečer se je v prometni nesreči v Miljah ranilo pet oseb. Malo po 22. uri se je trojica prijateljev peljala s fiatom 127 po Tržaški cesti v Miljah v smeri proti Trstu. Avto je upravljal 22-letni Fabrizio Chersovani, ki stanuje na Trgu Stiepovich 18. Z njim sta bila še 20-letni Miljčan Piero Lepore, ki stanuje v Ul. Battisti 13, in 19-letni Maurizio Maranzina, ki tudi stanuje v Miljah, v Ul. Colarich 33. V bližini gasilskega poveljstva je Chersovani izgubil nadzor nad vozilom in zavozil na drugo stran cestišča, kjer je trčil v drog. To je povzročilo verižno trčenje, saj je v tistem trenutku privozil iz nasprotne smeri ford taunus, ki ga je upravljal 29-letni Roberto Angelini iz Milj, s Tržaške ceste 16, in ki ni utegnil ustaviti vozila, tako da je trčil v fiat 127. Za njim je pripeljal še volvo 740, ki ga je upravljal 38-letni Renzo Bellotto iz Milj in ki je trčil v že ustavljena avtomobila. V nesreči so se poškodovali trije potniki fiata 127, Angelini in tudi njegova sopotnica, 25-letna soproga Annalisa. Ranjence je rešilec Rdečega križa prepeljal v katinarsko bolnišnico. Najhuje se je ponesrečil Piero Lepore, ki se je ranil v čelo. Sprejeli so ga na nevrokirurški oddelek in bo okreval v 30 dneh. Chersovani si je zlomil nosne kosti in bo okreval v 20 dneh. Maranzina se je ranil po obrazu in si verjetno zlomil levo nogo. Sprejeli so ga na začasno opazovanje in bo okreval v 20 dneh. Annalisa Angelini se je udarila v vratno vretence in koleno, njen mož pa v levo ramo. Oba bosta okrevala v desetih dneh in nista bila sprejeta v bolnišnico.

Izkrvavel je ne da bi žena opazila

V torek zvečer je v svojem stanovanju umrl 52-letni Fulvio Desimon. Pokojnik je živel z Mario Pergolis v Ul. Foschiatti 7. Ženska je zvečer gledala televizijo in ni opazila, da se je Desimon, ki je bil v kuhinji, počutil slabo. Po daljšem času pa jo je neobičajna tišina le zaskrbela. Stopila je v kuhinjo, kjer je z grozo ugotovila, da mož negibno sedi na stolici, ob njegovih nogah pa se je nabrala velika luža krvi.

Takoj je poklicala Rdeči križ, vendar za Desimona ni bilo več pomoči. Zdravnik Rdečega križa Elvio Kraus je ugotovil, da je moški izkrvavel zaradi globoke razjede na levi nogi.

Ratificiran sporazum o tržaški luki

Predsednika Trgovinske zbornice Tombesi in Avtonomne pristaniške ustanove Zanetti sta se na Dunaju udeležila slovesnosti ob izmenjavi listin, s katero sta Italija in Avstrija ratificirali sporazum o uporabi tržaškega pristanišča s strani avstrijskih gospodarstvenikov. Ob tej priložnosti se je Tombesi pogovarjal tudi s predsednikom avstrijske Zvezne gospodarske zbornice Sallingerjem, s katerim sta soglašala o potrebi po iskanju novih operativnih možnosti, ki jih ponuja sporazum. To je hkrati priložnost za krepko poživitev tržaškega pristaniškega prometa, ki je bil že v preteklosti odločilno vezan na razvoj avstrijske udeležbe v mednarodnem blagovnem prometu.

Tatovi ponoči vlomili v bar ob belem dnevu pa v stanovanje

Če so v nedeljo v trgovini delikates imeli tatovi precejšnjo srečo in so lahko odnesli plen v vrednosti okrog štirih milijonov lir, jim v torek ponoči, ko so obiskali bar Virgilio v Ul. Orlandini 41/1, ni šlo tako dobro. Mož lastnice lokala, 37-letni Giorgio Longo, je odkril tatvino zjutraj, ko je odprl bar. Tatovi so v lokal prišli po terasi, ki gleda na bližnje gradbišče, kjer so med drugim našli lestev, po kateri so se povzpeli na ploščad in nato vdrli v notranjost. Kot rečeno pa je bil plen bolj skromen: našli so le 25 tisoč lir in 40 žetonov za telefon. Za tolažbo pa so s seboj odnesli tri steklenice viskija.

Ob belem dnevu pa so tatovi včeraj obiskali stanovanje Lidie Basiaco v Ul. San Lazzaro 11. Ko se je vrnila domov, je našla vlomljena vrata in vse sobe v neredu. Dolgoprstneži so odnesli pet zlatih zapestnic, zlat obesek in poročni prstan. Basiacova ni še ocenila vrednosti ukradenih predmetov.

†

Zapustila nas je naša draga

Ivanka Colja vd. Zahar

Jutri, v petek, 22. t. m., bo pokojnica ležala od 9. do 10. ure v kapeli koprskega pokopališča. Pogreb bo ob 14. uri iz borštanske cerkve na domače pokopališče.

Žalujoči: sin Jordan z ženo Vesno, vnuka Alenka z družino in David ter drugo sorodstvo

Boršt, 21. maja 1987

MPZ in KD V. Vodnik - Dolina izrekata iskreno sožalje Rudolfu Korošču in družini ob izgubi drage mame.

Vladimir Klanjšček v TK Galeriji

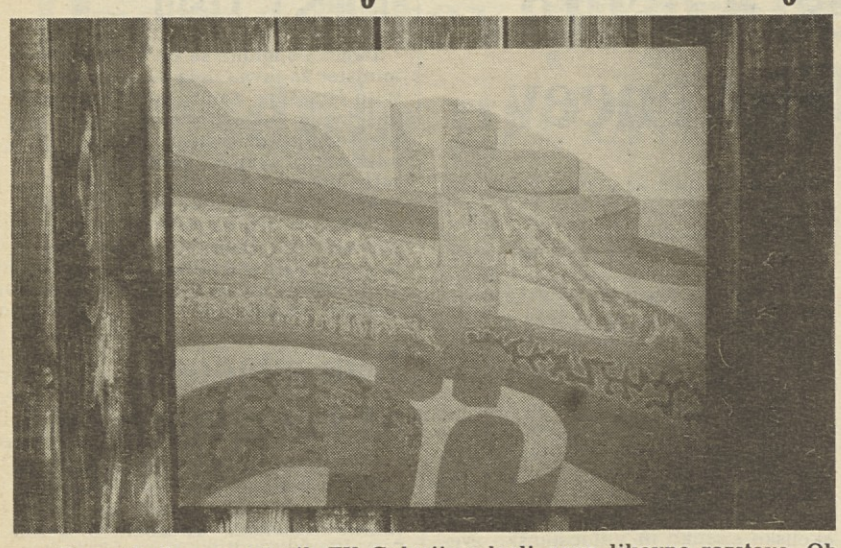

Danes bodo v prostorih TK Galerije odprli novo likovno razstavo. Ob 17.30 se bo namreč s svojimi stvaritvami predstavil slovenski goriški slikar, doma je v Števerjanu, Vladimir Klanjšček. Občinstvu bo dal na ogled nekaj svojih zadnjih dosežkov, ki imajo korenine v prejšnji mojstrovi stilni obdelavi, a govorijo sedaj na sodobnejši in - lahko bi rekli - prodornejši način. Slikarja Vladimira Klanjščka bo predstavil Joško Vetrih.

Pred sobotnim nastopom skupaj z barkovljanskim zborom

Zborovska dejavnost v Nabrežini menda premostila začasno krizo

Kaže, da je tudi tokrat zborovska dejavnost v Nabrežini premostila začasno krizo, ki je nastopila po odhodu pevovodje Matjaža Ščeka. Dekliški zbor je to krizo delno premostil s prihodom novega, vendar le začasnega dirigenta Mirka Slosarja. Prvi znaki so bili vidni že s samim nastopom na reviji Primorska poje, na kateri so se dekleta zadovoljivo obnesla in dokazala, da jim je petje zelo pri srcu. In tako so bili začrtani še nadaljni nastopi, kot npr. v soboto zvečer, 23. maja, skupno z MPZ M. Pertot iz Barkovelj, ki prav letos praznuje 5. obletnico delovanja. Naj povemo še, da vodi zbor že od samega začetka Aleksandra Pertot, ki se že dalj časa ukvarja z glasbeno dejavnostjo. Obeta se torej zanimiv in prijeten zborovski večer, organizatorji pa upajo, da bi bilo čimveč prisotnih, pa čeprav dvorana ni najprimernejša za tovrstne prireditve.

Mimo tega ima dekliški zbor namen, da bi v prvi polovici junija zaključil sezono s celovečernim koncertom, ki naj bi se odvijal v stari štivanski cerkvi. Nastopil pa bo tudi na reviji zborov devinsko-nabrežinske občine in pobratenih občin, ki bo 27. junija v Devinu. Ko govorimo o zborovski dejavnosti v Nabrežini, ne moremo in ne smemo pozabiti na moški zbor Igo Gruden, ki je po krajšem premoru začel znova z aktivnim delovanjem. Mesto dirigenta je prevzel mladi, toda požrtvovalni Dario Milič, ki se je že bavil z glasbo, med drugim pa je bil dolgo vrsto let tudi pevec pri nabrežinskem zboru. Njemu sta prišla na pomoč Bogdan Kralj in Janko Ban, ki pa zaradi prezasedenosti ne moreta biti vedno prisotna. Kljub temu pa vsi upajo, da bosta še prišla na roko, vsaj dokler zadeva ne steče. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da so se vključili tudi mladi kadri in šteje sedaj zbor okrog 25 članov. Najbolj grenka pa je novica, da so zbor, zaradi nekih absurdnih predsodkov, zapustili nekateri stari profesionalni amaterji, ki bi s svojo prisotnostjo verjetno še veliko pripomogli pomlajenemu zboru. Mladi so vsekakor zelo hvaležni vsaj tistim, ki so ostali, saj pomeni njihova izkušnja velik doprinos pri nadaljnjem delu. (db)

Jutri občni zbor boljunske srenje

Jutri ob 20.30 bo v mali dvorani občinskega gledališča France Prešeren v Boljuncu redni občni zbor boljunske srenje.

Po približno tridesetih letih mrtvila je bil pred poldrugim letom ponovno ustanovljen odbor, ki ga je potrdila širša vaška skupnost. Le-ta si je že na začetku skušal začrtati obširen program, ki naj bi zadostil potrebam vaške skupnosti, obnovil nekatere navade, predvsem pa na novo organiziral delovanje srenje same. Odborniki so se poleg tega lotili tudi konkretnega dela in pred kratkim s skupino prostovoljcev očistili en hektar gozdne površine na hribu Sv. Mihaela, ki se vzpenja med Boljuncem in Borštom. Na jutrišnji občni zbor, kjer bo med drugim dosedanji odbor podal svoj delovni načrt, so vabljene tudi okoliške srenje z namenom, da bi prišlo do skupnega dogovora in medsebojnega sodelovanja. Vabljeni pa so seveda vaščani Boljunca, Krmenke in Lakotišča ter vsi, ki jih ta vprašanja zanimajo. (dam)

razstave

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo od sobote, 23. t. m., razstavljal svoja dela slikar MARIANO CERNE. Otvoritev razstave bo ob 18. uri.

V galeriji Rossoni bodo jutri, 22. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja Giacoma Ciramija. Razstava bo trajala do 31. t. m.

V galeriji Minerva - Ul. S. Michele 5 razstavlja svoja dela do 27. t. m. slikarka Nelda Stravisi.

Na Gradu sv. Justa bo do 28. junija odprta antološka razstava tržaškega slikarja PIETRA MARUSSIGA.

V galeriji Malcanton razstavlja slikar FRIEDRICH EIGNER.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole sporoča zainteresiranim, da lahko vložijo prošnjo za vključitev v pokrajinske lestvice suplentov za upravno, tehnično in pomožno osebje (ATA). Rok zapade 20. junija. Ustrezni obrazci so na razpolago na šolskem skrbništvu v Ul. Cumano 3. Priložiti je treba overovljeno in kolkovano fotokopijo ustrezne diplome kot tudi nadaljnjih naslovov.

gledališča

SSG

Danes, 21. t. m., jutri, 22., in v ponedeljek, 23. t. m., ob 10. uri bo na sporedu pravljica H. Ch. Andersena - M. Sosiča OLE LUK v Kulturnem domu.

VERDI

Spomladanska simfonična sezona. Jutriob 20.30 (red A) in v soboto ob 18. uri (red S) simfonični koncert. Na sporedu Bartokove, Ravelove in De Fallajeve skladbe ter Gershwinova RHAPSODY IN BLEU s sodelovanjem pianista Francoisa Joela THIOLLIERA. Dirigent Farhad Mechkat.

kino

ARISTON - 16.30, 22.00 **L'amore stregone**, glasb., Šp. 1985; r. Carlos Saura; i. Antonio Gades, Laura del Sol.

EXCELSIOR I - 18.00, 22.15 **Cronaca di una morte annunciata**, dram., It. 1987; r. Francesco Rosi; i. Ornella Muti, Gianmaria Volontè.

EXCELSIOR II - 17.30, 21.45 **Gunny**, Pust., r. C. Eastwood, i. C. Eastwood, M. Mason, E. McGill, M. Gun.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Il bambino d'oro**, fant., ZDA 1986, 93'; r. Michael Ritchie; i. Eddy Murphy, Charles Dance.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 **Teresa libido erotico**, porn., □□

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Il nido dell'aquila**, dram., ZDA, 1986, 100'; r. P. Mora; i. Rutger Hauwer, Kathleen Turner.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Platoon**, vojni, ZDA 1986, 115'; r. Oliver Stoone; i. Tom Berenger, Villem Dafoe.

FENICE - 17.00, 22.15 **Nessuno torna vivo dal camping del terrore**, krim.; r. Ruggero Deodato; i. Luisa Maneri, E. Lederer.

MIGNON - 16.00, 22.00 **Basil l'investigatopo**, ris., prod. Walt Disney.

EDEN - 15.30, 22.00 **Fantastica Moana**, porn., □□.

CAPITOL - 16.00, 22.00 **Rimini, Rimini**, kom., It. 1986, 100'; r. Sergio Corbucci; i. Serena Grandi, Paolo Villaggio.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 **Oltre ogni limite**, dram., ZDA 1986, 90'; r. Robert M. Young; i. Farrah Fawcett, James Russo.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 **Via Montenapoleone**, dram., It., 1986 - 103'; r. Carlo Vanzina; i. Carol Alt, Renee Simonsen.

RADIO - 15.30, 21.30 **Detenute del piacere**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

TK Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

vabi danes, 21. t. m., ob 17.30 na

OTVORITEV RAZSTAVE

VLADIMIR KLANJŠČEK

slike in risbe

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

prireja ciklus predavanj

EKSPRESIONIZEM NA SLOVENSKEM

2. predavanje

ŠPELCA ČOPIČ

KIPARSTVO V DOBI EKSPRESIONIZMA IN NOVE STVARNOSTI

Danes, 21. t. m., ob 18. uri
Trst, Trgovinska zbornica, Ul. S. Nicolò 5

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 21. maja
KRIŠPIN

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.35 - Dolžina dneva 17.08 - Luna vzide ob 2.47 in zatone ob 12.55.

Jutri, PETEK, 22. maja
RITA

PLIMOVANJE DANES: ob 00.54 najnižja -9 cm, ob 5.22 najvišja 3 cm, ob 11.29 najnižja -30 cm, ob 18.46 najvišja 40 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20 stopinj, zračni tlak 1013,4 mb rahlo narašča, veter zahodnik 5 km na uro, vlaga 60-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 17,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Elisa Venturini, Jessica Marchesi, Giulia Collazzo, Azzurra Piselli, Rodolfo Crusizio, Valentina Timeus, Daniela Riccobon.

UMRLI SO: 43-letni Mario Stemberger, 83-letni Carlo Canziani, 79-letni Giuseppe Sbisà, 76-letni Giuseppe Bronzin, 84-letna Giuseppina Zidarich, 74-letna Vittoria Moratto, 78-letni Salvatore Sberna, 80-letna Rosa Goiach, 73-letni Libero Stanich, 62-letna Maria Sartori, 84-letna Paolina Prodan, 35-letna Berta Zadnich, 58-letni Tiziano Tiziani, 89-letna Brunetta Biagini.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 18., do sobote, 23. maja 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30.

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 412, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

razne prireditve

Moški pevski zbor Tabor - Opčine priredi v soboto, 23. maja, ob 20.30 v Prosvetnem domu koncert polifonskih, umetnih in narodnih pesmi. Vabljeni.

Vaška skupnost Trnovca vabi na kulturni večer jutri, 22. t. m., ob 20.30 v Škrkovi domačiji (Trnovca 15) na gostovanje Dramske skupine, MPZ SKD Slavec in harmonikarskega ansambla Miramar iz Ricmanj. Vabljeni!

KD Lipa vabi jutri, 22. t. m., ob 20.45 na CELOVEČERNI KONCERT MPZ Lipa - Bazovica. Vodi E. Prinčič.

Ob 100-letnici rojstva A. Sirka prireja KD Vesna v soboto, 23. t. m., ob 20.30 v Domu A. Sirk koncert ansambla MIRAMAR. Ob isti priliki prireja v torek, 26. t. m., ob 20. uri v Domu A. Sirka proslavo, v kateri sodelujejo otroci OŠ A. Sirk in dekliški zbor Vesna. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj priredi v soboto, 23. t. m., ob 19.30 članski večer. Ob 21. uri bo nastopil MPZ Primorsko iz Mačkolj pod vodstvom A. Baloha. Vabljeni vsi člani in prijatelji.

KD I. Gruden iz Nabrežine priredi v soboto, 23. t. m., ob 20.30 koncert zbora M. Pertot iz Barkovelj in dekliškega zbora I. Gruden.

KD Rdeča zvezda vabi v soboto, 23. t. m., ob 20.30 v cerkev sv. Urha v Samatorci na koncert umetnih in narodnih pesmi primorskih avtorjev v izvedbi obalnega okteta iz Izole.

KMK Dolina priredi javno zborovanje na temo: MIR IN KRAJEVNE USTANOVE, ki bo danes, 21. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Sodelujejo: župan dolinske občine Edvin Švab, kandidatinja ZKMI na listi KPI tržaškega okraja Nives Košuta in deželna svetovalka KPI Augusta De Piero Barbina.

SKD Barkovlje priredi v nedeljo, 24. t. m., ob 18. uri praznik 50-letnikov. Nastopal bo harmonikarski ansambel KD F. Venturini od Domja, pod vodstvom S. Žerjal. Vabljeni!

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo jutri, 22. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29.

Glasbena matica - Trst, šolsko leto 1986/87 prireja v četrtek, 28. t. m., ob 20.30 v evangeličansko-luteranski cerkvi - Trg Panfili ZAKLJUČNO AKADEMIJO GOJENCEV GLASBENE MATICE. Nastopajo: Maja Grgič, Janja Šuligoj, Vesna Zuppin - klavir; Corrado Rojac - violončelo; Miran Košuta, Mitja Stocca - klarinet; Massimiliano Viola - kitara; Erika Buzečan, Metka Zeriali - duo flavt; Barbara Briščik, Marjan Milič - duo kitar; Aljoša Starc, prof. Mojca Šiškovič - klavirska spremljava. Vabljeni!

SKD Barkovlje sporoča, da bo danes, 21. t. m., ob 20.30 redna odborova seja.

izleti

PD Kolonkovec organizira v nedeljo, 7. junija, izlet v CASTELFRANCO. Ogledali si bomo stare beneške vile. Za informacije tel. na št. 812281 ali 813616.

Mladinski odsek Planinskega društva Sežana prireja v nedeljo, 24. t. m., tradicionalno 12. Srečanje mladih planincev Primorske na Vremščici. Pod vrhom Vremščice bo ob 11. uri priložnostna proslava.

Sekcija PSI Dolina obvešča, da je odhod avtobusa za izlet na Brione v nedeljo, 24. t. m., ob 6.45 s trga v Boljuncu, ob 6.55 z Doline (Banje) ter ob 7. uri od Domja.

Godba Veseli godci sporoča, da je še nekaj prostih mest za izlet v Montello (TV), ki bo v nedeljo, 24. t. m. Sporoča tudi, da en avtobus gre iz Boljunca ob 7.30 za Bazovico in Trebče, medtem ko drugi trije avtobusi odpotujejo ob 7.45 iz Boljunca direktno v Montello.

razna obvestila

Srenja Boljunec vabi vse vaščane Boljunca, Krmenke in Lakotišča, da se udeležijo občnega zbora Srenje Boljunec jutri, 22. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren.

mali oglasi

OSMICO je v Štandrežu odprl Stanko Marušič. Toči belo in črno vino, nudi tudi domači prigrizek.

ZEMLJIŠČE ob cesti Opčine-Repentabor dajemo v najem podjetju. Primerno za skladiščenje raznega materiala, mehanizacije in podobno.

OSMICO je odprl Anton Podversič v Gorici, Ul. Scogli 53 - toči briško rdeče in belo vino.

PRODAM 4-sobno stanovanje v Nabrežini. Za informacije tel. v popoldanskih ali večernih urah na št. 200144.

RESTAVRACIJA na Krasu išče natakarja ali natakarico z izkušnjo. Pismene ponudbe poslati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, Trst, pod šifro RESTAVRACIJA.

OSMICO sta odprla Meri in Lojzi v Zgoniku. Točita belo in črno vino.

PRODAM stanovanje na Opčinah: kuhinja, dnevna soba, spalna soba, kopalnica, balkon in parkirni prostor. Tel. 228390.

PRODAM dirkalno kolo, znamke Pinarello, mod. SLX Montello - gruppo Campagnolo record C. Tel. 0481/30890 ob uri kosila ali večerje.

OSMICO je odprl Just Hrvatič - Ricmanje 85.

IŠČEM zaposlitev kot šofer (vozniško dovoljenje C) ali pa kot prodajalec v trgovini s tehničnimi artikli. Tel. 228475.

PRODAM vespo ET 3, letnik '82 po ugodni ceni. Tel. na št. 828946 po 20.30.

Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje čestita svojemu članu in odborniku

VIKTORJU BOGATCU

ob njegovi 80-letnici ter mu želi še veliko zdravih let.

čestitke

Danes praznuje naša nona LIDIJA 80 let. Vse najboljše ji želijo Darko, Tomaž, Kristina in Matej.

Nono LOJZE UŠAJ je včeraj praznoval 85. rojstni dan. Ob tej priliki mu voščimo še na mnoga leta Sonja, Boris in Nataša.

prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Valerije Batagelj daruje Drago Sedmak 20.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob pok. Ivanke Šuligoj vd. Starc daruje sekcija KPI Prosek-Kontovel 30.000 lir za glasilo KPI-Delo.

Namesto cvetja na grob pok. Ivanke Šuligoj vd. Starc daruje Vida Gerlanc-Menucci 10.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Namesto cvetja na grob pok. Ivanke Šuligoj vd. Starc darujeta Mara in Marta Bogatec 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Ob poravnavi članarine za leto 1987 darujeta Aleksander Gruden ter Marjan Verša vsak po 5.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel.

Ob 6. obletnici smrti sestre Eme Colja vd. Tomažič daruje brat Just z družino 30.000 lir za Dijaško matico ter 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V počastitev spomina na Rada Nakrsta in ob 16. obletnici smrti prof. Ivana Sosiča darujeta Lucija in Seraf Hrovatin 30.000 lir za knjižnico P. Tomažič in tovariši.

BMW serija 3. Od 86 do 200 KM, ena izmed redkih priložnosti da se odpeljete z BMW-jem.

ZASTOPNIK:

v Gorici in pokrajini
ATICAR AUTOEST S.p.A.
Ul. Trieste 145 - Tel.: 87159
GORICA

V TRSTU
GIENNE AUTOEST S.p.A.
Ul. Flavia km 7,5
Tel.: 827032

Danes si lahko privoščimo avtomobil višjega razreda, saj so na tržišču res čudoviti modeli.
To pa zaradi izrednih ugodnosti, ki jih nudijo nove formule BMW pri leasingu in posojilih:

- **za 50% znižane letne obresti;**
- **posamezni dogovori o predplačilu;**
- **mesečni obroki od 205.000 lir (posojilo) in od 235.000 lir (leasing)**
- **skromna odškodnina v primeru nakupa po poteku pogodbe.**

O ekskluzivnosti ponudbe BMW vam priča 11 modelov s 3-letnim jamstvom, med temi so hitri model 316 (90 KM, 175 km/h) super športni M3 (200 KM s propulzorjem iz F.1), ter tihi in močni 324 diesel (86 KM, 165 km/h).

Ta ponudba velja le določen čas. Pričakujemo vas, da vam nudimo podrobnejše informacije in poskusne vožnje.

Večer italijanskih avtorjev

V Münchnu bo 24. maja doživela sodobno izvedbo zanimiva skladba za kitaro in orkester iz leta 1835, delo italijanskega skladatelja Luigija Legnanija, ki je bil sodobnik in prijatelj Nicolòja Paganinija.

Koncert, ki ga organizirata Gasteig-Kulturzentrum iz Münchna in Italijanski kulturni inštitut, bo v celoti posvečen sodobnim italijanskim skladateljem. Kammerorchester Urs Mächler bo pod vodstvom Siegfrieda Behrenda izvajal poleg Legnanijeve skladbe tudi Boccherinija, Donizettija in Francesca Molina. Solist večera bo italijanski kitarist Francesco Gorio (na sliki).

POPRAVEK

K intervjuju s pevcem Spandau Balleta Tonyjem Hadleyem, ki smo ga objavili 21. 4. po nastopu znane skupine v Ljubljani, se je pritaknila neljuba netočnost. Intervju je sicer res izpisal Peter Regent, Radiu Opčine pa ga je posredovala Jasna Rodošek, ki se je dejansko pogovarjala z lepim Hadleyem, in ne Rok Maver, kot je bilo v članku omenjeno. Za napako se Jasni seveda opravičujemo.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Osebnosti staršev in mladostnika

Z dr. Martino Tomori, profesorico na Medicinski fakulteti in na oddelku za psihologijo Filozofske fakultete ter psihiatrinjo pri Centru za mentalno zdravje v Ljubljani, sva se dotaknili odnosa staršev do mladostnikov.

Mladostniki torej ne verjamejo tujemu izkustvu?

»Navadno iščejo lastno izkustvo na teh področjih in kritično gledajo, kako se mi vedemo v skladu z vrednotami, ki jih mogoče z besedami proklamiramo.«

Torej so naša prizadevanja le na videz prazna. V resnici nas opazujejo in se učijo...

»Otrok potrebuje spodbud in ponovnih in posrednih sporočil, da je nekaj potrebno; ravno tako pa potrebuje upor proti temu.«

Torej priden otrok ni idealen in konflikt ni nujno negativen.

»Priden otrok je lahko pasiven, podrejen otrok brez lastnega odnosa do stvari, brez lastne volje... in iz njega se bo razvil tudi zelo konformen, nekritičen in nezrel odrasel človek.«

V dobi priročnikov za vse naprave, včasih starši ne vemo, kako bi se do otroka vedli...

»Otrok ni naprava, s katero je treba ravnati po nekih pravilih na tak način, da bi se nekaj z gumbom vključevalo... Celotna vzgoja je odnos med osebnostmi, ki živijo skupaj. Mogoče se premalo poznamo z otrokom, in smo premalo občutljivi za njegove značilnosti... Katerikoli priročnik in navodilo za vzgojo je pravzaprav samo okvir in opozorilo, na kaj moramo biti pozorni. Navsezadnje pa kar precej vzgoje pri učenih in neučenih starših temelji na tem, da sta osebnost staršev in osebnost otroka tisto, kar vpliva na rezultat.

Prav je, da starši poznajo glavne vzgojne napotke, da vedo, kaj je za vzgojo prav; katere stvari morajo spodbujati pri svojem otroku. Vendar morajo to udejaniti šele skozi svojo osebnost, skozi svojo naravo in skozi osebnost svojega otroka.

Priročniki so torej le okvir, samo vsebino pa napolni avtentičnost tistih osebnosti, ki združujejo družino.«

V tisku sem zasledila, da je nekje na Nemškem nastala šola za bodoče matere in očete...

»Očetje so moja zelo priljubljena in zelo pomembna tema. V kratkem bo izšla moja knjiga z naslovom »Oče, očeta«. Govori o tem, kako pomembno vlogo ima oče v razvoju osebnosti svojih otrok. Ta vloga je v naši kulturi zelo zanemarjena, se ne spodbuja in ne upošteva tako, kakor bi bilo prav za otroke, za očete in za matere.«

(Se nadaljuje)

Pomoč v čtivu

Ne bo odveč, če bomo posvetili nekaj pozornosti 4. številki revije, ki se pod naslovom *Otrok in družina* posveča družinski in družbeni vzgoji.

Revijo prejemajo na Tržaškem in na Goriškem vsak mesec vsi slovenski otroški vrtci. Za tiste, ki revije do letos še niso prejemali, pa je s pomočjo Državne založbe Slovenije poskrbel naš Sklad.

Vsebina zadnje številke te revije je že na prvi pogled dovolj pestra, da lahko v njej najde vsak, ki mu je vzgoja pri srcu ali se z njo ukvarja-poklicno, zanimivost zase.

Jana Milčinski je zapisala razgovor s pediatrinjo, asistentko na otroški kirurgiji, dr. Andrejo Gostišo. Iz njenih besed zvemo marsikaj o poškodbah, o uspehih zdravljenja, o oddelku za intenzivno nego... in o otroku - bolniku sredi strahu in tesnobe.

Dr. Martina Tomori nadaljuje svoj zapis o zlorabi alkohola pri mladostnikih pod naslovom *Socialne posledice problematičnega pitja.*

V daljšem članku Kam v posebno šolo? skuša Katja Toplak osvetliti to vprašanje. V njem govori o nastanku Oddelka osnovne šole pod posebnimi pogoji v Ivančni Gorici, kjer so morali otroci, ki naj bi se prešolali na posebno šolo, zaradi njene oddaljenosti ostati v redni osnovni šoli. O težavah, ugotovitvah in dognanjih lahko beremo v članku.

Dr. Pavao Brajša še naprej osvetljuje vlogo očeta pri otrokovi vzgoji. V tej številki revije se loteva vprašanja *Oče in poroka njegovega otroka.*

Revijo dopolnjujejo že ustaljene in nadvse koristne rubrike. Med njimi dve strani kratkih vesti, ki so bogato opremljene s slikami. V rubriki *Ohranimo zdravo okolje* je tokrat govor o otrocih in požaru. V rubriki *Vprašanja—odgovori* svetuje Marja Strojin z ljubljanskega Svetovalnega centra materi prvošolčka, psihologinja Slavica Pogačnik-Toličič pa odgovarja materi, ki jo skrbi hčerkina grda pisava.

Mit je tema kotička *Dajmo otroku možnost.* Zavedati se moramo vzgoje za mir in pravilno razumevati agresivnost naših otrok, če jim želimo pomagati.

V kopici rubrik *Pred poklicno odločitvijo, Bralci bralcem, Arhitekt svetuje, Stran za zdravje, Nove knjige* in drugih si lahko vsakdo poišče, kar ga posebej zanima.

Skrbno pozornost pa velja posvetiti osrednjim stranem, ki so pod naslovom *Pozdravljeni, otroci!* namenjene prav njim in njihovim vzgojiteljem.

• • •

S kančkom zamude je letos zagledala luč prva številka revije *Naš zbornik,* glasila Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije.

S to številko stopa revija v jubilejno dvajseto leto. Tudi v tem letu se zastavljajo nova vprašanja. Med njimi *Kako bomo prisluhnili otrokom, ki zelo zelo odstopajo od ostalih svoje "kategorije"? Kaj bomo poleg gole zaposlitve še razvijali v delavnicah?*

Tako formulira nove dvome glavni urednik revije Jan Ulaga, ki v svojem uvodniku *Od prostora k vsebini* poudarja, da revija »nima ne moči ne znanja ne namena odgovoriti na ta in podobna vprašanja. Nakazuje le nekatere že vidne premike v tej smeri in poziva vse bralce k razmišljanju.«

Cela vrsta avtorjev si prizadeva za ta namen. Specialist klinične psihologije Peter Skuber v svojem članku piše o »Najzgodnejšem obravnavanju v razvoju motenih otrok - Usposabljanje od rojstva dalje«.

Iz Referata o IV. Jugoslovanskem srečanju organizacij za varstvo duševno prizadetih oseb spoznamo delo s teže in težko duševno prizadetimi. Od njihovih karakteristik nas referat vodi k vsebinam in programom dela ter k pogojem za delo z njimi. Med širše obravnavane teme spada ponovno vprašanje k avtističnim otrokom. Profesor defektolog Milenko Rosič objavlja članek *Na poti spoznanja avtističnega otroka.*

V sodobno problematiko poseže članek *Računalniška in video tehnika v službi pomoči prizadetim otrokom in odraslim.*

Kot vedno so bogato zastopane tudi vse rubrike.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.20 Rubrika: Uno Mattina
9.35 Nanizanka: Il ritorno del Santo
10.30 Rubrika o gospodarstvu
10.50 Aktualnosti: Okrog nas
11.30 Nanizanka: Tata e il professore
12.00 Vreme in dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... chi gioca?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... chi gioca? (2. del)
14.15 Dokument.: Quark ekonomija
15.30 Kolesarstvo: 70. Giro d'Italia (prenos iz Sanrema)
15.05 Inf. odd.: Kronike motorjev
17.00 Dokumentarna oddaja: Svet je tvoj - Japonska
17.25 Inf. oddaja: Knjižna rubrika
17.50 Danes v parlamentu
18.05 Risanka: Tao Tao
18.30 Kviz: La grande corsa
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Giallo a Creta (akcij., ZDA 1964, r. James Neilson, i. Hayley Mills, Peter McEnery, Eli Wallach, Irene Papas)
22.30 Dnevnik
22.40 Informativna oddaja: Esplorando
23.55 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

11.15 Izobraž. odd.: Monografije
11.45 Rubrika: Cordialmente
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - okolje
13.30 Nadaljevanka: Quando si ama
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Mladinska oddaja: Tandem
16.50 Oddaja iz parlamenta
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Informativna oddaja: Dnevi in zgodovina
18.05 Filmske novosti
18.15 Športne vesti
18.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
19.30 Vreme in dnevnik
20.15 Športne vesti
20.30 Praznik UNICEF v podporo Malija: Per un sorso di vita (z uglednimi pevci, plesalci, igralci in glasbeniki)
22.30 Dnevnik
22.45 Dnevnik - športne vesti: evropsko prvenstvo v gimnastiki - moški (prenos iz Moskve)
23.45 Film: Orazi e Curiazi (zgod., It. 1962, r. Ferdinando Baldi, i. Alan Ladd, Franca Bettoja)

RAI 3

12.00 Izobraževalna oddaja: Slikar svetuje - Gustav Klimt
12.30 Dokumentarec: Pogled na Italijo z morja (4. del)
13.00 Dok.: Preko kitajskega zidu
13.30 Tečaj ruskega jezika
14.00 Izobraževalna odd.: Pomoč pri domači nalogi
14.30 Mladinska oddaja: Jeans
15.05 Informativna oddaja: Stiffelius
16.05 Aktualna oddaja: Vse o nas
17.20 Film: Addio giovinezza (kom., It. 1940, r. Ferdinando Poggioli, i. Clara Calamai, Adriano Rimoldi)
19.00 Dnevnik
19.30 Deželni sporedi
20.10 Izob. odd.: L'altra faccia di..
20.30 Film: Qualcuno volò sul nido del cuculo (dram., ZDA 1975, r. Milos Forman, i. Jack Nicholson, Louise Fletcher)
22.40 Dnevnik
22.50 Informativna oddaja: Geo — Pustolovščine in odkritja
23.35 Filmske novosti
23.45 Dnevnik
0.05 Informativna oddaja: Stiffelius

RTV Ljubljana

10.00 TV mozaik. Filmska vzgoja: Kaj je film - Animirani film, nato kratki film Francija Slaka Kras 88 in razgovor z avtorjem
11.00 Filmska matineja: Anne 1000 dni (angl. mladinski film)
16.35 TV mozaik - Šolska TV (pon.)
17.35 Poročila
17.15 Pravljica: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka - Torkova cesta (Kristina Brenk)
17.30 Pisma iz TV klobuka
18.15 Čas, ki živi: Med smrtjo in življenjem (pripovedi udeležencev NOB, ki so za las ušli smrti, r. Marija Šeme-Baričevič)
18.45 Risanka
19.00 Danes. Obzornik
19.26 Vremenska napoved
19.30 Dnevnik
20.05 Tednik
21.10 Nadaljevanka: Naraščajoče vode (po romanu Hermana de Mana, Niz., r. Bram van Erkel, prevod in priredba Helena Valentinčič, 1. del)
22.15 Dnevnik

TV Koper

14.00 TV novice
14.10 Rubrika: Parola mia
15.25 Otroški spored
17.00 Nan.: Legende kan.Indijancev
17.30 Dokum.: Divji živalski svet
18.00 Nadaljevanka: Vite rubate
19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:
TRST — Volitve v Furlaniji-Julijski krajini
TRST — Manifestacija KPI o ženski stvarnosti
TRST — V Slovenskem klubu o alternativni medicini
TRST — Predstavitev knjige Una storia istriana

19.30 TVD Stičišče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Nanizanka: Il re del quartiere
20.25 TV novice
20.30 Film: Il baco da seta (krim., r. Mario Sequi, i. Nadia Tiller)
22.10 TV Vsedanes
22.20 Nad.: Il minestrone (2. del)
23.30 Dokum.: Zgodovina znanosti

CANALE 5

7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
8.05 Rubrike: Gost, Magazine, Forum
9.00 Nadaljevanki: Aspettando il domani, 10.00 General Hospital
11.10 Kvizi: Tuttinfamiglia, 11.55 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Film: A braccia aperte (kom., ZDA 1966, r. J. Lee Thompson, i. Shirley MacLaine, Peter Ustinov)
16.30 Nadalj.: Alice, 17.00 L'albero delle mele
17.30 Kviz: Doppio slalom
18.00 Nanizanki: Love Boat, 19.00 I Jefferson
19.30 Variete: Studio 5
20.30 Kviz: Pentatlon
23.10 Aktualnosti: Elettorando (M. Costanzo)
23.20 Aktualnosti: Cadillac
0.05 Filmske novosti
0.25 Nanizanki: Squadra speciale, 1.20 Missione impossibile

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanke: Ironside, 9.20 I giorni di Brian, 10.10 Strega per amore, 10.30 Switch, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moore, 12.30 La piccola grande Nell
12.50 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Lovely Sara, Candy Candy, Masters
14.30 Nanizanki: La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo
16.15 Dokumentarca: To je Hollywood, 16.40 Kanadska narava
17.20 Nad.: Febbre d'amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie
19.30 Nan.: Charlie's Angels
20.30 Film: Bravados (verstern, ZDA 1958, r. Henry King, i. Gregory Peck)
22.20 Film: Assassination bureau (kom., VB 1968, r. Basil Dearden, i. Oliver Reed, Diana Rigg, Telly Savalas)
0.40 Nanizanki: Ironside, 1.30 Switch

ITALIA 1

8.30 Nan.: Fantasilandia
9.15 Film: Ballata per vagabondi (pust., ZDA 1975, r. Jeffrey Bloom, i. Ron Moody)
11.00 Naniz.: La strana coppia, 11.30 Quincy, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Tre cuori in affitto
14.00 Zabavni oddaji: Candid camera, 14.15 Deejay Television
15.00 Nanizanka: Time out
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Il mago di Oz, Bun bun, Lupin
18.00 Nanizanke: La casa nella prateria, 19.00 Arnold, 19.30 Happy days
20.00 Risanki: David gnomo amico mio, Vola mio mini pony
20.30 Nanizanka: Professione vacanze
22.25 Variete: Lupo solitario
23.35 Film: Lo stato delle cose (dram., ZRN. 1982, r. Wim Wenders, i. Patrick Bauchau, Paul Getty III)
1.50 Nanizanka: Magnum P.I.

TELEPADOVA

13.00 Risanki: Casper - Top Cat
14.00 Nadalj.: Happy end
15.00 Nadaljevanka: Signore e padrone
16.30 Risanke: Gigi la trottola, Hurricane Polimar, Transformers, Kyashan il superman, Ghostbusters
19.00 Nanizanki: Sanford & Son, 19.30 Flamingo Road
20.30 Film: La polizia ha le mani legate (krim., It. 1975, r. Luciano Ercoli, i. Claudio Cassinelli) 22.30 Šport: Catch
23.30 Film: 7 cadaveri per Scotland Yard (krim., It. 1972, i. Paul Naschy)
1.00 Nanizanka: California Fever

TELEFRIULI

13.00 Nanizanka: La signora e il fantasma
13.30 Nad.: Rosa De Lejos
14.30 Dražbi: IL tappeto orientale, Roberta Pelle
15.30 Glasbeni oddaji: Music Box, 17.25 Speciale La Grotta
17.45 Variete: Fantastico
19.00 Dnevnik
20.00 Dokumentarec: Lepote Italije
20.30 Športne vesti
21.30 Dokument.: Oceani
22.30 Dnevnik
23.30 Nanizanka: La signora e il fantasma
24.00 Glasbena oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, 7.40 pravljica; glasba; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Naš jezik, Film, Mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Otrok in šola; 14.30 Glasbene skice: Diskorama, 16.00 Na goriškem valu; 17.10 Mi in glasba: argent. ženski zbor Coral femenino de San Justo iz Buenos Airesa; 18.00 Četrtkova srečanja: Zgodbe revolucionarja Lipeta Kosca (ured. Lida Turk); 18.20 Glas. skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Koncert za mlade; 14.45 Naš gost; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Orkester RTV Ljubljana; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Komorna literatura; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Četrtkov večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Popevke; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme in servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu radia Koper; 13.40 Utrinki iz zamejstva: predvolilni intervju s tajnikom Slovenske skupnosti Ivom Jevnikarjem in kandidatoma Bojanom Brezigarjem in Alešem Lokarjem; 14.40 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o; 17.35 Z violino in bajsom od vasi do vase; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.10 Otr. oddaja; 10.35 Vstop prost; 11.00 Po uličicah; 11.15 Hit Nova Gorica; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Druž. zdravnik; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Predvolilni intervju s tajnikom Slovenske skupnosti Ivom Jevnikarjem in kandidatoma Alešem Lokarjem in Rafkom Dolharjem; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 19.00 Čudovitih sedem.

RADIO OPČINE

Oddaja na frekvencah: 100,3 MHz za Kras; 100,4 MHz za Trst; 100,5 MHz za Vzhodni Kras.

10.00 Za vsakogar nekaj; 15.30 Ekološka oddaja; 17.00 Skavtska oddaja - Jamboree; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost?; oddaje povezuje glasba.

Crisci in Longo na tiskovni konferenci

KD si na volitvah obeta lep uspeh za svoja kandidata Rebullo in Tuzzija

Pokrajinski tajnik Crisci in deželni tajnik Longo sta goriškim novinarjem predstavila kandidatno listo Krščanske demokracije in še posebej njena dva kandidata v poslansko zbornico Luciana Rebullo ter v senat Erminia Tuzzija.

KD si od teh volitev obeta lep uspeh, sta poudarila vodilna posoška demokristjana, tudi zaradi tega, ker ni, po njunem mnenju, čisto jasnega položaja v nekaterih drugih strankah in kandidatih teh.

Kar se tiče vsedržavne politike sta Longo in Crisci dala popolno podporo stališčem tajnika De Mite v njegovi kampanji proti Craxiju in socialistični stranki ter dejala, da ni v KD zanimanja za zgodovinski kompromis s komunisti.

Jasno pa je, da je bilo na tem srečanju z novinarji več govora o lokalnih vprašanjih. Voditelja KD sta poudarila, da se je v stranki s kandidaturama ustvarila popolna enotnost, tudi zaradi tega ker je upoštevana teritorialna enotnost Gorške. Rebulla je iz Tržiča, Tuzzi pa iz Gorice. Slednji ima za sabo dolgo upravno prakso na goriškem županstvu in v upravnem odboru KZE, kjer je sedaj podpredsednik. Rebulla pa je že bil štiri leta v parlamentu, sodeloval v obrambni komisiji ter v tisti za javna dela. Longo je povedal, da si je zelo prizadeval, da bi bili odobreni zakoni v prid Goriške, od tistega za paket pa do tistega o prosti coni.

Goriška KD gre na volitve v tesnem sodelovanju z deželnim vodstvom stranke, ki je zagotovilo Rebulli preferenčne glasove v Pordenonu in Vidmu (samo z goriškimi ne bi bil izvoljen). Na Goriškem bodo demokristjani poleg Rebulle podpirali še nosilca liste podtajnika Santuza in pokrajinskega tajnika v Pordenonu Agrustija.

Seveda je položaj za senat težji. KD je pri nas senatorja izvolila le na prvih volitvah po vojni. Zaradi volilne računice je zatem svoje štiri senatorje izvolila v enakem številu okrožij v Furlaniji. Tokrat, zaradi zavezništva med PSI in PSDI ter radikalci, obstaja možnost, da na račun teh KD izgubi enega senatorja.

Sicer pa KD prav zaradi tega upa, da bo v odstotkih pridobila na Goriškem. Bajè je kar precej socialdemokratskih volivcev pri nas nezadovoljnih s to skupno kandidaturo in še zlasti z dejstvom, da v goriškem okrožju kandidira radikalec. Ti glasovi naj bi šli Tuzziju.

Longo in Crisci sta izrazila tudi upanje, da bo del slovenskih volivcev, ki običajno voli SSk, tokrat volil KD in ne Sardinske stranke. »Z goriško Slovensko skupnostjo imamo dobre odnose,« je dejal Longo. »Ni pa tako z deželnim vodstvom SSk,« je nadaljeval, »ker nam je v zameno za morebitno podporo njenih volivcev našim kandidatom postavljalo nemogoče zahteve in pogoje.«

Volilna kampanja se je šele pričela. Jasno je, da bodo prevladali splošni vsedržavni problemi. Svojo pomembnost pa bodo imela tudi lokalna vprašanja.

Sestanek med strankami petčlanske koalicije

Še pred pričetkom volilne kampanje za parlamentarne volitve, so predstavniki petih strank koalicije, ki upravlja goriško občino, sklenili prvi krog pogovorov, na katerem so obravnavali številna vprašanja. S pogovori bodo nadaljevali po volitvah, ki bodo 14. in 15. junija.

Predstavniki KD, PSI, PSDI, PRI in SSk so posebno pozornost namenili obravnavi vprašanja odpiranja visokošolskih zavodov v Gorici. Poudarili so koristnost in nujnost, da bi načrt pričeli uresničevati že v akademskem letu 1987/88. Govor je bil tudi o vprašanjih zdravstva, posebej pa o opremljanju in usposabljanju goriške splošne bolnišnice. Na področju športnih dejavnosti se kaže potreba po ovrednotenju nekaterih objektov in dejavnosti (bazen).

Predstavniki petih strank so podpisali tudi programski dokument o družbi SDAG in o njeni usmeritvi v bodoče. Družba se, kakor znano, pripravlja na realizacijo novih objektov.

Po volitvah se bodo predstavniki petih strank spet srečali in takrat načrtujejo tudi daljši pogovor s predstavniki goriškega občinskega odbora.

Posamezne stranke so na pogovorih predstavljali Mattei (KD), Fontanini (PSI), Gruntar (PSDI) Gandin (PRI), Bresciani (SSk).

Ob 25-letnici Pro Loco

V kratkem izide nova knjiga o zgodovini mesta Gorice

V kratkem bo izšla nova knjiga o zgodovini Goriške. Izdaja jo goriška Pro Loco, ki letos praznuje 25-letnico delovanja. Namesto kake komemorativne kolajne ali plakete so se v odboru ustanove odločili, da z izdajo knjige obeležijo pomemben jubilej v delovanju. Knjigo bodo uradno predstavili javnosti v četrtek, 4. junija, v avditoriju. Te dni pa so predsednik Pro Loco Sergio Piemonti ter avtorja knjige Maria Rosaria De Vitis Piemonti in Luciano Spangher predstavili tisku namene in značilnosti publikacije.

Piemonti je poudaril, da je knjiga namenjena predvsem šolski mladini. Pod naslovom »Spoznajmo Gorico: zgodovino, razvoj, tradicije« skuša mladim v strnjeni obliki in na čimbolj neposreden način posredovati celovit pregled preteklosti našega mesta in okolice, od prazgodovine vse do današnjih dni. Knjigo so namenili mladim, ker so ugotovili, da manjka publikacija, ki bi nudila celovito in obenem preprosto informacijo o zgodovini našega mesta. Zaradi tega knjiga ne prinaša posebnih novosti (razen morda preglednih seznamov upravnih in verskih oblasti v novejšem obdobju), predstavlja pa poskus, da bi razne zgodovinske prispevke združili v celoto. Avtorja sta poudarila, da sta pri tem želela prikazati ne samo uradno zgodovino mesta, pač pa razvoj življenja in tradicij njegovih ljudi.

Knjiga, ki jo tiskajo v tiskarni Grafica Goriziana, bo obsegala 200 strani, opremljena bo z več kot sto črno-belimi in ducatom barvnih fotografij. Zgodovino in politično geografijo naših krajev bodo prikazali tudi s pomočjo številnih zemljevidov. Tiskajo jo v 2.500 izvodih, cena vsakega pa bo v prosti prodaji 20 tisoč lir. Šolam in profesorjem zgodovine ter italijanščine jo bodo ponudili brezplačno, ob začetku šolskega leta pa jo bodo po znižani ceni predlagali tudi goriškim dijakom.

O zgodovini litovske cerkve

Prof. Paulius Rabikauskas, docent na papeški Gregorijanski univerzi v Rimu, bo drevi ob 18. uri gost Inštituta za versko in družbeno zgodovino v dvorani P. Cocolin v semenišču. Govoril bo o litovski cerkvi ob 600-letnici njene ustanovitve. Sodeloval bo tudi prof. Ferruccio Tassin s poročilom o stikih med goriško in baltskimi cerkvami, ki jih je omogočila diplomatska dejavnost msgr. Antonia Zecchinija in Luigija Faiduttija.

Delavci tekstilne tovarne na prefekturi

Delegacija delavcev nekdanje podgorske tekstilne tovarne je v spremstvu sindikalnih predstavnikov bila na obisku na goriški prefekturi. Za sprejem je zaprosil sindikat tekstilnih delavcev (FULTA), da bi predstavnike osrednje vlade opozoril na težaven položaj v katerem se nahaja okrog 300 delavcev nekdanje tovarne, ki so še zmeraj na plačilnem seznamu podjetja Cotonificio Triestino in ki že od februarja letos čakajo, da jim izplačajo denarno nadomestilo iz dopolnilne blagajne. Na pogovorih na prefekturi so sindikalni predstavniki opozorili tudi na potrebo, da se ukrep dopolnilne blagajne podaljša in s tem prepreči stečaj podjetja, ki bi imel zelo neugodne posledice. Med drugim bi utegnil zaustaviti postopek, ki se je pričel za izrabo razpoložljivih zazidalnih parcel in naselitev novih podjetij.

Dr. Pannico, šef tajništva na prefekturi, je delavcem in sindikalistom zagotovil, da bo posredoval pri Medministrskem odboru za industrijsko načrtovanje, da se vprašanje ugodno reši in to čimprej.

Prejšnji ukrep o dopolnilni blagajni za delavce nekdanje tekstilne tovarne je prenehal veljati že pred kakšnim mesecem. Sindikati in predstavniki družbenih sil so se zavzeli, da se dopolnilna blagajna podaljša še za eno leto.

Športni dan naših osnovnih šol

Učenci osnovnih šol na Goriškem so imeli včeraj tradicionalni športni dan. Tekmovanja — saj ni lahko istočasno razporediti nad tristo otrok — so se odvijala v telovadnici v Sovodnjah, v telovadnici Kulturnega doma v Gorici in v športnem parku na Rojcah.

Učenci prve stopnje osnovne šole (1. in 2. razred) doberdobskega didaktičnega ravnateljstva so se pomerili v Sovodnjah, njihovi vrstniki iz goriškega okrožja v telovadnici Kulturnega doma, medtem ko je bilo srečanje za učence druge stopnje vseh šol na Rojcah. Najmlajši, to je učenci prvih in drugih razredov, so se pomerili v poligonu, tretješolci so igrali med dvema ognjema, medtem ko so se učenci četrtih in petih razredov pomerili v atletiki. O športnih uspehih posameznikov, oziroma šol, bomo poročali v jutrišnji številki dnevnika. Danes bi radi na primeren način poudarili pomen te množične športne manifestacije. Pomenljivo je predvsem to, da telesna vzgoja, tudi v osnovni šoli, čeprav s težavo, pridobiva ustrezno mesto. Gre za dejavnost, ki ji bomo morali v prihodnje namenjati vedno več pozornosti in časa, ob upoštevanju spreminjajočega se načina življenja, kjer je za primerno fizično razgibavanje, ki je sinonim ohranjanjanja zdravja in dobrega telesnega počutja, pri otrocih pa normalnega razvoja, zmeraj manj možnosti in časa.

Športni dan so učenci naših osnovnih šol pričakali dokaj nestrpno. Tudi zaradi muhastega vremena zadnjih dni, ki pa se je včeraj le toliko izboljšalo, da so veliko preizkušnjo lahko opravili brez večjih težav. Priznati je treba, da je bilo med nastopajočimi kar precej pridnih telovadcev.

(Na sliki: prvo- in drugošolčki slovenskih šol goriškega okrožja med včerajšnjo preizkušnjo v Kulturnem domu)

Občinski odbor odobril načrt prenove igrišča v Štandrežu

Goriški občinski odbor je na zadnji seji vzel v pretres izvršilni načrt preureditve nogometnega igrišča v Štandrežu. Načrt predvideva, kakor smo poročali že pred nekaj meseci, ko je bil predstavljen v rajonskem svetu v Štandrežu, izgradnjo slačilnic in higienskih naprav, tribune, namestitev razsvetljave, zamenjavo vrhnjega sloja humusa na igrišču in vkopanje cevi za namakanje, ureditev ograje in seveda ureditev lastništva, oziroma odkupa parcel. Za izvedbo načrta potrebuje občina 1,5 milijarde lir. Ta sredstva si bo zagotovila z najemom posojila. O načrtu bo moral razpravljati tudi občinski svet, potem pa se bo pričel postopek za najem posojila, šele nato bo mogoče razpisati dražbo.

Občinski odbor je na seji odobril tudi načrt posegov za restavriranje pohištva in raznih predmetov na gradu. Za to bo občina izdala 40 milijonov lir, dela pa naj bi opravili že v kratkem, saj bodo junija na gradu odprli pomembno razstavo starih grafik.

Na seji občinskega odbora so razpravljali tudi o sklicu občinskega sveta ter o dnevnem redu seje. Med drugim bo občinski svet razpravljal o formalnem najetju posojila v vrednosti 5,6 milijarde lir za gradnjo slovenskega šolskega centra. Občinski svet se bo sestal v torek, 26. t. m., ob 18.30.

Na isti seji je občinski svet izdelal predlog o nakupu dveh hiš v Ulici Baiamonti, za kar naj bi občina izdala 160 milijonov lir. Poslopja naj bi preuredili v ministanovanja za ostarele občane.

Bogat program predavanj ob Evropskem letu okolja

Ob Evropskem letu varstva okolja bodo v Šempetru, na pobudo občinske uprave priredili ciklus predavanj, ki se bodo pričela v prihodnjih dneh, zaključila pa predvidoma v jeseni. Na teh predavanjih-srečanjih bodo razpravljali predvsem o treh specifičnih aspektih varstva okolja: o obsoškem reškem parku, o ovrednotenju griča Sv. Elije ter o korektni uporabi prostora.

Celoten spored prireditev bodo predstavili jutri zvečer na srečanju v občinski sejni dvorani, ki bo ob 20.30. V sredo, 27. maja, bo na sporedu prvo predavanje in sicer o odstranjevanju in uničevanju odpadkov. 17. junija bo govor o valorizaciji griča Sv. Elije, 1. julija bo dr. Fabio Perco govoril o uravnavanju in varstvu živali na območju obsoškega rečnega parka; 8. julija je napovedano zadnje predavanje prvega ciklusa; tudi tokrat bo govor o obsoškem rečnem parku.

Drugi ciklus predavanj se bo pričel septembra oziroma oktobra.

Javno srečanje z dijaki o načrtu mladinskega centra

Vprašanje mladinskega centra, javne strukture, ki bi bila namenjena združevanju, ustvarjanju, kulturnemu in drugim oblikam delovanja mladih v mestu, je že nekaj mesecev v ospredju pozornosti dijaškega gibanja v Gorici. Večkrat so dijaki postavili zahtevo, naj bi jim tukajšnje krajevne ustanove dale na razpolago primeren sedež za tako središče. Pozitivnega odgovora doslej ni bilo, kljub večkratnim stavkam in protestom dijakov.

Sedaj se je medšolski odbor goriških dijakov odločil za drugačne oblike pritiska. Spravili so se na delo, da bi zamisel mladinskega centra bolje opredelili in utemeljili. Pripravili so tudi osnutek statuta kulturnega mladinskega združenja, ki naj bi upravljalo in odgovarjalo za delovanje središča. V daljši izjavi so tudi obrazložili zakaj menijo, da je danes v Gorici potrebna taka struktura za mlade.

Ugotavljajo namreč, da je na mladinskem področju opaziti pozitivne in negativne pojave. Po eni strani brezposelnost, emarginacijo, prekomerno uživanje alkohola in mamil, površni konformizem, po drugi pa voljo do ustvarjanja in udejstvovanja, ki prihaja do izraza v glasbenem ali umetniškem ustvarjanju, na straneh mladinskih listov, v športu. Center, ki bi ga lahko upravljali mladi sami bi pripomogel k omejevanju negativnih pojavov in stimuliral mlade pri prizadevanjih za aktivno vključevanje v družbeno življenje.

Konkretno predlagajo mladi, naj bi Občina in Pokrajina ter morda druge ustanove v obliki konzorcija, dale na razpolago sedež v mestnem središču z okrog 150 kvadratnimi metri površine. V njem naj bi imeli dvoranico za sestanke in prireditve, sobo za glasbene vaje, dokumentacijski center, tajniške prostore.

Okrog teh predlogov nameravajo dijaki zbrati čim širšo podporo. Tako napovedujejo zbiranje podpisov v prihodnjih tednih. O tem, kot o drugemglede delovanja centra in strukture mladinskega združenja, ki naj bi ga upravljalo, bo govor danes na javnem srečanju ob 18. uri v večnamenskem socialnem središču v Ul. Baiamonti. Nanj so dijaki povabili predstavnike javnih uprav, političnih strank ter raznih mestnih organizacij, predvsem mladinskih.

Podražitev bencina v Jugoslaviji

Cena bencina v Jugoslaviji je včeraj znova poskočila in za dobrih dvajset odstotkov. Namesto dosedanjih 280 dinarjev za liter, velja super bencin od včeraj 341 dinarjev za liter.

Preračunano v lire, znaša to 734 lir za liter. Razlika med ceno goriva v Italiji in Jugoslaviji znaša 546 lir pri litru.

V Kompasovi poslovalnici v Rožni dolini so nam včeraj potrdili, da se glede poslovanja s turističnimi boni ni veliko spremenilo.

Cena navadnega goriva znaša 315 dinarjev, dizelskega goriva pa 267 dinarjev.

razna obvestila

Gospodarska zadruga na Vrhu sklicuje občni zbor članov v petek, 22. maja, ob 20. uri v gostilni Pri lovcu.

SKPD F. B. Sedej v Števerjanu priredi v petek, 22., soboto, 23., in nedeljo, 24. maja, Briški praznik. V petek tekmovanje v briškoli z bogatimi nagradami. V soboto ples. V nedeljo kulturni program: nastop glasbenih šol iz Števerjana, Gorice in Nove Gorice ter tržaškega mešanega zbora. Zatem ples.

Občina Doberdob obvešča, da bodo 23. maja ob 14. uri v dvorani bivše knjižnice prodali imovino (opremo), ki so jo izločili iz uporabe. Oprema (stoli, mize, police itd.) bo na vpogled od 8. do 12. ure v istih prostorih. Kupljene predmete bo treba dvigniti v roku sedmih dni od dneva dražbe.

Občina Doberdob obvešča da sprejemajo davčne prijave do 23. t. m. vsak dan od 8. do 10. ure na sedežu ŠD Mladost. Od 25. do 29. maja bodo prijave sprejemali od 8. do 12. ure, od 30. maja do 1. junija pa tudi od 14. do 18. ure.

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Dol - Jamlje priredi enodnevni avtobusni izlet v Logarsko dolino v soboto, 13. junija 1987. Odhod avtobusa iz Gorice ob 5.30, iz Dola ob 5.40, iz Jamelj ob 5.50, od Sabličev ob 6. uri. Vpisujejo Ettore Moro, Mario Semolič in Cvetko Krulc.

Slovensko planinsko društvo vabi 14. junija na 16. SREČANJE SLOVENSKIH PLANINCEV, ki bo v Vratih. Organiziran bo avtobusni prevoz. Prijave v trgovini Baucon do 5. junija.

Ženski odsek KD Jezero prireja 31. maja izlet v Belo krajino. Prijave v trgovini Pri Mili do sobote, 23. t. m.

razne prireditve

V knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici predstavijo danes ob 19. uri novo pesniško zbirko Nevina Birse — Poskus maga. Poleg avtorja sodelujejo Herman Vogel, Vladimir Gajšek, Diego De Brea in Tanja Nedeljković.

V Katoliški knjigarni bo jutri, 22. t. m., ob 18. uri predstavitev zbirke esejev Andreja Grabarja — Človek.

razstave

V deželnem avditoriju je na ogled razstava del goriške slikarke Nucci Clemente.

V galeriji Meblo v Novi Gorici je odprta razstava slik Karima Azada. Ogled do 30. t. m.

kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 »Rosa L.«.
CORSO 17.30-22.00 »Figli di un dio minore«.
VITTORIA 17.30—22.00 »Le vergini erotiche«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

OBČINSKO GLEDALIŠČE zaprto.
EXCELSIOR 17.00-22.00 »Pollastre in calore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Goonies«, 20.30 »Pekel Ria Abaja«.
DESKLE Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72701.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Scapin vd. Bandelli iz Tržiča na glavno pokopališče.

Svetovni kongres PEN v Luganu zbral pisatelje iz vsega sveta

Čar lepote in poezije združil ljudi vseh barv

BOGDAN POGAČNIK

Pravkar zaključeni 50. svetovni kongres PEN v Luganu, v italijanski Švici, je res v marsičem posredoval to, kar lahko štejemo za jubilejno: ne samo da je bila številka srečanja okrogla; tudi število udeležencev, čez 600 iz 62 PEN centrov oziroma 70 dežel sveta, je bilo rekordno. V prelepem okolju gorskega jezera in bohotnih cvetov mediteranskega parka, kjer so nekoč letovali zvezniki svetovne književnosti, kot James Joyce, Thomas Mann, E.M. Remarque, Herman Hesse, Berthold Brecht ali Romain Rolland, so se spet v delovnih, pa tudi večernih oblekah blagoglasno pogovarjali pisatelji raznih barv in prepričanj, ki pa je vse bodrila muza večne lepote in človeške sprave.

Tudi tema literarnega srečanja »Pisatelji in književnost ob meji« je bila skrojena kot po meri, saj ta najbolj južni švicarski kanton Ticino štrli že skoraj v nedra Italije, hkrati pa je s svojim italijanskim in retoromanskih jezikom jez samobitnosti napram nemško govorečemu svetu v soseski. Čeravno bi torej pričakovali, da bo ta kongres v sorazmerno majhnem kraju temu primerno majhen, je srečanje potolklo vse rekorde, tembolj, ker je prihod gostom iz bližine, zlasti sredozemskega in srednjeevropskega prostora predstavljal le korak od doma, za udeležence od daleč pa glede na sloves švicarskega turizma - še ena vzpodbuda za potovanje več.

Za nas Slovence, pa tudi za Tržačane, je bilo srečanje v Luganu v nekem smislu povečani Caffè degli specchi z mittelevropejsko mešanico romanskega, germanskega in slovanskega elementa. Pri tem pa glede slednjega ne mislim zgolj anekdotično na to, da mi je predsednik luganskega organizacijskega odbora Mascioni priznal, da je njegovo krstno ime Grytzko ukrajinskega izvora, ali to, da je bila sobarica v hotelu, kjer sem stanoval, doma in srbskega Aleksinca. Poleg uradnega zastopstva centrov PEN iz Jugoslavije - slovenskega sta zastopala sedanji predsednik, dramatik Drago Jančar in slovenski pesnik iz Trsta Marko Kravos - je nastopal Miloš Mikeln kot predsednik stalnega odbora mednarodnega PEN za mir, ki ima sedež v Ljubljani. Ne navsezadnje je tudi primorski rojak Anton Nanut v času kongresa pred polno dvorano dirigiral koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. Med častnimi gosti kongresa je bil zapisan tudi slovenski pesnik Ciril Zlobec, ki se sicer srečanja ni mogel udeležiti, je pa - podobno kot Kravos - prispeval tudi zelo tehten esej v zajetni knjigi, ki je izšla ob kongresu, pod naslovom »Il confine come destino«, v katerem razmišlja o usodi majhnega naroda na križišču evropskih kultur.

Že glede na to, da se italijanska in retoromanska švicarska literatura ukvarja s podobnimi vprašanji križišč, smo se v Luganu lahko srečali tudi z značilnimi protagonisti tržaškega kulturnega življenja, kot sta Claudio Magris, ki je na literarni tribuni kongresa tudi govoril o tem tržaškem literarnem topilniku, čeravno je sicer na slovenski delež pozabil, in pisatelj Fulvio Tomizza, ki je v uvodnem predavanju pod naslovom »Realna in idealna meja« pošteno razmišljal o lastnih in splošnih dilemah ob tej naši ne vedno lahki meji z iskrenim priznanjem, da bi bilo najbrž preveč, skoraj sumljivo, zahtevati od pisatelja v takem okolju neko graditeljsko vlogo. »Toda hkrati sem prepričan, da se pisatelj v določenih situacijah ne more omejiti zgolj na registriranje. Na noben način ne sme prispevati k rušenju.«

To, da se je v eni izmed literarnih tribun v Luganu, Domenico Porzi vzporedno s svojim posmehom katalonščini in afriškim domačijskim jezikom, spotaknil tudi ob Tomizzi, češ da se je 20 let trudil, da bi postal velik italijanski pisatelj, zdaj se je pa spet spustil na raven tržaškega pisatelja, ni niti tako važno. Sem mu pa na zasedanju polemično odgovoril glede materinega jezika pisateljev, pa tudi glede Tomizze, ki »sicer morda postaja manj italijanski pa toliko bolj evropski in človeški«, nakar sem nasploh orisal položaj slovenske literature, ki se v bistvu razvija v štirih državah, Jugoslaviji, Italiji, Avstriji in Madžarski, pa še po svetu sploh; vselej kot manjšinska literatura. »Pa vendar je na primer roman koroškega slovenskega Florijana Lipuša po nemški Handkejevi izdaji zdaj izšel še v francoskem prevodu pri ugledni pariški založbi Gallimard.«

Tomizza je v ostalem dobil priznanje za to svojo literarno in človeško naravnanost že zdaj v času kongresa v Luganu. Na izletu udeležencev kongresa v sosednje starinsko turistično umetniško mesto Ascona je mednarodna žirija izmed 36 prijavljenih del kot najboljši, v italijanščini pisani tekst, ki je izšel v razdobju med letom 1885 in koncem leta 1986, za Premio Ascona z diplomo in zneskom 10.000 švicarskih frankov izbrala prav roman Fulvia Tomizze »Mladoporočenca iz Ulice Rossetti«. Tomizza, ki se je za nagrado, vidno ganjen, ker je le-to prevzel pred avditorijem pisateljev iz vsega sveta, zahvalil, je brez ovinkov tudi povedal, da je v tej knjigi prikazal trpljenje slovenske manjšine pod fašizmom.

Na literarnih nastopih v Luganu so se zvrstili številni govorniki svetovnih imen ali pa avtorji iz ožjega švicarsko italijanskega okolja. Tako so nastopali na primer znani pisatelj Breyton Breytenbach, ki je bil sedem let zaprt v Južni Afriki, mladi ameriški uspešnik Mac Inerney Jay, sekretar svetovne zveze pesnikov Mimmo Morina, italijanska pesnica Gina Lagorio, ruska pisatelja Vladimir Maksimov in Aleksander Zinovjev, kitajski pesnik Luo Lui, ameriška esejistka Suzane Sontag, francoska pesnika Renè Tavernier in Georges Clancier in drugi. Z vidno pozornostjo pa so domačini sprejemali tudi razne nastope v prid dvojezičnosti v obmejnih predelih, od Belgije do Jugoslavije in Švice. Ko je gost iz Zagreba, univerzitetni profesor Mladen Machiedo prikazal dejavnost italijanistike v Jugoslaviji, navajajoč med drugim, da zaposluje samo zagrebški institut za italijanski jezik kar 15 univerzitetnih učiteljev, kar je tudi več, kot šteje ljudi katedra v Trstu, je predsedujoči Grytzko Mascioni iz Lugana javno rekel, da bi si take skrbi za italijanščino želel tudi v domači Švici.

Vse to je bilo seveda le drobec v živahnem in raznolikem delovnem programu sedanjega 50. kongresa mednarodnega PEN v Luganu, kongresa, ki je vsaj po smrti uresničil sanje prejšnjega predsednika centra PEN za področje italijanske in retoromanske literature v Švici, nedavno umrlega pesnika Henria Peera. Dobrodušni Peer je bil tudi naš dolgoletni slovenski prijatelj in ko me je na sedanjem kongresu, ki je bil organiziran v njegov spomin, med množico poiskala njegova vdova, je to našo staro zavezo majhnih v kljubovanju velikim - še enkrat potrdila.

Ne bi opisoval podrobnosti iz delegatske skupščine PEN, ki je tudi tokrat reševala mnoga žgoča vprašanja organizacije, zaprtih pisateljev in svobode izražanja, pa tudi bodočih kongresov in konferenc. Naj se vendar ustavim vsaj pri nekaterih postavkah.

Celotni kongres je razodeval težnjo, da se tudi PEN naravna v smeri danes splošno poudarjene težnje po miru in dialogu v svetu. To sta odražali že poročili predsednika Francisa Kinga in generalnega sekretarja Alexa Blokha. O tem je govorilo dejstvo, da sta prišla v Lugano tudi dva sovjetska opazovalca in da je pisal pismo z željo po obnovitvi PEN v Varšavi poljski minister za kulturo. O tem je pričal sprejeti dokument o miru, proti vojni in terorizmu, ki ga je pripravil stalni odbor PEN za mir. O tem sta govorila ostra zahteva po osvoboditvi Nelsona Mendele v Južni Afriki in soglasno sprejeta resolucija o potrebni zaščiti jezikov malih narodov in njihovih literatur proti pritisku večjih sosedov. S poudarkom, da hočejo tudi s tem korakom prispevati k dialogu in liberalizaciji režima, so po sicer dokaj burni razpravi potrdili sklep, da bo 51. kongres PEN v Seulu v Južni Koreji. Še prej, konec letošnjega leta, bo še eno kongresno srečanje v Portoriku na vratih severne in južnoameriške književnosti. Konferenca decembra v Dakarju pa naj bi poskrbela za dodatni vzgon pisateljskih centrov v Afriki.

Da pri tem vprašanje - ali je kdo velik ali majhen - ni nujno vedno nasprotujoče si, pa je ponovno izpostavilo tudi prijateljsko sodelovanje med slovenskim in kitajskim centrom PEN. Kot je znano, je pred osmimi leti prav mali slovenski PEN vzpodbudil ustanovitev PEN v veliki Kitajski. Leta 1980 so bili kitajski pisatelji na skupščini PEN na Bledu sprejeti v svetovno organizacijo. Zdaj so bili v Luganu zastopniki vseh treh kitajskih PEN centrov, Pekinga, Šanghaja in Guangshoua. In ker sem bil nedavno gost v Čengduju, v provinci Sečuan, ki je pobratena s Slovenijo, sem jim tudi tokrat poizkušal pomagati v pripravi prve mednarodne literarne konference PEN v prihodnjih letih v Čengduju s tematiko »Dobrega človeka iz Sečuana«, oziroma likom dobrih ljudi v literaturi sploh kot osnove za dialog med kontinenti.

Marko Kravos

Meja - pesniški pogled zviška in od strani

Prispevek Marka Kravosa za 50. svetovni kongres PEN, ki je bil v Luganu od 10. do 17. maja letos.

Živa bitja imajo na površini svojih teles kožo: z njo se zamejujejo od okolice. Koža določa meje njihovega intimnega sveta in ga brani pred vsiljivimi tujki.

Prav tako pa je koža tudi organ za dihanje, občutenje, za komuniciranje s svetom: sporoča nam o toploti ali trdoti, o hrapavosti in vlažnosti. Brez te dvojne vloge kože, ko po eni strani opredeljuje obseg osebka, po drugi strani pa mu omogoča doživljati svet okoli sebe in stopiti z njim v erotičen odnos, ne bi bilo življenja.

Zato je naravno, da so med narodi in državami meje. Te opredeljujejo drugačnost, ki temelji v zgodovini, v jeziku, v različni velikodušnosti tal do človekove potrebe po kruhu in toploti. Tako je ista meja lahko Švici južni rob, Italiji pa severni!

Za temi črtami nastajajo pregledni prostori, v katere vstavljamo posamezniki vsak svoje stvariteljske moči in življenjski smisel. Državne in narodne meje pa so obenem tudi organi za stike z zunanjimi drugačneži, ki nas s svojo tujostjo določajo. Šele tako lahko primerjamo in ocenimo svoje imetje, šele na mejah se zavemo sebe.

Od stopnje lastne samozavesti je skratka odvisno, če bomo na stiku s sosedom postali radovedni in sproščeno nudili svoje in jemali od drugega, ali pa se bomo popadljivo naježili.

Danes se zdijo meje med državami manj ostre. V svoje pajčevine nas zapredajo neštete informatske niti, denar in ekonomika nas imata skupaj v mreži, strast do novih uničeval nas skuša vse sploščiti od strahu. Vse to prihaja od raznih centrov. Kljub temu pa so meje še vedno zelo zgovorne in vedno po resnici povedo, kakšno vero v svoj jutri imajo posamezne skupnosti.

In zgleda tako, da imajo posamezne družbe, države, narodi tem debelejšo in tem manj propustno kožo, čim večje in močnejše so. Kot medvedi, sloni ali dinozavri.

Zato pa bi bili lahko manjši prožnejši, z občutljivimi povrhnjicami. Zaradi globalne onesnaženosti planeta, seveda v duhovnem smislu, temu zvečine ni tako. Koža vseh zemskih organizmov je polna ekcemov in drugih sledov slabega delovanja v notranjosti telesa, zato je boleča in jo je strah stikov.

Tako se dogaja tudi s Slovenijo, z deželo, ki ji po narodnosti pripadam; zaradi občutka ogroženosti, kar pri dvomilijonskem narodu ni čudno, krčevito utrjuje svojo kožo: jezik, sistem nacionalnih tradicij in vrednot, svojo suverenost. Skrb za razvidnost meja lastnega jaza pa so prevzeli v prvi vrsti pisatelji, saj jim je narodna osnova pogoj historične in kulturno civilizacijske identifikacije.

Sam pa doživljam še drugačen tip meje, ki ima manj plemenit značaj. Kot še nekaj desetin slovenskih pisateljev živim namreč v Trstu, v Italiji torej, v mestu ob meji, da bolj biti ne more - kot so ga označili pred mano že Magris, Morandinijeva in še kdo. Morda sem preslišal, vendar se v blestečih posegih omenjena dva - ko sta govorila o nemški, židovski, madžarski, češki in hrvaški dimenziji Trsta oz. Mitteleurope - nista spomnila imenovati naroda, ki edini živi v istem mestu že preko tisoč let v neposrednem stiku z italijanskim narodom.

Vem, da Magris ni storil tega zlonamerno, saj je v svojo knjižno obravnavo tržaškega slovstva vključil tudi nekaj slovenskih avtorjev. Pa saj Kosovel s svojo ekspresionistično eksplozivnostjo in Bartol s svojo inovativno psihoanalitično in filozofsko pisavo gotovo ne znižujeta vrednosti zaščitnega znaka »Trst« - ob Svevu, Slataperju, Bencu, Sabi...

Ta Magrisova pozabljivost pa morda nehote govori o drugačni meji, ki poteka po sredini Trsta in kot ga zid razmejuje na italijansko in slovensko cono.

Pestrost kulturnih, jezikovnih, narodnih, verskih potez v srednjeevropskem prostoru kaže, da je odlika le, če je daleč, v Pragi, na Dunaju, v Budimpešti. V našem mestu pa upravitelji in politični mogočneži, v prvi vrsti pa tisk in javna občila ne trpijo, da bi se slovenski someščan prikazal v javnosti kot soustvarjalec kulturne klime. Pravzaprv postavljajo iz dneva v dan nove plotove in ograde nevednosti, nerazumevanja, celo sumničenje sejejo, da bo 15 odstotkov prebivalstva ogrozilo in prevladalo v čistokrvnem mestu, ki je na branikih nacionalnega mita.

Zato se v Trstu, z vednostjo občinske uprave ne sme prikazati noben slovenski napis, zato na predstavitvah mest zunaj, npr. v Parizu lani, nikjer Slovencev. Zato tudi ni čudno, če od tridesetih slovenskih književnikov z okrog 100 knjigami v zadnjih petnajstih letih ni niti ena vzbudila radovednosti svetovljanskega Trsta, da bi jo prevedli, objavili, o njej pisali. Prav tako se vprašanje Slovenskega gledališča ne more in ne more razrešiti, da bi bilo po meri in potrebi manjšine. A kar je najhujše, tudi na področju šolstva ne obstaja nobeno navodilo, priporočilo, ki bi narekovalo učiteljem, da posredujejo novim generacijam vsaj osnovno znanje o drugi naronosti, ki prebiva tod.

Tako je meja tudi za naprej nepropustno zarisana in še dolgo ne bo mogoče videti tistega odprtega, sproščenega, prevetrenega ambienta, o katerem je govoril Magris in ki je prav gotovo geohistorična možnost Trsta.

Vem, da to zveni kot obtožnica o konfinaciji, o emarginaciji slovenskega prebivalstva v deželi Furlaniji-Julijski krajini, in kot tožnik se prav slabo počutim. Pa si ne morem kaj, da ne bi na našem kongresnem razpravljanju spregovoril tudi o teh posebnih izkušnjah z mejo, saj me vse bolj prevzemajo tesnobni občutki, ko pa postaja koža pri nas vse bolj slonovska, skoraj želvji oklep. Pravzaprav je koža obeh narodnosti v našem mestu taka, pri enih zaradi udarcev, pri drugih zaradi prahu zgodovinskih mitov in morda oslabelega delovanja pljuč in ožilja, zaradi česar morda že peša samozavest in kreativnost.

Teh kožnih bolezni ne znam in ne zmorem zdraviti s svojo poezijo. Z njo lahko samo odskakujem kot bolha. Tudi s tem svojim razmišljanjem sem hotel samo pogledati na svoj nizki vsakdanji svet nekoliko zviška.

Ampak, kak smisel imajo pravzaprav v svetovnem ravnoveslju bolhe?

Lani je pri ZTT izšel zajeten fotoalbum izseljencev iz Benečije

KATJA KOGEJ

Pri Založništvu tržaškega tiska je ob sodelovanju z Zvezo slovenskih izseljencev iz Furlanije-Julijske krajine lansko leto izšla nadvse zanimiva publikacija z naslovom Fotoalbum izseljencev iz Benečije.

Pripravil jo je Fotografski krožek Rečan, ki se je, opirajoč na fotografski posnetek, kot izključno izrazno sredstvo in kot nosilca obravnave človekove preteklosti, tokrat spoprijel s problemom izseljevanja iz Benečije.

Fotografski krožek, del kulturnega društva z istim imenom, ki deluje predvsem v občinah Grmek, Dreka in Srednje, si prizadeva ohraniti zgodovinsko, kulturno in jezikovno dediščino tamkajšnjega slovenskega človeka. V sedmih letih, kolikor krožek obstoja, so člani uresničili že več nalog in pobud. Sami so mnenja, da je slednja, obravnava izseljenstva iz Benečije, doslej zahtevala največ truda in posebne zavzetosti. Vsekakor se je njihova ambiciozna želja in obsežno zastavljena akcija uspešno udejanila najprej na razstavi »Emigrant Nadiških dolin«, končno pa še v lično oblikovani dvojezični publikaciji, ki, kakor so tudi sami pravilno presodili, ne bi smela zbuditi pozornosti le pri ljubiteljih starih fotografskih posnetkov in seveda izseljencih samih, pač pa bi morala najti pot do vseh, ki se kakorkoli ukvarjajo s problemi izseljevanja.

V zadnjem desetletju so se na Slovenskem razmeroma redkim raziskavam o slovenskih izseljencih pridružile tudi etnološke. V okviru specialnega seminarja z naslovom »Etnološko preučevanje slovenskega izseljenstva« je na Oddelku za etnologijo Filozofske fakultete v Ljubljani nastalo precejšnje število raziskovalnih nalog, ki so doslej drugače zasnovanim obravnavam izseljenstva dodale nov vidik: vsakdanji način življenja slovenskih izseljencev. Spoprijemanje s snovjo, ki zajema tako obsežne probleme (demografske, ekonomske, politične, psihološke...), je zahtevalo različne pristope, zlasti pa veliko terenskega dela in uporaba vsakršnega gradiva (nedvomno tudi fotografij), ki bi utegnilo osvetljevti vsakdanje življenje slovenskega emigranta.

Prav zato je publikacija, ki jo imamo pred seboj, tolikanj dragocenejši prispevek. Nosi namreč neko posebno sporočilo, sporočilo selitvenih dogajanj, ki so zaznamovala identiteto benečanskega človeka in prostora. Njena zasnova je ob fotografsko estetsko-tehničnih potezah tudi odgovorno študijska in sistemtična. Obravnavana tematika je postavljena v čisto določen, po virih in literaturi primeren okvir, brez katerega bi prav gotovo ne bila tako prodorna in sporočilna. Očitno zares prizadevna in uglašena skupina avtorjev se je odločila za kronološko razporeditev periodizacije izseljenstva.

Najprej predstavijo »guziranje«, analizirajo posebno vrsto emigracije, ki se je usmerjala predvsem v države osrednje Evrope, začenši od 2. polovice 19. stoletja (popotni trgovci, krošnjarji), nadaljujejo z obravnavo velikega selitvenega vala v Ameriko (predvsem južno) v letih od 1877 do leta 1915, tretje poglavje pa je posvečeno izseljevanju v času med obema vojnama, ki se je usmerjalo v prekomorske, evropske in v času kolonialističnega fašističnega režima v vzhodnoafriške dežele. Monografija zajema tudi povojno izseljevanje v Ameriko in Avstralijo, predvsem pa v Francijo, Belgijo in Švico, ter obdobje tako imenovane »nove« emigracije (od 1970 do danes), usmerjene v države v razvoju, kot so Libija, Maroko, Egipt, Alžirija, Etiopija, Tunizija in druge. Končno poglavje so imenovali »Dikle«, v njem namreč analizirajo obliko ženske notranje emigracije, točneje: služenje benečanskih žena v velikih mestih pri bogatih meščanskih in plemiških družinah.

To je torej monografska izdaja, ki jo kvalitetno dopolnjujejo spremni eseji. Med drugimi spregovori prof. Riccardo Toffoletti o razmerjih med izseljevanjem in fotografijo, o dveh fenomenih, ki se eden ob drugem spreminjata, razvijata in tudi časovno ujameta; govori o fotografiji kot instrumentariju za obravnavo družbene problematike in posebej o fotografiji in mestu emigranta v njej, o načinih izražanja, ki v glavnih potezah presenetljivo dobro zarisuje čas, prostor in ljudi.

Zato v ilustracijo povzemam odstavek izpod peresa prof. Riccarda Toffolettija, ki pričujoče delo oriše v bistvenih črtah:

»Tako je bilo mogoče pripraviti homogeno in hote uniformirano zbirko, ki jo bo lahko vsakdo bral in se vanjo poglabljal s svojimi kulturnimi inštrumenti. Nekdo bo našel v tej knjigi slikovno dokumentacijo človeške in zgodovinske tragedije, druge bo pritegnila, čeprav bo njihova pozornost usmerjena k istemu problemu, možnost fotografije, da dokumentira antropološke spremembe; spet drugi bodo lahko ugotavljali, kako fotografij ne obrabi uporaba, obratno, z leti pridobijo novo globino in se obogatijo z novimi pomeni: dovolj je, če pomislimo, da je bila velika večina teh fotografij namenjena osebni uporabi (emigranti so preko njih posredovali domačim novice in svoja čustva, sporazumevali so se s svojo daljno ljubeznijo, bile so jim spomin na srečanja ali potovanja, pošiljali so jih kot dokaz prijateljstva, kot spomin na praznovanje...), medtem ko so se danes povzdignile na raven pričevanja o določenem vidiku zgodovine in kolektivnega spomina.«

V povratni tekmi na Škotskem neodločeno

Göteborgu pokal UEFA

Dundee United - Göteborg 1:1 (0:1)

STRELCA: Nilsson v 22. min. in Clark v 60. min.

DUNDEE: Thomson, Holt, Clark, Narey, Malpas, Kikwood, McInally, Redford (Bannon), Gallagar, Ferguson, Sturrock.

GOETEBORG: Wernersson, Carlsson, Larsson, Hysen, Fredriksson, R. Nilsson (Johansson), Tr. Holmegren, Andersson, Tm. Holmgren (Mordt), Pettersson, L. Nillson

DUNDEE — Švedski nogometaši Göteborga so povsem zasluženo osvojili pokal UEFA. Potem ko so v prvem srečanju na domačih tleh pred štirinajstimi dnevi zmagali z 1:0, so sinoči v povratnem nastopu na Škotskem igrali neodločeno 1:1 z Dundeejem Unitedom, kar je bilo seveda dovolj za osvojitev prestižnega mednarodnega pokala, ki ga je skandinavsko moštvo dobilo že leta 1982, ko ga je vodil bivši Romin trener Eriksson. Škoti pa so ta uspeh zasledovali prvič.

Tekma se je kaj kmalu zasukala v korist gostov, ki so že na sredini igrišča sistematično ustavljali napade Škotov. V enem od številnih protinapadov so tudi povedli z močnim strelom L. Nilssona. Škoti so se tako znašli pred nehvaležno nalogo zadati nasprotniku kar tri gole (zaradi dvojne vrednosti zadetkov, doseženih v gosteh), a se niso predali malodušju, nasprotno so se trmasto podajali v napad, a so bili le redkokdaj nevarni.

Do preobrata bi lahko prišlo po izenačujočem zadetku, ki ga je dosegel branilec Clark v 60. min. z močnim strelom z roba kazenskega prostora. Tedaj so Škoti s pomočjo bučnih navijačev pritisnili nasprotnike v kazenski prostor in le malo je manjkalo, da bi vratar Wernersson zopet klonil. Toda Švedi so kaj kmalu vzpostavili ravnotežje, vročekrvni gostitelji so popustili in gostje so zlahka ohranili nepremaganost svojih vrat.

Sinočnji finale s tehničnega vidika ni bil kaj prida kvaliteten, Švedi pa so fizično in taktično nadigrali požrtvovalne Škote.

Zlata knjiga

1972 Tottenham; 1973 Liverpool; 1974 Feyenoord; 1975 Borussia; 1976 Liverpool; 1977 Juventus; 1978 PSV Eindhoven; 1979 Borussia; 1980 Frankfurt; 1981 Ipswich Town; 1982 Göteborg; 1983 Anderlecht; 1984 Tottenham; 1985 Real Madrid; 1986 Real Madrid; 1987 Göteborg.

Danes v Sanremu start 70. kolesarske dirke po Italiji

Moserja ne bo, favoritov več

SANREMO — Francesco Moser se ne bo udeležil letošnje kolesarske dirke po Italiji, ki se bo danes začela v Sanremu. Moser se je, kot znano, poškodoval med treningom, še včeraj pa so ga pestile hude bolečine v levi roki, tako da se je moral po posvetu z zdravniki dokončno odpovedati nastopu na zanj 14. »giru«, ki bo imel še posebej zahteven začetek z dvema poletapama na kronometer in gorskima preizkušnjama.

Kolesarji (na startu jih bo 180, iz 18 držav) se najbolj bojijo 19. etape od kraja Trescore Balneario do Madesima, saj končni vzpon označujejo za »strašnega«. Dirka se bo našim krajem letos le približala in sicer v soboto, 6. junija, ko bo na sporedu 15. etapa od Lida di Jesolo do Sappade.

Skupno bodo udeleženci prevozili 3.904 km, etap je 22, dirka pa se bo končala v Saint Vincentu 13. maja.

Kdo so favoriti? Med te v prvi vrsti prištevajo lanskega zmagovalca Visentinija in njegovega klubskega tovariša, Irca Rocheja. Sledijo Avstralec Anderson, Francoz Bernard in običajni Saronni, ob njem pa tudi svetovni prvak Argentin.

Na sliki: proga letošnje 70. izvedbe kolesarske dirke po Italiji.

Košarka: drevi pri Salezijancih

Jadran - Don Bosco

V drugi tekmi košarkarskega turnirja »Don Giacomo Sarti« se bo Jadran drevi ob 21. uri pomeril z Don Boscom. Še prej (ob 19.00) bo tekma Morena - Ag. Ippica Monti.

V drugi predsinočnji tekmi je Stefanel s 155:87 odpravil Moreno, sinoči pa so takole igrali: Leasest - Don Bosco 85:73 (52:42), Stefanel - Ag. Ippica Monti 127:79 (53:39).

Atletika: na DP univerzitetnikov

Antonijeva prvakinja

PALERMO — Na državnem atletskem prvenstvu univerzitetnih študentov sta odličen nastop opravili slovenski atletinji Sonja Antoni in Irena Tavčar. Antonijeva je v teku na 400 m z ovirami s časom 1'01"07 celo osvojila državni naslov, na 400 m pa je bila 4. s časom 56"32. Tavčarjeva je bila 3. v metu diska (46,66 m) ter 8. v metu krogle (11,67 m). (F. R.)

Košarka: na turnirju v Atenah

Jugoslaviji končna zmaga

ATENE — Z zanesljivo zmago proti Grčiji s 101:88 (60:43) si je Jugoslavija zagotovila tudi končno prvo mesto na košarkarskem turnirju Akropolis. Sledijo: 2. Grčija, 3. ČSSR, 4. Kanada. Največ košev je sinoči dosegel Dražen Petrović (37), Grbović jih je dal 30, pri Grkih pa jih je Gallis zbral kar 45.

Košarka: proti Španiji

Italija razočarala

TOLEDO — V prvi tekmi košarkarskega turnirja v Toledu je Italija povsem razočarala proti Španiji in zgubila s 110:87 (54:41). Italija je nastopila v naslednji postavi: Montecchi, Gentile 3, Magnifico 4, Tonut 7, Iacopini 8, Brunamonti 2, Villalta 8, Binelli 11, Riva 13, Morandotti 8, Costa 10, Carera 11, Vescovi 2. Pri Špancih so največ košev dosegli Jimenez (26) ter Solozabal in Sibilio (po 15).

V drugi tekmi je ekipa Nit (ZDA)» premagala ošibljeno SZ s 85:84.

Jutri Rally Saturnus

LJUBLJANA — Jutri se bo začel Rally Saturnus, na katerem bo udeležba še boljša kot lanska.

Start bo ob 15.41 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, od koder bodo krenili na prvo hitrostno preizkušnjo v Črnučah in se zatem vrnili v Ljubljano. Sledile (po 18. uri) bodo nova HP Zaplana, HP Rovte, Vojsko in Hrušica in v soboto zjutraj HP Rižana. Drugi del se bo pričel ob 14. uri v Bernardinu, nato bodo trikrat prevozili krog s petimi HP: Dvori, Padna, Marezige, Bonini in Šmarje. Cilj bo ob 20.50 v Bernardinu.

kratke vesti - kratke vesti

Za EP: tesna zmaga Bolgarov

SOFIJA — V nogometni tekmi 7. kvalifikacijske skupine za nastop na EP je Bolgarija na domačih tleh le s 3:0 (2:0) premagala skromni Luksemburg. Lestvica je zdaj taka: Bolgarija 8, Belgija 7, Irska 5, Škotska 4, Luksemburg 0.

Graziani operiran

RIM — Napadalca Udineseja Grazianija je včeraj operiral znani kirurg za športne posege prof. Perugia. Težave je imel z enim od meniskusov leve noge.

»Top 11« proti Veroni

VERONA — Danes bodo v Veroni nagradili najboljše nogometaše po vlogah v letošnji italijanski A ligi. Lestvico »top 11« so sestavili na osnovi »spričeval«, ki jih je tedensko sestavljalo 13 dnevnikov. Nagrajeni (teh je 13, dva sta ex aequo) bodo naslednji igralci: Zenga, Bergomi, De Agostini, Bagni, Brio, Baresi, Mauro, Boniek, Altobelli in Mancini, Magrin, Virdis in Vialli. Na sporedu bo tudi prijateljska tekma z Verono. Odsotne Zengo, Baresija, Mancinija in Viallija bodo nadomestili zahodnonemški vratar Schumacher, Bergomi, Francini, Passarella in Serena.

Italijanski pokal 27. t. m.

RIM — Nogometna zveza je sporočila, da bodo prvi polfinalni tekmi za italijanski pokal, Atalanta - Cremonese in Cagliari - Napoli, odigrali v sredo, 27. maja. Povratni tekmi bosta 3. junija.

Indija bo gostila Izraelce

NEW DELHI — Indijska vlada bo dovolila svoji teniški reprezentanci, da se konec julija v New Delhiju pomeri z Izraelom v okviru četrtfinala za Davisov pokal. Sklep vlade v ničemer ne spreminja politike Indije, ki podpira Palestince in arabske države sploh. Gre le za »taktično« potezo, da se teniška zveza izogne globi 10 tisoč dolarjev in triletni izključitvi ekipe iz prestižnega pokala.

Dežela podeljuje jutri svoje »športne orle«

Tudi naši med nagrajenci

Jutri zvečer bo dežela F-JK v Vili Manin pri Passarianu podelila priznanja, »športne orle« 93 športnikom, ki so se izkazali v minuli sezoni. Med nagrajenimi atleti z bronastim odličjem sta tudi lokostrelka Našega prapora Vesna Lutman in Poletov kotalkar Damjan Kosmač, posebno nagrado pa bo med drugimi prejel tudi naš stanovski kolega Gorazd Vesel. Glavno nagrado bo prejel tržaški hokejist na kotalkah Livio Parasucco. To je že druga izvedba nagrajevanja F-JK.

V nedeljo petelinski tek

PETELINJE PRI PIVKI — Telesnovzgojno športno društvo Pivka in osnovna organizacija ZSMS Petelinje prirejata v nedeljo, 24. maja, ob 17. uri 3. tradicionalni petelinski tek. To je rekreativni tek na 7 km in mali maraton na 21 km. Proga je ravninska, primerna za rekreativce. En krog je dolg 7 km z enim vzponom, proga pa ima 34 m višinske razlike. Štart in cilj teka sta v Petelinjah, to je ob magistralni cesti Postojna—Rupa v neposredni bližini Pivke. Prijave sprejemajo pismeno na ime Čeligoj Miran, Snežniška 7/a - PIVKA in pa telefonsko na krajevno skupnost Pivka. Na dan tekmovanja se zamudniki še lahko prijavijo do 16.30.

Nastopajoči bodo razporejeni po kategorijah. (Brane Fatur)

Pojasnilo Športne šole

Športna šola Trst sporoča, da je po sobotnem tekmovanju zaradi naglice pri preračunavanju atletskih lestvic v točke prišlo pri absolutnilestvici šol do manjših nepravilnosti. Lestvica je namreč taka: 1. Ribičič 99,5; 2. Župančič 90; 3. Milje 62,5; 4. Finžgar 61,5; 5. Gregorič Stepančič 58,5; 6. Bazoviški junaki 53,5; 7. Milčinski 35; 8. Grbec 33; 9. Širok 28,5; 10. Kette 28.

naše šesterke v pokrajinskih ligah

1. MOŠKA DIVIZIJA

OLYMPIA KOMJANC VINI - PALL. FOSSALON 3:1 (15:3, 15:11, 12:15, 15:3)

OLYMPIA: I. in P. Spazzapan, Fajt, Bello, Jarc, Terčič, Temon, Lutman, Cotič, Košič,

Odbojkarji Olympie so zelo podcenjevali nasprotnika, ki še ni osvojil nobene tekme. To podcenjevanje pa je zelo drago stalo slovenske odbojkarje, ki so izgubili tretji set. Igralci Olympie so igrali pod svojimi sposobnostmi, gostje pa so izkoristili priložnosti in pokazali zelo velik napredek v primerjavi s prvo tekmo. (gs)

INTREPIDA MARIANO - OLYMPIA KOMJANC VINI 2:3 (15:13, 11:15, 12:15, 15:10, 8:15)

OLYMPIA: I. in P. Spazzapan, Fajt, Jarc, Tercic, Temon, Sfiligoj, Lutman, Cotič, Košič.

Slovenskim odbojkarjem je uspelo zmagati na zahtevnem gostovanju v Marianu. Čeprav so si zapravili prvi set, so z večjo zbranostjo uspeli ustaviti nasprotnika, preden je bilo prepozno. Tokrat je treba pohvaliti vse igralce. Dobro sta namreč delovala bodisi napad kakor obramba, bilo pa je tudi manj zgrešenih servisov. (gs)

UNDER 14 ŽENSKE

SLOGA A - BOR FRIULEXPORT 0:3 (10:15, 11:15, 12:15)

SLOGA A: Križmančič, Čebulec, Grgič, Škerk, D. in S. Jogan, Purič, Drasič, Pieri.

BOR FRIULEXPORT: Sancin, Vidali, Brazzani, Grbec, Visentin, Milanič, Pahor, Inamo, Fučka.

Derbi je bil živčen, a živahen. Nasproti sta si stali ekipi s povsem različnimi značilnostmi. Slogašice igrajo dinamično in agresivno, borovke pa so bolj natančne. Tako je v razmeroma izenačenem srečanju o končnem zmagovalcu odločal predvsem boljši sprejem servisa še nepremaganih borovk, ki so si s to zmago skoraj gotovo že zagotovile končno prvo mesto v skupini, medtem ko bodo morale slogašice še napenjati sile, če želijo iztrgati drugo mesto šesterkama OMA Armes ali Bregu.

Nogomet: disciplinski ukrepi

Menichini: 3 kola

MILAN — Športni sodnik je na osnovi zapisnikov z nedeljskih nogometnih prvenstvenih tekem diskvalificiral 10 igralcev A lige in 17 B lige. Med temi sta tudi člana Triestine Menichini in Bagnato. Prvi je bil diskvalificiran kar za tri kola, Bagnato pa »le« za eno. Še hujša kazen je doletela člana Lecceja Di Chiaro, ki bo moral počivati kar štiri kola.

V A ligi je bil za dve koli diskvalificiran Hateley (Milan), za eno pa Abate (Udinese), Brambati (Empoli), Centi (Como), Branco (Brescia), Maldera (Fiorentina), Murelli (Avellino), Occhipinti (Brescia), Passarella (Inter) in Sacchetti (Brescia).

Med igralci, ki so dobili opomin, je tudi »Tržačan« Di Giovanni.

Preiskovalni urad bo medtem preveril regularnost tekem Como - Empoli in Ascoli - Napoli, ki sta zadevali obstanek v ligi in sta se za nekatere končali s sumljivima izidoma ter Cagliari - Genoa. Šef urada Labate trdi, da gre le za rutinsko preiskavo.

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Neosnovana natolcevanja in sumničenja

»San Sergio bi moral priti v Repen, pa bi videl, če je bilo zmenjeno, da zmagamo,« je po nedeljskem derbiju v 2. amaterski ligi med Krasom in Primorjem (1:0 za Prosečane) poudaril trener Primorja Mikuš. Zagrizenost obojih res ni dopuščala nobenega dvoma, da je bilo vsako namigovanje pred tekmo povsem iz trte izvito. Še več, Kras je kazal tako vnemo, da je tudi derbi skorajda ni mogel upravičiti, še zlasti, ker ne more poseči v boj za napredovanje. Tega mnenja je bil tudi Mikuš: »Že 30 sekund po začetku tekme je Škabar podrl Starca. Dogodek me je spomnil na tekmo, ko je Tardelli prav tako po samih 30 sekundah podrl Rivero. Samo tam je sodnik pokazal karton, tu ne. Mislim, da je bil prekršek nameren, Starc je namreč tisti, ki, recimo, drži napad. To mi ni bilo všeč. Žal mi je, ker je to naredil Škabar, ki ga zelo cenim.«

Od kod tolikšna vnema Krasa, nam je postalo razumljiveje iz besed trenerja Ellinija, ki je najprej menil, da bi bil pravičen neodločen izid. »To je bila agonistično občutena tekma,« je nadaljeval Ellini, »tudi preveč. Odkrito bom povedal. Med tednom so se podpihovale govorice, resnične ali ne, tega ne vem, o možni združitvi med Krasom in Primorjem, zaradi česar naj bi Kras Primorju, ki nujno rabi točke, da na vrhu lestvice prehiti San Sergio, pustil prosto pot do zmage. Ta podtikanja in namigovanja pomenijo blatiti društvo, igralce, trenerja, in to so igralci zelo občutili in zato se je recimo agonistično srečanje vžgalo. Možno je, da je kdo iz vodstva društva pred meseci omenil to združitev, vendar ni pošteno to izkoriščati za blatenje ekipe, ki je vse leto resno delala.«

Kljub zmagi Primorja (sploh prvi proti Krasu, ki je doslej zmagal štirikrat, a sedemkrat sta se ekipi razšli pri neodločenem izidu) pa je položaj v tej skupini še vedno povsem negotov. Nedeljsko kolo namreč ni prineslo razjasnitve. Drugo odločilno tekmo med San Sergiom, ki je bil skupaj s Prosečani na vrhu lestvice, in Zarjo, ki se bori pred izpadom, so namreč prekinili zaradi naliva (San Sergio je vodil s 3:0). San Sergio in Zarja bi se sedaj morala srečati v sredo, 20. t. m., kar pa ostalim ekipam verjetno ni po godu, ker ta tekma preveč pogojuje vrh in rep lestvice.

Tako Zarjo kot Primorje torej čaka izredno naporen konec prvenstva. »Poostrili smo treninge,« je povedal Mikuš, »izkoristili smo tudi dvotedenski premor, odigrali smo nekaj prijateljskih srečanj v Furlaniji, in sedaj smo spet v tisti formi, v kateri smo bili na začetku.«

Kras pa lahko mirno čaka konec letošnje sezone, v kateri je verjetno dosegel več, kot je upal: »Ekipo smo sestavili zadnji trenutek,« je povedal Ellini, »in sicer s tem, kar nam je nudilo tržišče. Naš namen je bil ta, da se rešimo pred izpadom, da prvenstvo mirno končamo. Začeli smo zelo dobro, po prvem delu smo vodili. Škoda za tisti mesec, ko zaradi mraza nismo mogli trenirati. Sedaj smo spet ujeli formo in cilj tudi dosegli. Hoteli smo še to zadoščenje, da se uvrstimo med prve tri, saj sem bil prepričan, da nam lahko uspe. Kras ni bil nikoli tako visoko, šlo je tudi za moje osebno zadoščenje.«

Pri vsem tem je res škoda, da je tako naneslo, da Kras prav na koncu nekako lahko odloča o usodi Primorja (ki pa se je že izmazalo), in Zarje, s katero se bo srečal prav v nedeljo. A tudi to je igra. (db)

Na sliki: akcija pred vrati Krasa na nedeljskem derbiju s Primorjem

Mladinske igre: deželno tekmovanje v lokostrelstvu

Tudi S. Lepušček na državnem finalu

V včerajšnjem zapisu o lokostrelskem prvenstvu v okviru mladinskih iger smo poročali o deželnem naslovu Bogdana Stoparja, ki si je tako priskrbel vozovnico za državni finale v Rimu. Z Bogdanom pa bo v Rim odpotoval tudi drugi deželni prvak, 13-letni dijak iz Pevme Simon Lepušček, ki je na deželnem tekmovanju na Gradu sv. Justa zmagal v kategoriji letnikov 1974. Mlad predstavnik društva Naš prapor je torej dosegel povsem pomemben uspeh, ki ga je pred njim že dosegla Sonja Lutman, ki je v Rimu osvojila celo državni naslov.

Vedno v okviru deželnega finala mladinskih iger so predstavniki briškega društva dosegli nadvse spodbudne uspehe. Po Lepuščku se je najbolje uvrstila pokrajinska prvakinja Sonja Makuc, ki je v kategoriji letnikov 1973 dosegla 2. mesto in le za las zapravila možnost, da bi tudi ona odpotovala na vsedržavni finale v Rim. V kategoriji goriškega deželnega prvaka pa sta Denis Bensa in Franko Baradel dosegla 5. in 6. mesto.

Naslednjega dne, kot smo že poročali, je bilo na Gradu sv. Justa tekmovanje 900 round. Ob rezultatih, ki so jih dosegli predstavniki Zarje in Našega prapora, naj povemo, da sta med začetniki dosegla 2. in 3. mesto Aleksander in David Coceani (oba predstavnika briškega društva).

Skirolke: v Cortoni

Predstavniki Grmade povsem zadovoljili

V nedeljo so se rolkarji ŠD Grmada udeležili prve tekme za državno prvenstvo. Tekmovanje je bilo v Cortoni (Arezzo), v organizaciji občine Cortona. Ob tej priložnosti so organizatorji poskrbeli za vse atlete prehrano in prenočišče. Tekmovanja se je udeležilo 193 tekmovalcev, med temi so bili prisotni tudi državni prvaki, kot italijanska prvakinja nordijske discipline Guidina Dal Sasso, katera je tekmovala v kategoriji naše predstavnice Roberte Sardoč, in italijanski prvak na skirolkah Efram Usularo ter mnogi drugi znani tekmovalci. Organizacija je bila odlična, škoda le, da je vreme nagajalo udeležencem in da je na premočenem tlaku več tekmovalcev padlo in se poškodovalo. Naši atleti so se zelo dobro izkazali, saj so med 24 društvi zasedli 7. mesto. V kategoriji cicibank sta Elizabeta Antonič in Valentina Legiša zasedli 7., oz. 8. mesto. Pri cicibanih se je najbolje uvrstil Erik Iori, ki je zasedel 4. mesto; Dean Peric je bil 6., Andrej Mervic 12. in David Širca 14. Dobro se je izkazala tudi Roberta Sardoč, ki je zasedla 4. mesto. Andrej Antonič je po nerodnem padcu pristal na 6. mestu.

Vrstni red: CICIBANKE: 1. Doris Seebacher (Skirol Apiano) 11'43"08, 7. Elizabeta Antonič (Grmada) 13'27"01, 8. Valentina Legiša (Grmada) 13'27"04

ČLANICE: 1. Guidina Dal Sasso (GS Unicars L2) 26'30"01, 4. Roberta Sardoč (Grmada) 31'4"03.

CICIBANI: 1. Alessio Cremonese (SN Sportfull) 10'5"07, 4. Erik Iori (Grmada) 12'5"02, 6. Dean Peric (Grmada) 12'21", 12. Andrej Mervic (Grmada) 13'25"07, 14. David Širca (Grmada) 14'18"09.

MLAJŠI ZAČETNIKI: 1. Francesco Berlendis (CS Spidisport) 24'56"01, 6. Andrej Antonič (Grmada) 27'13"03.

(Ervin Iori)

Pogovor z Jadranovim predsednikom

E. Kraus: V prihodnji sezoni nujno do kakovostnega skoka

Sezona 1986/87 se za Jadran uradno še ni končala. Jadranovo moštvo namreč nastopa na turnirju, ki ga prireja Don Bosco, 1. in 2. junija pa bo naše združeno moštvo sodelovalo na velikem mednarodnem turnirju, o katerem smo že poročali. Predsedniku ŠZ Jadran Ediju Krausu pa smo vseeno zastavili nekaj vprašanj.

Jadranovo prvenstvo se je končalo v znamenju velikih vzponov pa tudi padcev. Kaj meniš o tem?

»Mislim, da vzroki nihanja v igri Jadrana segajo v prejšnje prvenstvo. Po tolikih uspešnih sezonah je Jadran okusil grenkobo nazadovanja, ki je seveda negativno vplivala na celotno našo košarko. Vseeno pa so fantje pod novim vodstvom našega starega znanca, trenerja Petra Brumna, začeli resno in zavzeto trenirati. Sadovi tega resnega pristopa so se pokazali predvsem proti koncu leta, ko smo osvojili štiri zaporedne tekme in bili pri vrhu začasne lestvice. V nadaljevanju prvenstva pa smo nerodno izgubili nekaj tekem in ko je bilo vsem jasno, da se ne bomo mogli več boriti za prestop v višjo ligo, je koncentracija na tekmah, predvsem na zunanjih, padla in tako smo še nekajkrat povsem nepotrebno prepustili zmago nasprotniku. K temu moramo še pristaviti, da v letošnjem tekmovalnem sistemu ni bil predviden play-off, kar je še bolj oškodovalo ekipe, ki bi se lahko skoraj do zadnjega kola borile vsaj za eno mesto v končnici prvenstva.«

Si zadovoljen s končno uvrstitvijo ali si pričakoval kaj več?

»Gledano zelo ozko, bi rekel, da sem z letošnjim rezultatom zadovoljen, saj smo dosegli svoj cilj.«

Za nadaljnji kakovostni skok bo verjetno potrebno že prihodnjo sezono ojačiti moštvo, ali vsaj ga pomladiti...

»V naslednji sezoni mora nujno priti do kakovostnega skoka. Odvisno je predvsem od odbora Jadrana, da napravi vse, kar je mogoče, da pomladi ali ojači moštvo. Na tem delamo že več mesecev in upajmo, da se bodo načrti tudi uresničili.«

Je pričakovati novosti tudi v sami strukturi Jadrana?

»Velikih novosti ni pričakovati. Matična društva, ki sestavljajo Jadran, bodo v kratkem imela sestanek, na katerem bo sedanji odbor predložil nekaj novosti, ki pa so le formalnega značaja.«

Jadranova trofeja v minibasketu je zabeležila velik uspeh. Mislimo, da so podobne pobude, predvsem z najmlajšimi, nadvse koristne. Slišali smo že za vrsto takih iniciativ...

»V začetku sezone smo si zadali nalogo, da poleg tega, da poskrbimo za optimalne pogoje za redno delovanje prve ekipe, se angažiramo in pomagamo pri matičnih društvih, predvsem da dvignemo zanimanje za našo košarko prav pri najmlajših. V ta okvir spada organizacija turnirja v minibasketu in obisk trenerja jugoslovanske reprezentance Krešimira Cošića, ki je imel pogovor s skoraj vsemi našimi trenerji. Seveda je to absolutno premalo in mislim, da je bilo prav v tem pogledu delovanje odbora Jadrana povprečno.«

Imeli smo vtis, da se je v teku sezone navdušenje gledalcev do Jadrana nekoliko zmanjšalo. Kako to? Katero pot je potrebno ubrati, da se bodo navijači zopet množično udeleževali Jadranovih tekem?

»Na žalost pri športu je vedno tako. Ko rezultatov ni, interes pade. Istočasno pa bi povedal, da, čeprav smo v letošnji sezoni imeli povprečne rezultate, naša »zlata publika« nas ni zapustila, saj smo skoraj na vsaki domači tekmi beležili povprečno, in to skozi vso sezono, od 700 do 800 gledalcev, kar je za nas izredno spodbudno in kar dokazuje, da Jadran ni samo stvar mode, ampak je postal stvarnost v našem zamejskem športu.

V naslednji sezoni moramo napraviti vse, kar je v naši moči, da bo Jadran spet konkurenčno moštvo, da bo dosegalo dobre rezultate in tako mislim, da bomo spet pridobili tisti del publike, ki nas je letos deloma zapustil.«

B. Lakovič

Atletika: mladinsko ekipno pokrajinsko prvenstvo

Borovka Annalisa Baučar odlična

Na pokrajinskem ekipnem prvenstvu za mladinske kategorije, ki je bilo v soboto v Trstu, so člani atletskega društva Bor Infordata nastopili le s posamezniki. Polnih ekip naše društvo v tem trenutku ne more sestaviti, pač pa zmore postaviti na start le bolj ali manj kakovostne posameznike. Naše zastopstvo je bilo na tem tekmovanju v celoti v znamenju nastopa ta čas v društvu in v pokrajini najuspešnejše vsestranske mlade tekmovalke Annalise Baučar, ki se je tokrat izkazala z dvema, za naše razmere nadpovprečnima rezultatoma - v metu kopja z 36,24 m in v metu diska z 28,46 m, v obeh primerih seveda tudi s prvima mestoma.

Njeni klubski kolegici v metih Klavdiji Kozlovič pa ni šlo najbolje; s povprečnim rezultatom 30,94 m je namreč v metu kopja osvojila drugo mesto. Obračun med tema dvema nadarjenima metalkama se je tokrat končal odločno v prid Annalise, rezultat v metu kopja pa ji prav gotovo zagotavlja nastop na državnem prvenstvu. Sploh pa je potrebno ugotoviti, da prav ti dve mladi atletinji, ob seveda letos v metu kopja res dobrim Gabrijelom Sedmakom, uspešno potiskata naprej voz številne metalske kolonije našega društva. V njej je tudi nekaj zelo nadarjenih najmlajših, o katerih bomo še slišali.

Tudi ostali tekmovalci najmlajših kategorij so na tem tekmovanju posegali po dobrih mestih. Micheli Mosetti se je z rezultatom 7,60 m že drugič v tej sezoni posrečilo osvojiti prvo mesto v metu krogle pri kadetinjah, njeni kolegici Martina Mosetti in Marija Mamolo pa sta v isti disciplini sunili orodje 6,82 oziroma 5,75 m daleč. V teku na 300 m je Flavio Reggente z dobrim rezultatom 45"1 osvojil 3. mesto. V kategoriji dečkov na 80 m se je s tretjim mestom in rezultatom 11"9 najbolje odrezal Roberto Pavlica, sledita mu s 5., oziroma 6. mestom in rezultatoma 12"3, oz. 12,8 Igor Zoch in Andrej Celfi.

Istega dne popoldne se je skupina starejših mladincev odpravila v Novo Gorico na kvalifikacije za atletski pokal Slovenije. A tu z vremenom naši tekmovalci niso imeli sreče, saj se je že med nastopom Aljoše Škabarja v uvodni disciplini 110m z ovirami ulil dež. Kljub tej nevšečnosti je naš tekmovalec v tej disciplini tudi zmagal in z rezultatom 15"6 postavil osebni in seveda društveni rekord, kar nam daje upati, da se mu norma za nastop na državnem prvenstvu dolgo ne more izmikati. Ostale naše tekmovalce je, kljub začetnemu nastopu, od nadaljnjega tekmovanja pregnal dež. (I. P.)

Tenis: v italijanskem pokalu

Ugoden izid za gajevce

SAN MARCO - GAJA 3:3

Puglia - D. Gomizelj 3:6, 6:4, 3:6; Naidu - Baldissin 7:5, 6:1; Forza - Corbo 6:2, 6:2; Urbani - Pregarc 6:1, 3:6, 4:6; Medelin, Fuso - Baldissin, D. Gomizelj 1:6, 3:6; Naidu, Puglia - Corbo, Pregarc 6:3, 6:3.

Ta tekma je bila za gajevce prva resnejša preizkušnja v italijanskem pokalu. Izid je ugoden, saj ne izloča Gaje iz nadaljnjega poteka tekmovanja. Gajo čaka v nedeljo srečanje z močno ekipo Tennis Club Triestino.

Over 35

GAJA - TERNI 0:3

Spacal - Russo 1:6, 1:6; Plesničar - Degli Compagni 2:6, 2:6; Plesničar, Spacal - Russo, Degli Compagni 4:6, 4:6.

Gajevci so gladko izgubili proti favoritu v skupini. Vseeno so se nasprotniku dobro upirali.

Under 16 - ženske

TC TRIESTINO - GAJA 3:0

Della Zonca - Rudež 6:1, 6:2; Starani - Volpi 6:0, 6:0; Della Zonca, Starani - Rudež, Mauri 6:1, 6:2.

To je bil krstni prvenstveni nastop Gajinih mladink. Čeprav je bil končni izid še kar gladek, so se naše igralke srčno borile, pa tudi njihova igra je bila zadovoljiva. (E. P.)

Mladinski rokomet: visoka zmaga domačinov

KRAS TRIMAC - IZOLA 41:29 (21:16)

KRAS TRIMAC: Klinc, Raseni 10, Čebulec 8, Kozlovič 8, Marko Milič 1, Predonzani 2, Grilanc 6, Gruden 2, Simoneta 3.

IZOLA: Furlančič, Potočnik 9, Ausec 3, Vidmar 12, Novak 2, Žižek 1, Besič 2.

Treningi Krasovih rokometašev se, kljub temu da se je sezona že zdavnaj končala, redno nadaljujejo. Na sporedu so priprave na mednarodni mladinski rokometni turnir, ki ga bo, kot je to običaj že vrsto let, organiziral Krasov rokometni odsek ob razstavi vin, ki bo konec tega meseca. (Z. S.)

Po 3. kolu 7. zamejskega balinarskega prvenstva

Krasovo moštvo prevzelo vodstvo

Kljub deževnemu vremenu so v ponedeljek regularno odigrali vsa srečanja 3. kola. Zgoniški Kras je na najboljši način izkoristil prost dan vodilnega Kraškega doma in se z zmago proti Sokolu prebil na prvo mesto lestvice. Srečanje med Zgoničani in Nabrežinci ni bilo napeto in borbeno, kot smo jih bili vajeni videti v prejšnjih letih, saj so se vse tri medsebojni obračuni končali z gladko zmago ene ali druge ekipe. Po podvigu v prejšnjem kolu je moral Ušaj prepustiti zmago v enojkah domačinu Kobalu, ki se je doslej izkazal za pravo gonilno silo svoje ekipe. Odločilno točko pa je Krasu priborila četverka, ki je z neoporečnim 11:1 premagala nabrežinske vrstnike, ki se lahko tolažijo le s tem, da jim je sreča nekajkrat obrnila hrbet.

Do prve točke na lestvici je prišla padriško-gropajska Gaja, ki je na lastnem igrišču prepustila kar obe točki bazovskim sosedom. Spodletelo je tudi Poletu, ki se je v ponedeljek vrnil z Vrha le z boro točko, kar je za ekipo, ki letos meri zelo visoko, le nekoliko premalo. Srečanje je odločila igra dvojic, v kateri sta Openca Daneu in A. Gulič začela v velikem slogu in bila pri rezultatu 10:2 že na pragu uspeha. Takrat pa se jima je nekaj zataknilo, kar sta takoj izkoristila domačina in že izgubljeno srečanje preobrnila v lastno korist.

Izidi 3. kola

Kraški dom prost. Danica - Polet 2:1 (6:11, 11:10, 11:8); Gaja - Zarja 1:2 (1:11, 10:11, 11:6); Kras - Sokol 2:1 (11:5, 4:11, 11:1).

Lestvica: Kras 6; Kraški dom 5; Sokol, Polet, Danica 4; Zarja 3; Gaja 1.

(Z. S.)

Deželno prvenstvo v zbijanju Poletova člana odlična

V organizaciji pokrajinskega komiteja UBI se je v nedeljo na pokritih baliniščih v Briščikih odvijalo deželno prvenstvo v zbijanju za B kategorizirane igralce. To je izredno zanimiva in za oči privlačna balinarska zvrst, ki zahteva od posameznika izredno točnost. Vsak ima na razpolago 22 lučajev, zadeti pa mora balinčka in krogle v enajstih različnih položajih in kombinacijah. Za vsak uspešen poskus se mu prišteje od 1 do 4 točke, kar seveda odvisi od težavnosti poskusa.

Tokrat je bilo prisotnih več kot 50 najboljših tolkačev iz Furlanije-Julijske krajine, med katerimi tudi dva predstavnika openskega Poleta, ki sta tokrat res prijetno presenetila. Po prvi seriji lučajev, iz katerih je izšlo 16 tolkačev z najboljšimi dosežki, sta bila s 24 točkami tudi Fausto Tavčar in Aleksij Gulič. Da sta naša predstavnika v nedeljo dosegla odličen uspeh, nam priča podatek, da se je med šestnajsterico najboljših, poleg njiju, uvrstil le še en predstavnik tržaške pokrajine, in sicer Caramia, ki si je s 7. mestom le za eno točko zapravil možnost sodelovanja na državnem prvenstvu. Končno zmago je osvojil Zampieri (Pagnacco - Videm) pred predstavnikom iz Spilimberga Lenarduzzijem. (Z. S.)

Košarka: 1. moška divizija

Poraz domovcev

DOM - ESSEGI 46:62 (29:25)

DOM: Košuta 9, Čubej 8, Kocjančič 3, Semolič 9, Bensa, Bregant, Rinelli 8, Ziani 7, Čubrilo 2.

Domovci so na domačih tleh izgubili proti močni ekipi Essegi iz Tržiča. »Belordeči« so bili popolnoma enakovreden nasprotnik gostom vse do 26. minute. Tokrat se je izkazal Rinelli. (M. Č.)

MINIBASKET - TROFEJA JADRAN

KONTOVEL - BREG 43:33

KONTOVEL: Emili 4. Gruden 8, A. Spadoni 2, Danieli 2, M. Spadoni 2, Černe 4, Križman 2, Budin 6, Spacal 1, Starc 1, Rizzante 2, Kralj 4, Škrk 3, Cingerla 2.

BREG: Novak 2, Kocjančič 2, Tul 2, Cah 14, Žerjal 2, Klabjan 2, Samec 8, Gobbo 1.

Ekipi Kontovela in Brega sta prikazali povprečno igro. V prvi in tretji četrtini so bili boljši domačini, v drugi in četrti pa igralci Brega. Za domačo ekipo je nastopilo kar 18 košarkarjev. (Meden Igor)

Pravilnik avtorelija Argoš 202 Štandrež-Krk

Kulturno društvo Oton Župančič iz Štandreža priredi 30. in 31. t. m. avtomobilsko ocenjevalno vožnjo Štandrež-Krk. Ob pomoči nekaterih tvrdk in podjetji z obeh strani meje se udeležencem obeta izredno zanimiva pobuda z bogatimi nagradami za najboljše. Prvouvrščena posadka, na primer, bo dobila kristalno vazo ter 7-dnevno brezplačno bivanje za 2 osebi v hotelu Jadran na Krku. Za drugouvrščeno posadko bo na voljo 7-dnevno brezplačno bivanje za 2 osebi v naselju Narezine na Lošinju, tretjeuvrščeni pa si bodo zagotovili 7-dnevno bivanje za 2 osebi v Kranjski gori.

Na razpolago pa bo še veliko drugih zanimivih in bogatih nagrad.

PRAVILNIK

1. ARGOŠ 202 bo 30. in 31. maja 1987.

2. Start bo na glavni cesti v Štandrežu, 30. maja ob 13.30.

3. Vsak udeleženec bo moral prevoziti progo (202 km) v največ 5 urah.

4. Vsak voznik bo nosil na avtomobilu označevalno številko.

5. Prireditelji nudijo udeležencem večerjo, zabavo, prenočišče in zajtrk v hotelu.

6. Vsi udeleženci avtorelija morajo imeti s seboj vse veljavne dokumente za potovanje v Jugoslavijo.

7. Tekmovanje ni hitrostnega značaja in vsak voznik bo moral upoštevati cestne predpise.

8. Prireditelji odvračajo vsako morebitno poškodbo vozil in oseb.

9. Prireditelji sprejemajo morebitne pismene prizive, s pologom 50.000 lir, najkasneje 1 uro po objavi rezultatov.

10. Zadnjih 50 metrov proge voznik ne sme zaustaviti vozila.

11. Vsaka posadka naj ima s seboj pero, meter, avtokarto in opremo za risanje.

12. Vpisovanje: Štandrež (Bar Brasil, Sara, Karli, Lele); Gorica (La Goriziana, železnina Hobby, Tecnomec); Sovodnje (gostilna Pri Francetu, gostilna Pri Brunotu, gostilna Pri Mari); Vrh (Leopold Devetak, gostilna Pri Devetaku). Telefoni: (0481) 34630 in 34730; telex: 460107 Lagori.

obvestila

PLAVALNI KLUB BOR

vabi osnovnošolske otroke, da se udeležijo tekmovanja v plavanju, ki bo v bazenu pri Alturi v soboto, 30. t. m., ob 17. uri. Predvidene so naslednje discipline posebej za deklice in dečke: 50 m hrbtno, 50 m prsno, 50 m kravl in štafeta 4 x 25 m kravl. vsakdo se lahko prijavi za največ dve disciplini in štafeto. Prijave sprejemamo do 25. t. m. po telefonu na štev. 823293.

SPDT

vabi svoje člane in prijatelje na enotedenski pohod v pogorje Dachsteina (Avstrija), ki bo v tednu od 22. do 29. avgusta (dokončni datum!). Vse informacije pri Vojku Slavcu (tel. 764832 — delo) in Ugu Margonu (tel. 751617).

JK ČUPA

obvešča, da bo regata HANDI CUP 31. t.m. Rok za vpis zapade 22. t.m. Ob vpisu je treba navesti RATING ter koeficient CPM. Člani JK Čupa se lahko vpišejo pri članu Dariu Besi.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 150.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

21. maja 1987

Na otočju Fidži se soočajo s posledicami državnega udara

Svet glavarjev podprl puč Ostri poulični boji v Suvi

SUVA — Kljub pozivom za mir, ki jih je dan za dnem ponavljal generalni guverner otočja Fidži Ratu Penaia Ganilau, so v Suvi izbruhnili nemiri. Včeraj se je v središču Suve vnel oster poulični boj med skupino prebivalcev indijskega porekla in njihovimi rasnimi »nasprotniki«, melanezijskimi domačini. Pripadniki obeh skupin so si skočili v lase v parku, ki krasi osrednji mestni trg, pretepali pa so se tudi na nogometnem igrišču, kjer se je številna množica zbrala, da bi poslušala govor ministrskega predsednika Timočija Bavadre, ki so ga včeraj spustili na svobodo.

V spopadih je bilo ranjenih približno 50 ljudi, nekateri očividci pa so tiskovni agenciji Reuter posredovali informacijo - ki zaenkrat še ni bila potrjena - da so nemiri povzročili tudi eno žrtev. Policija je morala vsekakor poseči, da je razpodila vročekrvne antagoniste.

Poulični boji so otipljiv pokazatelj globokih težav, ki tarejo družbenopolitični ustroj otočja Fidži, kjer je polkovnik Sitiveni Rabuka izpodrinil Commonwealthu naklonjenega glavnega guvernerja in njegove ministre. Guverner Penaia Ganilau je prav včeraj sporočil, da je sedež ministrskega predsednika prost, obenem pa je razpustil parlament in najavil volitve. Bavadra, ki ga je guverner prikrajšal vseh ministrov, pa trdi, da ga je Ganilau osebno prosil za pomoč pri sestavi nove vlade. Bavadra je tudi izjavil, da so upornega polkovnika Rabuko zaprli v neko vojašnico, gre pa že spet za nepotrjeno vest.

Z otočja Fidži prihajajo namreč tudi diametralno nasprotne vesti, po katerih naj bi vrhovni svet glavarjev - najvišja trdicionalna oblast na otočju - sprejel novi vojaški režim in tako podprl puč proti vladi indijske večine, ki jo je zastopal premier Timoči Bavadra.

Minister Joe Nacola po včerajšnji osvoboditvi (AP)

Za ugrabitelje ladje »Achille Lauro«

V Genovi predlaganih pet dosmrtnih obsodb

GENOVA — Namestnik državnega tožilca Luciano Di Noto je na prizivnem procesu zaradi ugrabitve potniške ladje »Achille Lauro« in uboja ameriškega invalida Leona Klinghofferja predlagal pet dosmrtnih obsodb (proti trem prvostopenjskim) in občutno poostritev dveh prejšnjih razsodb. Za vodjo Fronte za osvoboditev Palestine (FLP) Abu Abasa in njegovi desni roki Ožudina Badratkana ter Ziada el Omarja je zahteval potrditev obsodbe na dosmrtno zaporno kazen, enako obsodbo pa predlagal tudi za Abdulrahima Kaleda, ki sodi med glavne organizatorje teroristične akcije (prej 7 let in pol ječe), in Maženda al Molkija, ki je lastnoročno ubil Klinghofferja (prej 30 let).

Poleg tega je Di Noto zahteval kar 30 let zapora za Isa Abasa (prej 6 mesecev!) in Bena Kadro (6 let in 4 meseci), ki sta s trajektom pripeljala iz Tunisa v Italijo orožje za »operacijo Lauro«, dalje potrditev prvostopenjske kazni za Fataierja Abdelatifa (24 let in 2 meseca) in Al Asadija (15 let in 2 meseca), medtem ko je predlagal za »blagajnika« komandosa Sada Jusufa en mesec zapora manj (5 let in 5 mesecev), ker ga je Zvezna republika Nemčija novembra lani izročila Italiji zaradi štirih zločinskih dejanj in ne petih, kot je želelo tukajšnje sodstvo.

Nadaljnjih petih obtožencev s prvostopenjskega procesa pa ni več na zatožni klopi: proti Abuju Kifahu, Mohamedu Jarbuaju in Aliju Kazemu je porota ustavila postopek zaradi nezadostnih, ali bolje, nepopolnih podatkov o njihovi istovetnosti, grškega prestopnika in povratnika Petrosa Florosa so porotniki oprostili, potem pa ni bilo priziva, a Movfak Gandura, ki se izdaja za oficirja Arafatove Organizacije za osvoboditev Palestine (PLO), se je rešil z amnestijo po prvostopenjski obsodbi na 8 mesecev zapora.

Tožilec Di Noto je svoje zahteve naslonil izključno na tehnično podlago in na ta način zavrnil tezo obtožencev, češ da niso teroristi, ampak redni palestinski borci. Z druge strani pa je njihove odgovornosti, kar zadeva obtožbo o izoblikovanju oborožene tolpe, ločil od odgovornosti FLP oziroma PLO, ker da teh organizacij ni mogoče istovetiti s takšno tolpo, ki pa so jo sestavili izključno komandosi po urjenju v temu namenjenem taborišču. Di Noto tudi ni soglašal s teorijo, po kateri naj bi bila ugrabitev ladje naključna, kajti cilj teroristične skupine je bilo izraelsko pristanišče Ašdod. Danes in jutri bodo na vrsti branilski posegi, razsodbo pa bodo izrekli verjetno v soboto popoldne.

Medveda raztrgala otroka

Severna medveda zoološkega vrta v Brooklynu, sta raztrgala 8-letnega Juana Pereza, ki se je šel kopat v njuno jezero. Medveda so ubili. (Telefoto AP)

Debeli John za zapahi ali računi brez krčmarja

SAN DIEGO — »Fat John« (debeli John) Galanis, znani 44-letni ameriški ekonomski strokovnjak doslej poznan kot pravi genij mednarodne finance, si gotovo ne bo mogel tako kmalu privoščiti havajske jastoge ali francosko peneče se vino, saj so ga domače oblasti spravile »na hladno« v zapor pri San Diegu v južnem delu Kalifornije. To mu verjetno ne privošči niti 1400 ameriških investitorjev, ki so zaman vložili v njegovo zadnjo »zamisel« 70 milijonov dolarjev (okrog 100 milijard lir).

Američani s posebno pozornostjo prebirajo komentarje o tej ogromni finančni operaciji in o obtožbi, da je »Fat John« utajil kar 172 milijonov dolarjev, za kar mu lahko v ZDA prisodijo tudi do 25 let zaporne kazni. John je imel sicer opravka s pravico že v prvih 70. letih, vsem pa je poznan po svoji strastni ljubezni do izvrstne hrane, dragocenih vin in neobičajnih zabav. Kljub svojemu renomeju pa je nadebudnežu vendar uspelo prepričati marsikaterega finančnega izvedenca in številne domače uspešneže, kot je bil znani ameriški komik Eddie Murphy, da so se tako nepremišljeno ločili od svojih prihrankov.

Mož je računal, da bi se splačalo investirati v izgradnjo turističnih naselij in komercialnih centrov v Atlantic Cityju, kjer naj bi vlada ZDA omogočila posebno brezcarinsko cono. V tem se je »Fat John« bridko zmotil, za to in drugo napako pa so ga oblasti spravile za zapahe.

Če pa je bilo njegovo poslovno življenje neuspešno, moramo možakarju vendarle priznati, da je bil svetovni mojster v ekscentričnosti. V ZDA so poznane zabave v eni izmed njegovih številnih luksuznih vil v Park Cityju v zvezni državi Utah. To je tudi znan zimski smučarski center, nekega dne pa si je John izmislil, da bi rad priredil v zasneženemu Utahu pravo havajansko zabavo. Meni nič, tebi nič je mož dvignil slušalko in s Havajev naročil pesek in palme, sveže jastoge pa so mu pripeljali s... Havajev, seveda!

Bolgari radi pozabljajo na zgodovinska dejstva

SOFIJA — V Bolgariji so spet izrekli trditve, da so nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije, vrhovni štab JLA in vojaško politično vodstvo v Srbiji in Makedoniji poskušali storiti vse, da bi diskreditirali novo armado otečestvenofrontovske Bolgarije, ki je v sklepnih bojih druge svetovne vojne od jeseni 1944 do pomladi 1945 sodelovala v bojih proti hitlerjevskim enotam na jugoslovanskem ozemlju. Jugoslovansko vodstvo obtožujejo, da si je prizadevalo, kot razlagajo v Sofiji, da Bolgarija pride iz vojne »z minimalnim ali nikakršnim političnim prestižem«. Bolgarski zgodovinar Dimitar Dimitrov kaže na izjemno »pozabljivost«, ker se ne »spominja« zgodovinskega dejstva, da je Tito prav zaradi takratnega partijskega vodstva na čelu z Dimitrovom dovolil, da so enote novoustanovljene bolgarske armade vstopile v Jugoslavijo, da bi Bolgarija vsaj delno ublažila temne strani v svoji zgodovini.

V pravkar objavljenem posebnem dodatku časopisa Voenno Istoričeski zbornik, ki ga izdajata ministrstvo za ljudsko obrambo in bolgarski generalni štab, tako kot številni bolgarski avtorji tudi zgodovinar Dimitrov podpira znano bolgarsko tezo, da so se v praksi izoblikovali pogoji za »dvojni« odnos do bolgarske ljudske armade: pozitivni odnos je imelo prebivalstvo na območju vojaških akcij, negativen pa uradni jugoslovanski krogi. Tako je v omenjenem članku med drugim zapisana trditev, da je bil skupni imenovalec odnosa navadnih ljudi v Jugoslaviji do bolgarske ljudske armade v tem, da so »bolgarske vojake povsod pričakali in pospremili kot osvoboditelje, ne pa kot nasilnike in roparje«.

Ko navaja številne primere »navdušenega sprejema« bolgarskih enot, avtor posebej poudarja prebivalce Vlasotincev, Niša in Leskovca. Vendar pa v triinštiridesetih letih obstoja nove socialistične Bolgarije tam niso nikoli objavili, da je okupacijska vojska carske Bolgarije od 13. do 18. februarja 1942 v vasi Bojnik pri Slekovcu izvedla redko zabeležen zločin v zgodovini druge svetovne vojne na Balkanskem polotoku. Mučili, zlorabljali in ustrelili so več kot 500 ljudi, med njimi tudi ženske in otroke, celo dojenčke in nosečnice. Požgali so 1500 hiš in pokradli vso živino in premičnine.

Članek v dodatku zgodovinskega časopisa, objavljen 42 let po drugi svetovni vojni, nikakor ni v prid sedanjim uradnim trditvam Sofije, da si Bolgarija želi vsestranski razvoj dobrososedskih odnosov z Jugoslavijo in v tem okviru s Srbijo in Makedonijo.

Jugoslovanska vlada je v želji po vsestranskem razvoju sodelovanja med sosednjima narodoma in olajšanju razvoja gospodarskih odnosov in v prizadevanju, da bi prispevala k napredku LR Bolgarije sklenila, kar je dobro znano bolgarskim zgodovinarjem in ne le njim v Sofiji, odreči se reparaciji v znesku 25 milijonov dolarjev (po tedanjem tečaju), ki so ji jo določili na temelju mirovnega sporazuma z Bolgarijo po koncu druge svetovne vojne. (dd)

Bo človek kdaj res »umeten«?

CIUDAD MEXICO — »To bi bilo grozno in proti vsaki etiki, pa vendarle mogoče!« Tako je odvrnil ravnatelj fakultete za veterinarsko medicino na mehiški avtonomni univerzi Josè Manuel Berruecos, ko so ga vprašali, če je moč ustvariti »popolnega človeka« z genetskim manipuliranjem. Vedeti je treba, da je Berruecos na čelu skupine, ki je po 17-letnem delu uspela na takšen način ustvariti 30 »mikrokrav«, to je kravic, visokih 60 centimetrov! O kakšnem človeku je sanjal Hitler, vemo, toda na genetiko je mislil že pruski kralj Friderik Veliki, ko je ukazal študij o tem, kako ustvariti prave velikane za kraljevsko stražo...

Smrt zaradi alkoholizma

RIM — Iz poizvedovanja, ki ga je izvedel zavod ISPES po naročilu ministrstva za zdravstvo, izhaja, da je v zadnjih 11 letih umrlo v Italiji zaradi pretiranega uživanja alkohola 130.500 oseb. Cirozi je podleglo več kot 94.500 ljudi, alkoholni nevrozi skoraj 4.000 in alkoholni psihozi dobrih 500. Tem gre prišteti še najmanj 31.000 oseb, ki so umrle v prometnih nesrečah, katerih vzrok je že spet bil alkohol (33 odstotkov vseh nesreč), pa tudi še vsaj 7.000 samomorov (25 odstotkov).

O vsem tem bo govor na italijansko-ameriškem zasedanju o alkoholizmu, ki ga priredita od 17. do 20. junija v Trstu krajevna univerza in univerza iz Birminghama v ameriški državi Alabama.

Eksperimentalna razsodba

RIM — 13-letni fantek in njegova 12-letna sestrica bosta še naprej bivala v »družinskem stanovanju«, pa čeprav sta se oče in mati ločila. Otroka seveda ne bosta ostala sama, stanovanje bosta namreč delila šest mesecev z očetom in šest mesecev z mamo. V času, ko bosta stanovala z enim od obeh staršev bo lahko drugi prihajal redno na obisk.

Izbira je nedvomno originalna - predlog je bil sprejet 12. maja, vest pa je šele včeraj prodrla v javnost - in se naslanja na novi zakon o razporoki. S polletno oskrbo bosta lahko otroka živela skupaj, kljub temu da sta se oče in mati domenila, da vzameta vsak po enega, kar bi pomenilo, da bi ju ločila. Poleg tega pa bosta otroka lahko ostala v domačem okolju, kar bo nedvomno pozitivno vplivalo na njuno nadaljnje življenje in jim bo morda ublažilo psihološke posledice razporoke med mamo in očetom.

Družina bo zdaj preizkusila inovativno oskrbo, do oktobra pa bosta oče in mati imela dovolj časa, da sodniku izrečeta dokončno mnenje o tem novem načinu življenja »ločencev v družinskem stanovanju«.

Novost v letalski industriji

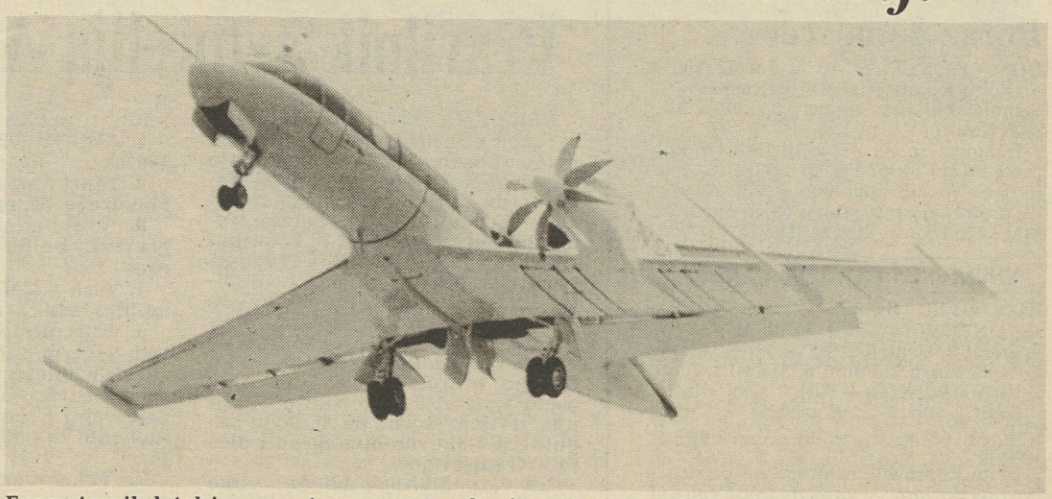

Enomotornih letal je na svetu mnogo, vendar je prototip na sliki svojevrsten. Gre za reaktivno letalo, ki ima na krilu motor z novim tipom propelerja, ki naj bi omogočil najmanj 20-odstotni prihranek goriva. (Telefoto AP)